

flacăra

anul XXXIV
 14 (1555)
 VINERI
 5 APRILIE
 1985

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

Țara își trăiește marea bucurie de-a avea în frunte marele Erou

Fiecare brazdă, fie o brazdă a belșugului!

Argumentele unei epoci grandioase

Debutul momentelor aniversării a două decenii de glorioasă „Epocă Ceaușescu” a coincis – intrutotul simbolic –, la finele lunii martie cu o intens așteptată ieșire în primăvară. Imblinzită, dintr-o dată, firea parcă a vrut să redea, în acest an, saltul săvârșit în 1965 pe toate planurile vieții sociale, lumina de azi de pe chipul oamenilor constituindu-se în pandantul material-concret al acelei vibrații lăuntrice resimțită de către toți din primele momente ale trecerii la cirna partidului și a țării a unui bărbat ce aducea cu sine o întinerire a mirificelor resorturi de gândire, dublată de o eficiență, de o plurivalență vitalizare a tuturor acțiunilor social-umane.

Să ne amintim: trăiam, în acele clipe, senzația că plămîni pot inspira mult mai mult aer, că ne bucuram de o incomparabil mai mare cantitate de ozon, prezentă în mediul nostru ambient.

Să ne amintim: judecata ne devenea mai limpede, mai clarvăzătoare, orînduia lucrurile într-un fel nou, eliminînd reziduuri de care părase că nu vom putea scăpa niciodată.

Să ne amintim: începeam să ne redescoperim, chiar cu voce tare, cu vocea normală a omului normal, numele țării și nu-

(Continuare în pagina 3)

EUGEN FLORESCU ■

Cu puterea unei singure voințe

În aceste zile, adiînd de presimțirea primăverii, întregul nostru popor sărbătorește cu o legitimă mîndrie patriotică strălucita victorie în alegeri a Frontului Democrației și Unității Socialiste, gîndurile tuturor oamenilor devotați ai României socialiste, fără deosebire de naționalitate, se fac purtătoarele înaltului omagiu adresat conducătorului mult iubit, genialului ctitor, pentru zilele în care, dînd glas voinței unanime a întregului nostru popor, Marea Adunare Națională l-a reales, într-o atmosferă de înălțător entuziasm, pe secretarul general al partidului președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste în funcția supremă de președinte al Republicii și milioanele de oameni ai muncii din patria noastră, fiecare cetățean al țării, fără deosebire de naționalitate îl omagiază cu o dragoste urcată din adîncul inimilor pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, marele nostru conducător, pilda noastră veșnic vie. Pe bărbatul viteaz și eroi, plămădit din sufletul națiunii, unit prin singe și inimă cu singele și inima întregii noastre clase revoluționare, cu poporul din care provine, din al cărui suflet vibrează înflăcăratul patriotism și iubirea de neam a marilor înaintași: Mihai Viteazul, Ștefan cel

(Continuare în pagina 3)

HAJDU GYÖZÜ ■

Flacăra vă prezintă:

Pagini dintr-o nouă

lucrare de istorie

**ROMÂNIA ȘI
MAREA VICTORIE**

pagina 12

**PE ARIPILE
VÎNTULUI
CU UN DISCIPOL
AL LUI COANDĂ**
Idei românești în dosarul
noilor surse de energie

pagina 6

*O experiență
la îndemina tuturor:*

**LABORATORUL
DE INVENTICĂ**

pagina 5

Un compozitor
într-o ipostază inedită:

**Dimitrie
Cuclin,
poet**

pagina 15

Un popas la Slatina

VECHIUL

ORAS

S-A

RETRAS

IN

AMINTIRE

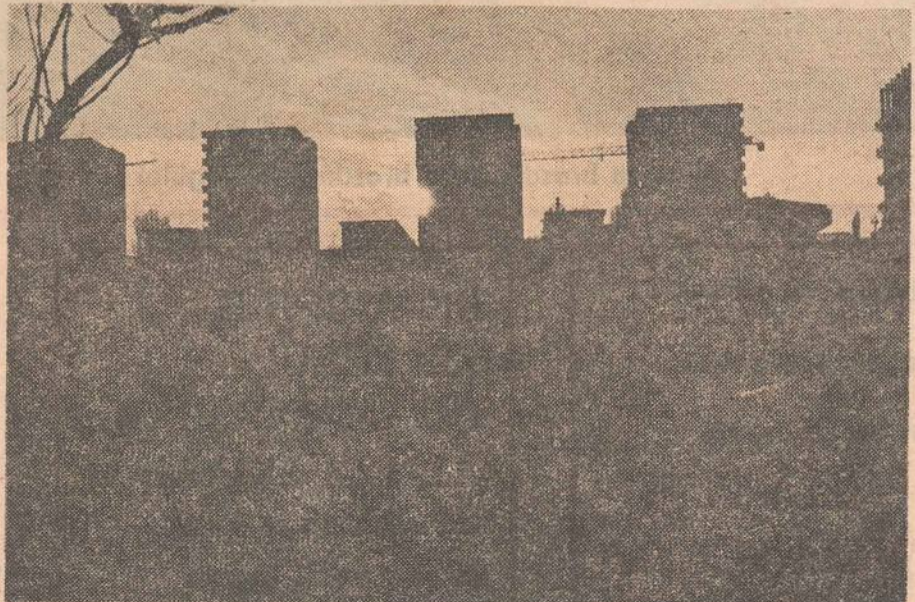
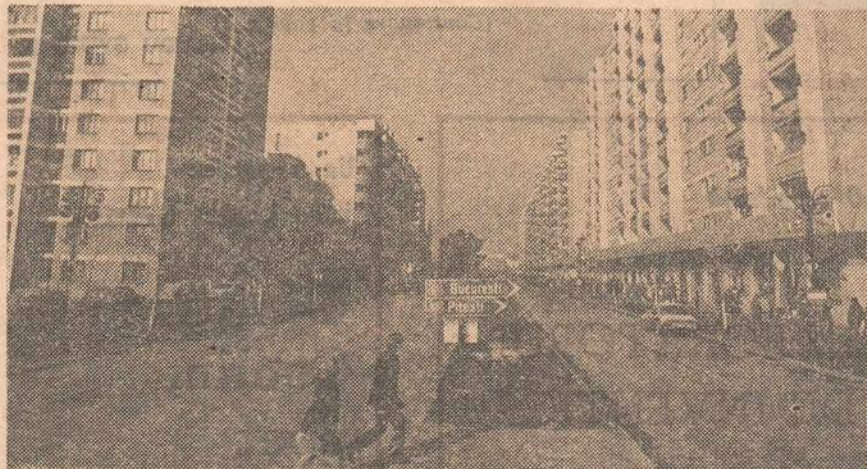
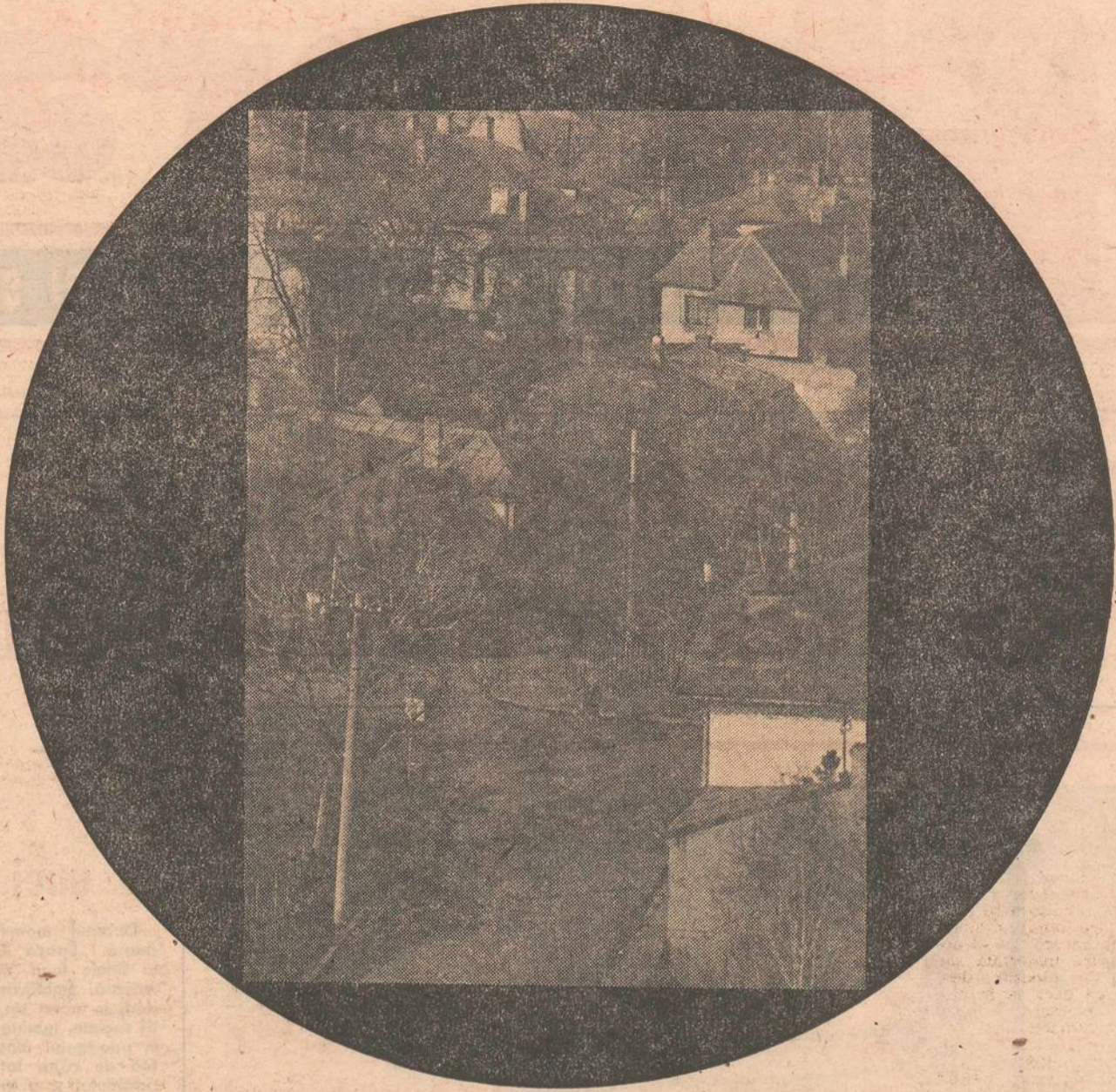
Slatina de ieri, Slatina de azi, vă invită să priviți fotografiile din această pagină ca să vă faceți o imagine despre un drum scurtat prin muncă și abnegație !. Ieri, o urbe prăfoasă și cu case pitice, azi, un oraș modern, cu o arhitectură zveltă și pe alocuri poetică, iată în puține cuvinte istoria unui oraș care, fără să umblu după metafore, trăiește cu adevărat de 20 de ani. Mai precis, din ziua de 30 iunie 1965, cind Slatina și-a dobîndit, grație celei dintîi șarje de aluminiu, un alt rang și, totodată, un alt destin, ea putînd ilustra azi, la scara unui oraș, excepționala detentă a întregii geografii românești consemnată în decursul acestui răstimp istoric pe care ne-am obișnuit să-l numim, cu recunoștință și mindrie, Epoca Ceaușescu.

În „cetatea aluminiului“, capabilă să realizeze în prezent, ea, așezarea citorva mori sistematice și a unor biete ateliere de reparat utilaje agricole, o producție marfă industrială anuală de 15 miliarde, s-a construit și se construiește mult. Ca peste tot în România socialistă, perimetru al unor ritmuri debordante, dar parcă altfel. Cu mai mult gust, cu mai multă imaginație. Căpătînd voluptatea verticalității, în noile cartiere „Crișan“ și „Progresul“, la hotelul „Parc“ la Casa tineretului (ce se va da curînd în folosință) etc., Slatina a știut, cu chibzuință, să racordeze armonios partea nouă, adică cele peste 18.000 de apartamente, cu vechiul nucleu urban, în curs de restaurare, rezervat comerțului artizanal, turismului, circulației pietonale și, dacă vreți, comparațiilor. Tocmai așa, raportat la puzderia de blocuri semete, adevărate transatlantice de beton și sticlă, la deschiderea bulevardelor „Alexandru Ioan Cuza“, „Ecaterina Teodoroiu“ sau „Nicolae Titulescu“ ce, asemenea unor artere uriașe, străbat corpul orașului, Slatina veche, urmașa localității atestată încă din 1368, din vremea lui Vlaicu Vodă, va ciștiga în farmec, putînd depune tulburătoare mărturie despre devenirile acestor ani. Cel mai fertil și, fără îndoială, cei mai nobili din îndelungata istorie a unei așezări care, multă vreme, nu s-a putut lăuda, vai, decît cu vecinătatea Olteului.

Mai e Slatina, prin grija organelor județene, a primăriei (condusă cu energie și pricepere de o femeie foarte tînără, Elena Mitreanu), a locuitorilor ei, un oraș curat, un oraș al florilor. Parcul dendrologic, plasat lingă vechiul pod de peste Olt, acoperă 6 hectare. Numai în ultimii 2 ani, îmi spunea primărița, s-au plantat la Slatina cîteva mii de arbori și multe, foarte multe flori. Lalele mai ales și trandafiri. Aduse inițial de la Pitești, lalelele s-au acclimatizat de minune la Slatina și, la vremea înfloririi lor, orașul întreg pare o pinză tocmai iese de sub penelul unui maestru.

Slatina, oraș zbor. Slatina, oraș efigie, simbolizînd disponibilitatea spre nou și spre frumos a românilor, vocația lor de a dura pentru o zi și pentru eternitate.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Semințele întîmpină primăvara

Redescoperind

o citadelă agrară

În metropola petrolului românesc, aureolată de faima unor mari cetăți industriale înălțate aici în ultimii ani, izbutesc destul de greu să dau de urma modestului sediu al întreprinderii de contractări, achiziții și păstrarea produselor agricole Prahova-Ploiești. Întrebat, un bătrîn mi spuse într-o doară, cu destulă incertitudine, că s-ar putea să fie vorba de I.V.C., aflată undeva pe strada Văleni, dar cit mi-a trebuit s-o descopăr la nr. 137, numai eu știu. Deloc contrariat de prea îndelungile mele căutări, inginerul Valter Popa, directorul, zice calm că oamenii locului, ploieștenii adică, încă nu s-au obișnuit (deși ar cam fi vremea!) cu noua denumire de I.C.A.P.P.A.

— V-aș ruga, tovarășe Popa, să mă introduceți direct în miezul preocupărilor colectivului pe care-l conduceți.

— Le-am și enunțat prin însăși denumirea întreprinderii. Sarcina noastră de căpetenie este aceea — repet — de a contribui prin contractări și achiziții la constituirea și păstrarea Fondului central de cereale și plante tehnice, în total cu circa trei sute de mii de tone. În al doilea rând, de a asigura materia primă pentru F.N.C., în vederea obținerii a peste 140 000 tone furaje combinate pe an, necesare marilor complexe animaliere și avicole din județ, iar în al treilea rând, de a colabora strîns cu centrul specializat pentru producerea necesarului de semințe din soiuri și hibrizi de înaltă productivitate, precabile condițiilor pedoclimaterice din zonă.

— Acum, chiar în acest moment, ce fac oamenii dumneavoastră?

— Dar cite nu fac! La Bazasiloz din Ploiești, ca și la celelalte șase baze din Ciorani, Crivina, Florești, Inotești, Zănoaga și Mizil, continuăm să livrăm produsele către beneficiarii repartițiilor de plan, I.A.S.-urilor și C.A.P.-urilor, unităților de morărit și panificație, complexelor zootehnice și altor consumatori colectivi. În paralel, asigurăm repararea utilajelor, instalațiilor și aparatelor de măsură și control, pregătăm spațiile în vederea recepționării produselor cerealiere de vară, îndosebi grâu și orz. Urmează, după aceea, porumbul, soia, fasolea...

— Asta nu-i o treabă ușoară... — Piinea întregii țări depinde de noi, prahovenii. Aducînd laudă țărănilor și tuturor lucrătorilor de pe ogoare, nu uităm nici o clipă că, înainte de a deveni petroliști, chimiști sau constructori de mașini, prahovenii au fost neîntrecuți producători de cereale, buni pomicultori și crescători de animale. Iar tradiția aceasta nu se dezmințe. Chiar în Silozul din Ploiești, unul dintre cele mai mari din țară, noi redescoperim o adevărată citadelă agro-industrială.

— L-am văzut. Într-adevăr, e o construcție-gigant... Aveți și ceva șanse să-l umpleți în acest an?

— Vom avea cu siguranță! Deși marile cantități de cereale, cu excepția rezervei de stat, se rulează, nu stau prea mult locului. Dar revenind la întrebare, fac precizarea că și noi sîntem răspunzători de soarta producției de cereale. Nu ne limităm doar la a contracta, prelua și păstra. Din controalele efectuate de cadrele noastre tehnice se confirmă prognoza unei recolte bune în acest an. Ne preocupă foarte

mult ca unitățile contractante, I.A.S.-urile și C.A.P.-urile, să aplice exact tehnologiile specifice, să însămînțeze numai semințe din soiuri și hibrizi de înaltă productivitate, să respecte cantitățile de îngrășăminte și pesticide planificate, scop în care le-am acordat, numai ca avans, credite de peste 80 de milioane de lei.

— Vorbeați ceva mai înainte de reparații. Cînd trebuie să fie ele gata pentru a putea primi noua recoltă?

— Aprilie și, mai ales, luna mai vor fi afectate cu deosebire unor astfel de activități. La 1 iunie totul trebuie să fie gata. Pînă atunci, silozul, magazile, platformele tehnologice, ca și elevatoarele, benzile transportoare, șneurile toate trebuie reparate și puse în stare de perfectă funcționare, astfel încît, așa cum nu o dată ne-a îndemnat secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, recolta de grâu să poată fi preluată în maximum 7-8 zile, iar cea de orz în 3 zile.

— Dacă ne-am oprit puțin la soiurile de semințe cu care au fost aprovizionate unitățile agricole pentru această campanie de primăvară, care sînt concret soiurile cele mai prețabile în Prahova?

— La grâu — Fundulea 29, 133, 262, Lovrin 34, Partizanca și Doina; la porumb — hibridii Fundulea 420, 412, 380, Lovrin 400; la orz — soiurile Intensiv și Productiv; la floarea soarelui — Fundulea 350 și Fundulea 300. Pînă la data de 1 aprilie, au fost livrate unităților peste 1 000 tone de astfel de semințe, practic aproape întreaga cantitate necesară însămînțării de primăvară.

— Despre oameni ce ne puteți spune?

— Ei sînt deplin conștienți de răspunderile mari ce le revin și tocmai de aceea cei aproape 300 de angajați ai noștri, fiecare la locul său de muncă, se străduie să-și facă datoria. Cum ați și văzut în scurta vizită la Baza-siloz din Ploiești, oamenii inginerului Ștefan Craiu n-au odihnit nici zi nici noapte. La fel se poate vorbi și despre vrednicia șefului bazei din Mizil, Ion Andrei, maestrul Stan Grigore de la Silozul din Ploiești, despre laboranții Angela Radu și Floarea Staicu. Și nu în ultimul rînd, despre Constantin Bărbuceanu, secretarul nostru de partid, un om de o exemplară dăruire. Datorită lor, de 14 ani la rînd, unitatea noastră se află printre unitățile frunțate din ramură. Nu o dată oamenii noștri și-au probat în focul muncii minunatele lor calități.

MIHAI STANESCU ■

Cu gîndul la recolta din vară

La Departamentul pentru contractarea, achiziționarea și păstrarea produselor agricole, activitatea, chiar dacă nu e febrilă ca în lunile de vară, se desfășoară la cote înalte și acum, cînd viitoarea recoltă e acoperită încă de zăpadă. Departamentul preia pentru fondul de stat producția de grâu, floarea soarelui, soia, orez, în raport în totalitate și aproximativ o treime din cea de orz și circa jumătate din cea de porumb. Cum e lesne de înțeles se manipulează cantități mari de produse care trebuie păstrate în condiții optime de calitate, trebuie pregătite cu maximă responsabilitate utilajele bazelor de recepție și ale silozurilor

pentru a fi gata să preia recolta. Și nu numai atît, aici, ca și în alte sectoare, cantitatea și calitatea viitoarei recolte preocupă îndeaproape pe specialiști. Acum, cînd primăvara a venit, despre preocupările oamenilor muncii din acest sector de activitate vă informăm cu ajutorul opiniilor unor factori de răspundere din cadrul departamentului.

Gheorghe Pănescu, director adjunct al Direcției organizării și asigurării fondului de stat: „Conform decretelor conducerii de stat prin corpurile de imputerniciți ai statului, al căror loc de muncă este la nivelul C.U.A.S.C., urmăm și controlăm asigurarea suprafețelor necesare culturilor, calitatea și cantitatea semintelor, acordarea de credite și folosirea lor corespunzătoare scopurilor pentru care au fost destinate, cum se utilizează avansurile, asigurarea bazei materiale — starea mașinilor agricole, asigurarea cu ierbicide și îngrășăminte. Corpul nostru de imputerniciți este implicat în procesul de producție, în respectarea proceselor tehnologice în realizarea lucrărilor agricole în termenii optimi. Deci, ne interesează soarta recoltei pînă în cel mai mic amănunt. Numai în anul care a trecut imputerniciții statului au emis 45 000 documente de control sesizînd seful de ferme și de unități tehnologice incorecte, situațiile care contravin mersului normal al acestei activități în vederea remedierii. Lunar facem sinteza activității corpului de imputerniciți, tocmai pentru a avea o oglindă cit mai exactă a activității și pentru a putea interveni în timp util la M.A.I.A. și la alte foruri pentru asigurarea cu semințe de bună calitate, mașini, ierbicide, îngrășăminte. La cultura orezului, la care subvenționăm jumătate din valoarea îngrășămintelor, asigurăm lemnul, cimentul și alte materiale pentru amenajarea canalelor și barajelor necesare culturii, avem în fiecare C.U.A.S.C. pînă la trei specialiști”.

Mircea Mazuru, inginer la Serviciul mecano-energetic: „Pînă la începerea campaniei de recepționare, sîntem obligați prin întreprinderile noastre să asigurăm perfectă funcționare a utilajelor de preluare, condiționarea, uscarea, transportul pe orizontală și verticală, aerarea activă a produselor. În fiecare an, pînă la data de 15 mai toate aceste utilaje sînt în stare de funcționare. După această dată, urmează recepția lucrărilor. Se întocmesc grafice de esalonare a intrărilor în baze. Acesta e unul din aspectele muncii noastre care ne preocupă îndeaproape. Prin nerespectarea ritmicității lor pe care ni le propunem, apar greutățile din timpul campaniei, virfurile nedorite care crează aglomerări, stagnări de utilaje și mijloace de transport. Deasemeni se întocmesc grafice privind mutarea mașinilor și a combinelor din nord în sud și invers, funcție de perioadele de vîrf din campanie”.

Traian Stîngă, directorul Oficiului pentru tehnologia și controlul calității cerealelor și plantelor tehnice: „Din luna mai, pe baza cantităților evaluate, stim care va fi situația recoltei, cu ce probleme ne vom confrunta în vară. Știînd aceste date, refaceam, funcție de evaluări, planurile de preluare, transport, stabilim în ce zone vom depozita plusul de recoltă sau diferența dintre realizări și consum. Tot ce se întreprinde într-un depozit — elaborarea de tehnologii de preluare, uscare, condiționare — vizează calitatea produselor. Trebuie să spunem că aceste procese nu sînt ieftine consumă cantități însemnate de energie și combustibil

și efortul nostru se îndreaptă spre asigurarea optimă a acestor operații în condițiile unor costuri scăzute și a unui consum de energie și combustibil cit mai redus. Prioritar și esențial pentru aceasta este compartimentarea calitativă — umiditate, conținut, corpuri străine — în faza inițială, de preluare. În unitățile noastre își desfășoară activitatea 1 780 de laboranți, al căror rol este deosebit de important în această acțiune. O compartimentare calitativă corespunzătoare evită miscări inutile, costisitoare deci, de produse. În depozite am asigurat de la laborator pînă la punctul de depozitare trasee marcate care dirijează mijloacele de transport pe drumul cel mai scurt și, deci, cel mai economic. Lunar, la oficiu, se raportează situația reală a calității produselor pe loturi. Funcție de aceste date, se elaborează soluțiile de remediere a deficiențelor de calitate și conservare, care devin pentru depozitul respectiv plan de lucru. În toate situațiile trebuie acționat cu maximă rapiditate. Folosim pe scară largă metoda aerării active, renunțînd la uscarea care este mare consumatoare de energie. Prin această metodă se realizează atît uscarea cit și răcirea. Introducem, după modelul care a dat foarte bune rezultate de la Oltenia, instalații de uscare cu energie solară. Pînă la începerea campaniei de preluare, 30 de asemenea instalații vor fi date în funcțiune.

OPREA GEORGESCU ■

Automatizare cu lopata

Agricultura fără semințe e ca un război fără muniție. Și dacă ai muniție, ca să ciștiți, mai ai nevoie de cine s-o folosească. Complexul de semințe și legume de material săditor din Cluj-Napoca este un fel de cartier general care coordonează producția și depozitele de semințe pentru județele Cluj și Bistrița-Năsăud, am încercat o trecere în revistă a stării „muniției” pentru primăvară. Un motiv în plus al acestei alegeri o constituie și faptul că ani la rînd Cluj-Napoca a avut unul din cele mai mari și mai rentabile bazine legumicole conturate în preajma marilor orașe. Dezvoltarea industrială peste aceste suprafețe vitale orașului a văduvit populația de legume vreme de cîțiva ani. Semințele acestei primăveri sînt gata de start. Discuția cu Ioan Prodan, directorul complexului, am avut-o în urmă cu cîteva săptămîni și la această oră de bună seamă că majoritatea „muniției” se află deja pe țevile primăverii. „Pentru campania de primăvară avem asigurat tot necesarul de semințe legumicole. Am și încheiat și livrarea lor. O vreme n-a mers în ritmul scontat din cauza mijloacelor de transport. La un moment dat, s-au ivit niște probleme legate de calitate. Datorită intreruperilor de energie, termostatele din laborator indicau rezultate contradictorii referitoare la umiditate. Aceași probă analizată de două ori dădea diferențe mari. Pînă la urmă, aparatele s-au dovedit a fi vinovate, nu calitatea semintelor. Ne-am temut că temperaturile iernii au afectat depozitele de cartofi. Imediat după zilele de ger am verificat silozurile și spre surprinderea noastră, plăcută bineînțeles, cartofii se păstraseră perfect. Pentru acest an, în raport cu anul trecut, calitatea semintelor este superioară cu cel puțin o categorie biologică”. Directorul complexului interjudețean ne spunea că se fac toate eforturile pentru asigurarea condițiilor op-

time de cultură, pentru a asigura semințe de calitate pentru fiecare soi, pentru fiecare specie. În ce privește starea semintelor pentru populație, și-n acest an județul este deficitar la capitolul semințe de usturoi și ceapă. Am întrebât dacă aceste arhicunoscute cuie ale fiecărei primăveri, numite usturoi și ceapă, nu pot fi scoase din suflul grădinarului. Tovarășul director a spus: „Anual în județul Cluj cultivăm 10 hectare de arpagic. În anul acesta, pentru a rezolva „tradiționalul” impediment creat de cele două semințe, numai cu arpagic vom cultiva 75 de hectare. Anul viitor nu va fi nici o problemă. Vom avea suficiență sămînță atît pentru sectorul socialist, cit și pentru cel particular. Ba vom avea și un disponibil pentru export”. Am întrebât apoi de sămînța de ceapă roșie. Nu numai că nu se găsește, dar ea este de calitate inferioară. Sămînța arată bine, dar toamna culegi o ceapă care ustură la fel ca toate cepele. „De trei ani, catedra de legumicultură a Institutului Agronomic a lucrat la îmbunătățirea semintei de ceapă roșie. La anul vom avea și ceapă roșie de masă, dulce ca mărul. Cooperativa agricolă din Moldovenești va produce cantitatea necesară de sămînță”. Am întrebât apoi de sămînța necesară gospodăriilor populației. E cunoscută criza de legume de acum cîțiva ani. Referitor la aceasta, directorul Complexului spunea: „În urmă cu 3-4 ani, în județul Cluj se cultivau 1 200-1 500 de hectare de legume în sectorul socialist. Erau insuficiente și asta se vedea direct pe mesele din piață. Județul aducea atunci și legume și fructe din alte județe, ca în momentul de față să nu le mai aducă decît pe cele care nu pot fi produse în zona noastră. În sectorul socialist se cultivă deja peste 5 000 de hectare și nu numai că se asigură necesarul județului, dar am ajuns să livrăm și altor județe”.

La Cluj-Napoca muniția primăverii a pornit deja spre pămîntul reavăn. Am încercat să aflăm și care sînt neacuzurile mai mici și mai mari ale producătorilor de semințe. Și ele încep cu capacitățile de depozitare reduse și se sfîrșesc la utilajele folosite în sortarea și uscarea semintelor. De mai mulți ani cei de la metalurgie tot omologhează și omologhează un tip de selector care nu mai apare. Cele existente sînt vechi și piesele de schimb sînt extrem de rare. Mai de grabă inexistente. Cum de la calitatea semintelor nu se poate face rabat, semințele trebuie trecute de mai multe ori prin selectoarele vechi. Și asta înseamnă timp, energie și forță de muncă. Nu se mai fabrică uscătoare de semințe și în locul lor uscarea automată se face cu ajutorul lopetii. Singurul capitol din domeniul utilajelor la care producătorii de semințe stau mai bine este cel al benzilor transportoare și al multicarelor de magazine. Un alt necaz, legat de uscarea semintelor este cel al energiei consumate. Uscătoarele clasice funcționează cu motorină sau cu gaz metan. Consumă enorm. Dacă ele ar funcționa pe principii pompelor de căldură, eficiența și economia ar fi incredibile. Din păcate, nimeni nu s-a gîndit la asta. Prin intermediul nostru, directorul Ioan Prodan o supune atenției specialiștilor.

Plecate spre cîmp, semințele au nevoie de oameni și de climă pentru a deveni recoltă. O dată cu primele fire așezate în pămînt s-a tras primul foc al bălții pentru recoltă.

BOGDAN NISIPOLU ■

O idee pentru toți:

Laboratorul de inventică

Mai cumpărați aparate de radio? Se pare că producătorii din lumea întreagă sînt în impas la acest capitol. Intrind în panică, firmele și-au îndreptat atenția spre altă aparatură audio-vizuală extrem de scumpă și de sofisticată. Și totuși, omul are nevoie de știri ce îi pot parveni, în modul cel mai rapid și mai comod tot pe calea undelor, chiar în timpul muncii sale productive ori al altor ocupații, fără să-l tîntuiască în fața unui ecran. Atunci?

Profesorul român, lectorul universitar din Iași, Ionel Dorofte, alături de alți citivi confrăți răspunde acestui paradox. Oricît de miniaturizate, mai toate aparatele de pe mapamond stau „în picioare”, stau precum o cărămidă pe una din laturile înguste, de unde un considerabil disconfort pentru ascultător la manevrarea butoanelor și, mai ales, pentru prinderea și fixarea postului dicit. Ne prezintă, în replică, un aparat desfășurat orizontal asemănător unui minicalculator sau, mai curînd unui interfon, ce reprezintă viitoarea producție de la „Tehnoton” Iași. Noutate nu numai sub raport estetic și ergonomic dar și tehnic. Este un aparat de radio cu senzori capabil să execute singur selecția posturilor în funcție de doloanțele posesorului, care îl va comanda o singură dată, prin apăsarea pe o claviatură, dispusă întocmai ca la un pian. S-a ajuns la noul tip, în urma unui studiu socio-psihologic de marketing întreprins de Laboratorul de inventică. Mai exact spus comanda întreprinderii fiind „elaborarea unui studiu cu tema Identificarea, proiectarea funcțională și testarea comercială a unor modele de radio-receptoare în concordanță cu cerințele actuale ale consumatorilor”.

Laboratorul de inventică — fiind el însuși creat la ideea acestui interesant psiholog care, de ani și ani de zile, se străduiește să demonstreze ce rol important poate juca psihologia în mișcarea și revoluția noastră tehnico-științifică. Poate stimula și organiza creativitatea oamenilor, poate mobiliza capacitățile inventive, poate depista și canaliza ideile spre necesitățile de actualitate și de perspectivă ale economiei naționale.

Pe scurt, în 1983, ideea sa este receptată cu deplină înțelegere și tot sprijinul de către conducerea județului, astfel încît a ființat, printr-o decizie a Consiliului popular, Laboratorul de inventică. Menit să canalizeze inteligența unuia dintre importante centre industriale și universitare ale țării în rezolvarea, din perspectivă celor mai noi cuceriri ale

științei și tehnicii actuale, a problemelor de producție, să gîndească și să regîndească tehnologii, materiale și materii prime în consensul îndeplinirii obiectivelor majore din Programul partidului, a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru a ne folosi cît mai bine resursele interne. Mentor al noului cel mai nou, laboratorul a abordat din start domeniul de virf și, mai ales, a căutat și organizat oameni cu gîndire de virf. Abutisarea la cald, de pildă, este una dintre tehnologiile cele mai scumpe în construcția de mașini din întreaga lume, dar și absolut necesară, designul modern aducînd în viața noastră forme dintre cele mai complicate și complexe. În general, matrițele sînt o industrie enorm de costisitoare, implicînd oțeluri dintre cele mai bune, prese gigant, consum de energie și foarte, foarte mult timp de proiectare și elaborare... Nu s-ar putea și altfel? Iată o firească întrebare inginerescă, pe care, la Iași, a ridicat-o acest psiholog. În mai puțin de un an s-a răspuns, și nu doar în vorbe, afirmativ. S-a răspuns cu o premieră tehnică națională, un brevet original și chiar prioritar pe plan internațional pentru cea mai mare presă de abutisat la rece, de 20.000 tone forță, se pare, fără egal încă, în lume. Cea mai mare, precizăm, nu în gabarit, ci în forță. În gabarit, este, de-a dreptul miniaturală față de presele clasice și față de ceea ce „avîrsește”. Instalația — INVING 20.000 — a fost distinsă cu premiul special la Expoziția națională de invenții a anului 1984. INVING 20.000 are o biografie, ca și performanțele ei, de-a dreptul spectaculoasă. După ce a umblat prin cele mai importante întreprinderi din oraș, cu niște teste tehnice concrete prin care urmărea să descopere pe cei cu disponibilități creative dar și cu disponibilități de conștiință de a fi alergători de cursă lungă în cursa, marea cursă a noului profesor Dorofte a ales, mai întîi doar citiva. Apoi, cum spune, oamenii s-au selecționat singuri și colectivul s-a adunat ca un bulgăre, s-a rotunjit și șlefuit la perfecțiunea unei sfere. Presa de abutisat la rece, cu toate soluțiile ei originale s-a proiectat în 10 zile, fără nici un model, fără nici un etalon de referință, de către doi muncitori de înaltă calificare — Emil Alistar și Vasile Toma — ambii moldoveni din același județ, județul Vaslui, ambii proveniți din aceeași întreprindere, ambii foști colegi de liceu industrial făcut la seral, ambii avînd în jur de 35 de ani, și o desenatoare tehnică, Elena Marcu, în vîrstă de numai 26 de ani. Zece zile în care s-a lucrat în tensiunea gîndului și a ambiției celei mai frumoase, împotriva timpului și somnului, într-o cămaruță mică și o tăcere adîncă, unde se auzea doar scrișnetul creionului pe hîrtia desfășurată pe trei planșete. Tot într-un termen record a fost realizată fizic în cadrul și cu ajutorul atelierelor de înaltă tehnicitate de la Combinatul de utilaj greu din localitate, unde se află și funcționează azi presa. Presa româ-

nească de abutisat la rece, folosind direct lichidul de acționare și cu matrițe incredibile de ieftine și foarte ușor de realizat. Pentru prima oară în lume se introduce utilizarea lemnului pentru confecționarea matrițelor și anume panourile TEGO, precum se pot utiliza oțeluri și metale inferioare ori mase plastice. Cu un gabarit incomparabil mai redus față de al preselor clasice și care nu pot realiza o forță atît de mare, are, totodată un consum minim de energie și un grad înalt de automatizare. Abia după ce au creat-o, au aflat că asemenea instalații realizează, dar cu alte soluții constructive, o singură firmă din lume — A.S.A. — din Suedia și al cărui program de cercetări pînă la construcția primei a durat 20 de ani, din 1950 pînă în 1970, precum informează prospectele tehnice publicitate ale firmei. Dar, asupra acestei invenții românești realizate în laboratorul de inventică de la Iași vom mai reveni. Ceea ce vrem să remarcăm acum este, iată, faptul că un asemenea laborator este viabil, că poate să ducă la adevărate performanțe, că poate fi creat în oricare județ al țării. Cum spune profesorul Dorofte, mentorul colectivului, destinat să ofere șanse oricui are o idee valoroasă, merit să producă mutații în industria și tehnologiile noastre. Deși a pornit la drum doar cu 10 oameni, la ora actuală avînd circa 35, găsindu-i-se cu greutate, ca orice lucru nou, încadrarea în legislația financiară existentă — laboratorul aparține, ciudat, de industria mică, de industria locală — are contracte de miliarde pentru realizarea proiectării a unei familii de prese de abutisat la rece, pentru numeroase și repute uzine ale industriei republicane. Pentru „23 August” și „Semănătoarea” București, „Electroputere” Craiova, „Vagonul” Arad, „Autoturism” Pitești... Chiar firme de rește hotare au început a se interesa de acest brevet. Organizați în cîteva colective și ateliere de lucru, reunind specialități și specialiști din cele mai diferite domenii — arhitecți, designeri, ingineri, geologi, psihologi, filologi... — au abordat o paletă la fel de diversă de preocupări. În atelierul de prototipuri din str. Morilor 11, de pildă, am văzut macheta cu un nou design pentru autoturismul ARO care, fără nici o modificare constructivă a motorului poate să îmbunătățească performanțele de înaintare aerodinamică și astfel să se reducă, chiar pînă la 2 litri, consumul actual de carburant la suta de kilometri. Pe lingă faptul că se îmbunătățește gradul de confort din interior și se rafinează înfățișarea estetică a mașinii. Ca și noi tipuri și modele de biciclete — cu portbagaj, capabile să transporte rînă la 300 kg, fără efort deosebit al celui care o manipulează...

Șanse oricui are o idee! Iașul a avut cea mai mare dintre idei, de a organiza cadrul și mediul pentru promovarea acestora. Cine-i urmează exemplul? Oamenii dotați și forțe tehnice și materiale avem în toate județele.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Prezențe românești peste hotare

Încă o dată despre școala românească de acupunctură

— Tovarășe doctor Bianca Donose, am primit recent la redacție o frumoasă ilustrată expedită de dumneavoastră din Bratislava. Scriați doar atît: „Salutări! Succes mare!” Despre ce a fost vorba?

— La sfîrșitul lunii februarie a avut loc la Bratislava, să păstreze definiția exactă, cel de al II-lea Congres de acupunctură cu participare internațională, unde — pe lingă invitați din R.D.G., U.R.S.S., Sri Lanka, Coreea, Ungaria, Spania, Polonia, Canada, Vietnam, Italia, Belgia, Turcia, Franța — au fost prezenți cu lucrări și specialiști din țara noastră. Tezele și lucrările românilor s-au bucurat de un real succes și au demonstrat încă o dată înalta valoare a școlii noastre de acupunctură. Demonstrațiile și expunerile românești au trezit un deosebit interes, iar pe marginea lor au avut loc interesante dezbateri...

— Concret?

— În primul rînd lucrarea „Efectul acupuncturii în insuficiența circulatorie vertebro-basilar” aparținînd doctorilor C. Ionescu-Tîrgoviște și Rodica Vișinescu, „Tratamentul acupuncturii în tinnit” de Dr. D. Popovici și dr. C. Gheorghiu. „Aprecieri ale succesului terapeutic în tratamentul prin acupunctură a hipoacuziei de percepție” și „Electronografia, metodă originală a obiectivizării punctelor tîng” aparținînd specialiștilor: dr. Ingrid Macarie, dr. Pantelimon Bărbulescu, dr. D. Sarafelcanu și dr. Ioan Mămulaș. De asemenea, un grup de doctori de la Cluj-Napoca — este vorba de Traian Crăciun, Valerian Postolache, Costică Crăciun și Ioana Giurgiu — au prezentat lucrarea „Acupunctura în tratamentul lombalgilor”.

— Și dumneavoastră, dr. Bianca Donose?

SORIN POSTOLACHE ■

Cornel Nistorescu descoperă cu emoție:

O luptă-i viața!

Bărbatul pe care-l vedeți săpîndu-și grădina sau străbătînd, pe bicicletă ulița satului, avea, în urma unui accident tragic, toate datele unui infrînt. Extraordinara sa voință de a trăi pe verticală, de a-și redobîndi liniștea sufletească și rostul social, l-au transformat într-un mare cîștigător. Și astfel lupta sa emoționantă a conturat biografia unei teribile dorințe de a trăi demn, frumos și drept, o poveste de viață în care eroul a devenit monumentul propriei sale speranțe. Despre el, reportajul din pagina 8.

O viață trăită de două ori

— Împreună cu colegul meu dr. Laurențiu Teodorescu, am prezentat cercetarea noastră care este intitulată „Strategia tratamentului prin acupunctură la astmul bronic carticodependent”. Este vorba, dacă îmi este permis a spune cîteva cuvinte, de o metodă originală de tratament a astmului eliminînd de la început întreaga gamă de medicație clasică. Am obținut rezultate foarte interesante prin acupunctură și cred că această metodă poate reprezenta un punct de plecare în vindecarea astmului. Desigur sîntem la început dar asta nu înseamnă că rezultatele ne-au ocolit. La Bratislava lucrarea a trezit interes, și legat de ea au fost făcute foarte multe comentarii și chiar sî observam. Am fost invitați și la alte întâlniri internaționale, cum ar fi cea din Budapesta și Montreal. Asta este încă o dovadă că în momentul de față acupunctura practică de specialiștii români este mult apreciată, ea ocupînd un loc bine stabilit în ierarhia valorilor mondiale. Succesele ne-au bucurat, dar ne sî obligă la o muncă pe mai departe, o muncă de studiu și cercetare fiindcă în această știință numită acupunctură mai sînt încă multe de spus...

Cale liberă noilor surse de energie!

PE ARIPILE VÎNTULUI

cu un discipol al lui Coandă

Inginerul Clement Alecsandrescu s-a născut la Făurei — județul Vrancea la 18 august 1919. A terminat în anul 1972 facultatea de Transporturi, secția Autovehicule rutiere din cadrul I.P.B. A fost repartizat la I.N.C.R.E.S.T. — București unde a lucrat trei ani. S-a retras către casă și în prezent lucrează în funcția de șef de birou la Intreprinderea de Utilaj Greu și de Transporturi în Construcții din orașul Gheorghe Gheorghiu Dej ce aparține de Centrala de Mecanizare a Construcțiilor Industriale — București din cadrul M.C.Ind.-ului. Până în prezent este posesorul a 7 invenții brevetate (două în timpul studenției), 5 invenții în curs de brevetare și încă 6 în studiu la O.S.I.M. Multe dintre ele brevetate în S.U.A., U.R.S.S., Franța, R.F.G., Anglia, Japonia. Articole publicate în diferite reviste de specialitate. Până în prezent a prezentat 18 comunicări științifice. Își pregătește teza de doctorat. Lucrează cu două cercuri de inventatori dintre care unul al tineretului cuprins în Universitatea populară a municipiului Gheorghe Gheorghiu Dej.

— Tovarășe inginer Clement Alecsandrescu, ne aflăm, și mărturisesc că pentru prima dată iau un interviu în acest mod, pe acoperișul unei hale industriale. Este o zi splendidă de primăvară în care, în sfârșit, soarele nu se mai joacă cu noi. În jurul nostru o multitudine de elici, sau cum ați spune dumneavoastră, o adunare de suprafețe de imblinzit vântul, se rotește în tot felul de direcții. Parcă, să-mi fie iertată comparația, ne aflăm pe o altă planetă și ne învîrtim și noi în jurul soarelui...

— Ne aflăm, cum ați spus, pe acoperișul unei hale industriale din cadrul Intreprinderii de Utilaj greu și Transporturi în Construcții din municipiul Gheorghe Gheorghiu Dej. Așa tot. Toate aceste suprafețe care se mulează, mîngie și imbrățișează vîntul nu sînt decît niște dispozitive inventate de mine, construite de către muncitorii de aici și care produc energie. Altfel spus smulgem vîntului energie pe care o folosim noi. Și dacă îmi este permisă o metaforă cred că am domesticit vîntul. L-am oprit și, fără să folosesc cuvinte mari, îl folosim așa cum vrem noi. Marele savant care a fost Coandă și pe care l-am cunoscut și cu care m-am sfătuit de nenumărate ori spunea, la 85 de ani, așa ca o destăinuire a sa, că: „mitul vieții mele a fost vîntul”. Și

să nu par increzut la primul meu interviu pe care-l dau pe acoperișul unei clădiri — în ciuda faptului că despre mine și despre invențiile mele s-au scris multe, mitul și obsesia vieții mele este tot Vîntul. Vă rog să-l scrieți cu V mare: Vîntul.

— Și, ce credeți despre Vînt?

— Este o întrebare pe care mi-o pun în fiecare zi. Nici acum, după ani de zile de muncă, nu știu cu ce să încep. Vîntul a fost considerat, în ani, de oameni și un foarte bun prieten și un mare dușman. Prieten — am învățat în clasele primare — ducea corăbiile la mal le ducea în larg, topea zăpada, aducea ploaia, ne răcorea sau usca rufe etc. Dar reprezintă și un mare dușman atunci cînd, în vârtejuri, poate distruge întregi așezări omenești, orașe și cînd poate mistui zeci și sute de vieți omenești. Preocuparea mea de bază este să domesticesc vîntul. Una dintre invențiile mele, care este și brevetată, a încercat și a reușit să creeze artificial o tornadă. Un vînt caracteristic Pacificului și unde apar viteze periferice de 420 de metri pe secundă. La acești parametri, în natură, totul este distrus. Și totul, întregul cataclism, l-am mutat și l-am realizat într-un tub. Nu o să vă vină să credeți dar așa stau lucrurile: într-un tub de un anumit diametru, unde vîntul dezlănțuit poate fi imblinzit. Spus

altfel să-l „opresc”, să-l „captez”, să-l „domesticesc” și să-l amplific cum vreau eu. Și se înțelege, să-l folosim cum dorim. În cazul nostru îl utilizăm în ventilația halilor industriale. Și asta fără, vă rog să subliniați, să consumăm nici un fel de energie sau forță din exterior. Totul numai cu ajutorul vîntului. Cum? Foarte simplu. Printr-o serie de suprafețe Coandă folosite avantajos. Folosind principiul marelui savant am găsit alte principii. Și asta, după părerea mea, reprezintă doar un punct de plecare. Principiul lui Coandă este încă o mare sursă de plecare spre noi și noi soluții pentru viitor. De fapt, dacă stau să mă gîndesc bine, dacă sîntem foarte sinceri, această idee de a „imblinzi” trombele de vînt a fost ideea marelui savant. De la el am preluat-o. Eu i-am găsit doar soluția tehnică. Altfel tot.

— Foarte frumoase cuvinte. Vorbiți despre marele savant Coandă ca și cum ați vorbi despre părintele dumneavoastră...

— Așa și stau lucrurile. L-am cunoscut și sînt mîndru că m-a acceptat să-i stau în preajmă. De la el am învățat foarte multe. Mă doare sufletul că, în momentul de față, efectul Coandă nu se învață și nu este cunoscut, din cîte știu, în școli și facultăți. El trebuie să fie adus din nou în actualitate fiindcă este un principiu al nostru al românilor. Principiul a cucerit, la vremea respectivă, lumea și trebuie s-o cucerească în continuare. Coandă, după părerea mea, reprezintă un pionier al folosirii vîntului și care trebuie să rămînă pe același soclu al tehnicii. Fără nici un fel de „vînt” care să-l doboare. Și asta depinde numai și numai de noi, românii... Dar, să trecem mai departe. Acest „uragan” — o premieră mondială — este folosit doar în orașul nostru și la

o unitate din Suceava. Și numai la ventilarea halilor industriale. Noul principiu mai poate fi folosit și în aerisirea minelor și la transportul pneumatic. Dar, el poate produce și energie electrică. De fapt, acest lucru face obiectul unei noi invenții. În cîteva cuvinte vă pot spune că uraganul obținut în tub, la un moment dat, devine foarte puternic. Și el merge tot timpul. Fără să consume, cum am mai spus, nici un fel de energie și nu este legat de schimburi. El se poate opri cînd dorim noi. Și, se poate opri și ca ventilație. Dacă, în acel uragan, se introduce o turbină cu generator ea poate produce curent electric...

— Dar, curentul electric îl produceți alături...

— Da. Cu ajutorul acestor suprafețe aeropotante cu profile variabile în funcție de vitezele vîntului. Este un sistem simplu, mecanic, de desplicare a unei aripi de avion în două. Atunci cînd vîntul are viteză mică se produce un moment motor și o putere între 2,5—3 metri pe secundă care se va păstra constantă pînă la viteze mari ale vîntului. Nefiind afectată de rafale și uragane. Și această pală de vînt, dacă îmi este permisă o comparație, imbrățișează vîntul, îl mîngie fiind o prietenă cu el. Fiindcă în partea opusă acțiunii vîntului o ajută ieturile deviate de efectul Coandă. După trei ani de experimentări s-a ajuns la soluția aplicată în zona blocurilor de locuințe și pe văile riurilor. În această primăvară, la Adjud, la 35 de metri înălțime, pe malul Siretului, se va monta o instalație cu trei pale cu o putere instalată de 20 KW care va produce anual 100 MW, energie necesară lucrărilor noastre. Altfel spus ne vom desprinde de sistemul național de energie electrică.

— Din cîte cunosc, din cîte

am citit și văzut, toate aceste lucruri reprezintă, dacă nu greșesc, o noutate?

— Da. O noutate românească. Exclusiv a noastră și care, pînă-n momentul de față, se aplică doar la noi. Este de o mare eficiență și, dacă lăsăm modestia la o parte, de mare eficiență economică. Leonardo Da Vinci a imaginat convertoarele eoliene cu ax orizontal și cu ax vertical, pe care nu le-a realizat, simple și ieftine așa cum, de altfel se fac și astăzi. Dar asta, ca să glumesc, nu le-a brevetat fiindcă pe vremea lui nu exista această formulă și unele dintre ele au căpatat, în timp, și alte denumiri. M-am inspirat, trebuie s-o recunosc, și din munca nerecunoscută a lui Leonardo Da Vinci. De la el am preluat ideea permeabilității suprafețelor tratată teoretic. Dar, asta a fost doar un început. Exact ca în cazul principiului Coandă. Ceea ce am făcut duce mai departe, dacă vreți, principiul Da Vinci. Este o noutate românească recunoscută în mai multe țări.

— Ar mai fi ceva de spus la acest capitol?

— Da! Energia vîntului poate fi folosită în crearea unor curenți de aer trimiși pe niște aripi și cu care să se măsoare suprafața portantă a unei pale eoliene.

— Asta ce înseamnă?

— Creșterea turajului cu 180 la sută.

— La intrare, pe hala industrială pe care ne aflăm, este un panou pe care scrie: „Poligon de conversie a energiei solare și eoliene”. Sînt trecute și numerele brevetelor de invenție...

— Știu ce vreți să mă întrebați. Despre energia solară. Așa-i? Este mult studiat și un domeniu mult bătătorit și unde, de bine de rău, s-au găsit tot felul de soluții. Noi încercăm s-o folosim ca un auxiliar a

energiei eoliene. Cind e soare nu este vint. Este vorba de instalatiile de exhaustare si cea de climatizare. Ele reade din antichitate, sub forma de noi solutii tehnice aparute la actualul nivel al tehnologiilor, preocuparile vechilor civilizatii de a mecaniza munca omului fara a folosi distrugerea petrolului si a carbului. Omul fiind tributar doar zeului Ra, cel care le da viața și căldură. De fapt asta este și un vis de-al meu. Poate și singurul. Acela de a se găsi undeva un loc unde să se poată îmbina toate formele de energie neconvențională spre a se crea acel 10 la sută din programul partidului de independență energetică, pentru a convinge pe toată lumea că se poate și așa ceva. Sintem încă la început, dar asta nu înseamnă că nu se poate...

— **Tovarășe inginer Clement Alecsandrescu, este clar pentru toată lumea că trăiți din vint. Și cind nu există el, ce faceți?**

— Folosim injectoare Coandă de multiplicare a jetului primar. Este vorba de aerul comprimat, la mică presiune, sau aer rezidual care produce eiecția multiplă. Altfel spus, vintul putem să-l producem și noi...

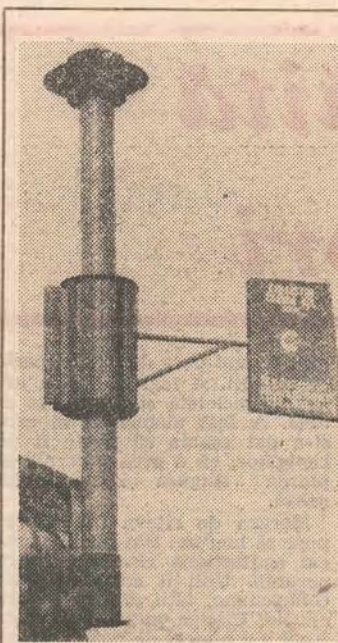
— **Și cine sînt toți acești oameni cu care ați „îmblinzi” vintul și produceți energie?**

— Trei lăcătuși (Nicolae Vlaicu, Ionel Porumb, Radu Zenovie), un sudor — Dorel Caidos, maistrul Ionel Burdușel și directorul unității noastre care ne încurajează și ne sprijină din toate punctele de vedere. Se numește ing. Wilhelm Nicolae și fără ajutorul lui n-am fi realizat mare lucru... Și fiindcă tot sintem la acest capitol trebuie să mai aduc mulțumirile mele și directorului tehnic al centrului teritorial de calcul electronic din Bacău, inginerului Relu Petroiu, președintele comisiei județene a inginerilor și tehnicienilor, care a fost tot timpul lângă noi.

— **Nu vi se pare că în aceste cercetări și construcții eoliene se cam bate pasul pe loc?**

— Nu. Dar se zăbovește foarte mult în aplicarea lor. Noi, ca specialiști, ne-am făcut datoria, acum mai trebuie de invins anumite mentalități și prejudecăți. Este mult mai ușor să consumi energie decît s-o faci. Și, asta trebuie noi să înțelegem, că putem produce și energie; că acest lucru depinde numai și numai de noi. Baiazid al II-lea nu a înțeles nimic cînd Leonardo Da Vinci i-a oferit 500 de mori acționate eolian. Dar asta se întimplă cu cinci secole în urmă.

— **Vă mulțumim, tovarășe inginer, și vă dorim cum spuneau marinarii: „Vint bun!” și promitem că o să mai trecem să mai vedem „avioanele” dumneavoastră de sol...**

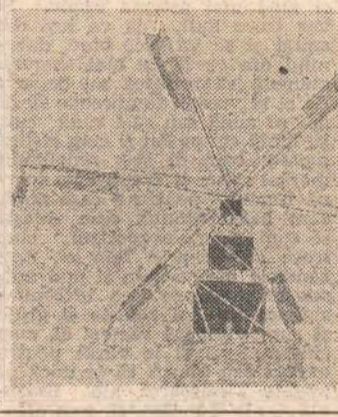

Captatorul static de energie eoliană

● Brevetul de invenție nr. 84 470 revendică perfecționarea invenției principale prin aceea că se elimină consumul de energie (aer comprimat, abur tehnologic uzat) atunci cînd vitoza vintului este mai mare de 1 m/s, datorită amplasării pe tronsonul vertical al instalației de exhaustare, sub „camera de vid”, la distanța determinată a unui dispozitiv de conversie a energiei cinetice a vintului în energie potențială de presiune, printr-o rețea de suprafețe volet Coandă și carenaje expo-nențiale care generează prin fante longitudinale și transversale jeturi subțiri care, prin deviere, creează o mișcare elicoidală ascendentă cu efect depresionar de antrenare prin treptele de ecjecție a aerului viciat. În acest fel se măjorează efectul „camerei de vid” determinînd realizarea de instalații de exhaustare care funcționează exclusiv datorită conversiei eoliene.

● Modulul experimental introduce un debit de aer cald de 500 metri cubi cu un ecart de temperatură de 30-60 de grade. Amplasate pe acoperișul halelor aceste module au eliminat consumul de energie termică și electrică în perioadele cînd soarele și vintul au permis valorificarea asigurînd microclimatul halelor. (invenție dosar nr. 108 684).

● Pala pentru instalațiile eoliene asigură, printr-un original sistem de creștere a randamentului conversiei prin folosirea suprafețelor aeropor-tante permeabile, o putere instalată de 7 kW.

Ce părere au cei care caută

UN LABORATOR DE INGINERIE A VINTULUI

Prof. dr. ing. Constantin Iamandi — șeful catedrei de hidraulică și alimentări cu apă din Institutul de Construcții București: „Orice fel de încercare în utilizarea energiei neconvenționale este, și trebuie să fie, fapt laudabil. Nici un efort nu trebuie ignorat iar ideile care apar, nu numai în cazul energiei eoliene, trebuie privite cu mare atenție și cu încredere indiferent de cine sînt executate. Fiindcă, o știm cu toții, marile descoperiri ale lumii nu au fost făcute de specialiștii în domeniul respectiv. Așa a fost și fie. Spun toate acestea fiindcă, chiar și în tehnică, nu trebuie să ai diplomă de inginer ca să faci o mare descoperire. Noi, plecînd de la dorința de a stăpîni să spun așa, vintul am dezvoltat un laborator de inginerie a vintului. Sintem preocupați de încărcările din vint și zăpadă a diferitelor structuri cit și în instalații, sintem interesați de producerea energiei eoliene și de problemele poluării atmosferice. În acest sens construim un nou echipament în care curgea să fie modelată cu strat limită și cu variații și temperatură asemănător cu ceea ce se întimplă în natură. În cadrul laboratorului, în care facem cercetări pe bază contractuală, sint realizate teze de doctorat și se desfășoară și un curs post-universitar de inginerie a vintului. Colectivul nostru încearcă, prin activitatea sa, să dezvolte interesul general al preocupărilor pentru ingineria vintului indiferent de formele pe care le luăm în calcul. Dar să nu uităm că noi sintem doar un institut de cercetare și de

pregătire a viitorilor specialiști. Alții sint cei care ar trebui să acționeze cu mai multă fermitate asupra deciziilor de aplicare a tot ceea ce gîndim noi.

NOI NE GINDIM LA STAȚII MARL...

Pe inginera Cristina Andreev de la direcția tehnică din Ministerul Energiei Electrice, compartiment care se ocupă și cu surse noi și refoșabile de energie — am cunoscut-o la o expunere legată de energia valurilor ce a avut loc marți dimineața la modernul laborator de hidraulică din cadrul Institutului de Construcții din București. „Sarcinile sint stabilite. Sint foarte mari. S-au făcut și se mai fac tot felul de studii. Din cite cunosc sint și foarte multe invenții în acest domeniu. Dar, pe noi nu ne interesează aceste lucruri. De ce? Pentru simplul fapt că respectivele sisteme eoliene produc foarte puțin. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are sarcina de a folosi respectiva energie la locuințe și la tot felul de ferme. Noi ne gîndim la piloți mari. Care să înceapă cu 1 MW. Ce este drept ele cîntăresc, după toate calculele, chiar și 100 de tone. Și asta numai din metal. Ele urmează să fie instalate pe crestele munților. Dar și în acest caz spațiile sint insuficiente. Ce-i drept cele mici sint mai ușoare dar dacă adunăm greutatea lor-ajungem de unde am plecat. Greutatea lor echivalează cu cea a piloților. Și ar mai fi ceva de spus: Ar trebui montate foarte multe și asta înseamnă că s-ar distruge mult teren. Așa că așteptăm soluțiile

pentru captatoarea mari. Pînă-n 1989 totul se va rezolva...”

S-A INCEPUT FABRICAREA LOR ÎN SERIE

Inginerul Gheorghe Dumitrică din Direcția tehnică și de investiții din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare: „Pe noi ne interesează ca aceste aparate, care smulg vintului energie, să satisfacă anumite cerințe în sensul de acțiunea o serie întreagă de utilaje: să scoată apă de la mari adîncimi, să producă căldură într-un timp scurt și să acționeze o gamă întreagă de utilaje în zootehnie. Pe scurt, ne interesează să se fabrice turbine de capacități de 1 KW, 6 KW și 20 KW. Pînă în prezent, avem instalate 150 de turbine de 1 KW care scot apă de la o adîncime de peste 100 de metri. Recordul îl deține județul Călărași. Incolo, doar citeva de 6 și 20 KW montate la Palas, C.A.P.-Chiajna și întreprinderea de serie 30 Decembrie. Desigur, dorim o diversificare a turbinelor. Orice idee nouă este binevenită și o îmbrățișăm cu toată seriozitatea. După părerea noastră ar trebui scurtat la maximum drumul de la planșetele proiectanților și pînă la aplicarea lor în practică. Singura uzină care produce în serie, turbine, de doi ani, este I.M.A.I.A., o unitate pe care o dirijează ministerul nostru. Dar, în momentul de față ele costă foarte mult. Așa că, repartizat pe un KW, cheltuielile sint foarte mari. Și, după părerea noastră, la acest capitol foarte important, trebuie umblat cu toată seriozitatea. Aici se impune o concentrare de forțe pentru a se găsi noi soluții de fabricare...”

Cine face zile negre cătinei albe?

Despre virtuțile terapeutice ale cătinei albe am scris în repetate rânduri, notînd de fiecare dată atît declarațiile unor beneficiari ai tratamentului cit și aprecierile unor medici curanți. Extractele de hippophae rhamnoides (ulei și pulbere) și-au demonstrat eficiența în oftalmologie, în diferite afecțiuni ale tegumentului, în mod special pentru vindecarea unor plăgi postoperatorii. Autorul descoperirii, profesorul dr. Ion Brad de la Facultatea de științe ale naturii din Craiova, a experimentat cu succes produsul și în combaterea unor afecțiuni gastrointestinale, în astenii, boli ale sistemului nervos central și periferic etc.

Îată și o mai recentă mărturie. La întreprinderea de textile din Buzău, în urma unui accident de muncă, doi muncitori au suferit arsuri externe deosebit de grave. Internati în spital, aceștia au cerut telefonice ajutorul profesorului Brad, care, plin de omenescă solicitare, a sosit la Buzău, punînd la dispoziția personalului sanitar acțiunea necesară de ulei de cătină. Pe această cale, durata de tratament s-a scurtat sensibil, rănile tegumentare cunoscînd o mult mai rapidă ameliorare. Conducerea unității, de altfel, a ținut să-și exprime public întreaga ei grațitudine, adresînd în acest scop o scrisoare revistei noastre:

„Seriem cu gîndul și dorința fierbînte de a mulțumi din tot sufletul acestui om care este doctorul Ion Brad de la Facultatea de științe ale naturii din Craiova. Ținem să facem cunoscut acest caz intrucît, datorită tratamentului indicat de prof. dr. Ion Brad și a îngrijirilor acordate de colectivul Spitalului județean Buzău, doi oameni ai muncii din întreprinderea noastră (Textila-Buzău), victime ale unor arsuri foarte grave, în prezent se află în afara oricărui pericol. Prezența și participarea personală la aplicarea tratamentului este un exemplu de omenie și probitate profesională. Recunoștința noastră ar fi și mai mare dacă ați face publică mulțumirea noastră adusă profesorului dr. Ion Brad pentru rezultatele sale deosebite în utilizarea uleiului de cătină în arsurile fizice.”

Îată deci o situație paradoxală, greu de înțeles și de admis. Cu alte cuvinte, în anumite cazuri de urgențe medicale, pacienții sint nevoiți să se adreseze direct profesorului Brad pentru procurarea uleiului de cătină, cînd în mod normal acest produs ar trebui să se găsească în farmacia sau în dotarea așezămintelor spitalicești. Iar aceasta cu atît mai mult cu cit la întreprinderea „Biofarm” din București au fost create, încă de acum doi ani, primele mostre de preparate pe bază de ulei și praf de cătină albă. Inginerul șef al unității, tovarășul Teodor Marinică, a ținut de altfel să ne asigure că Biofarmul ar putea trece în scurtă vreme la producerea industrială a acestor preparate:

— Conform rețetelor întocmite de profesorul Brad, noi am realizat pînă în prezent colire destinate tratamentelor oftalmologice, spray-uri de uz extern și perle gelatinoase pentru uz intern. Am obținut avizul de necesitate dar nu și avizul terapeutic, care urmează să fie eliberat de Ministerul Sănătății prin Institutul de stat pentru controlul medicamentului și cercetare farmaceutică. Noi sintem siguri că preparatele pe bază de cătină ar fi extrem de solicitate atît pe piața internă cit și la export.

Îată în continuare și punctul de vedere al grupului de specialiști din cadrul Institutului de cercetări chimico-farmaceutice:

„Descoperirea profesorului dr. Ion Brad a făcut pentru început obiectul unor cercetări destinate identificării compozițiilor chimice și proprietăților biologice ale fructelor de cătină albă, a atributelor ce recomanda această specie unor scopuri farmaceutice. În acest scop au lucrat aproape doi ani de zile zece specialiști ai institutului nostru. Întreprinderea de medicamente Biofarm s-a dovedit extrem de receptivă față de această cercetare, elaborînd o tehnologie de extragere a uleiului de cătină și de preparare din ulei a unor prime produse farmaceutice. În tot acest timp, la I.C.C.F., Laboratorul de farmacologie a afectat ample studii preliminare pe baza cărora au putut fi stabilite calitățile terapeutice ale extractelor de cătină albă. Acestea au dovedit în primul rînd o foarte crescută capacitate de protecție ulcerosoasă. Astfel, în comparație cu lotul martor, animalele de laborator, tratate cu ulei de cătină, au demonstrat în proporție de 80 la sută rezistență față de acțiunea de provocare artificială a ulcerului. La lotul martor, animalele s-au îmbolnăvit în masă de ulcer. Uleiul de hippophae rhamnoides s-a dovedit deci un excelent mijloc de protecție a organismului împotriva ulcerului gastric și duodenal, dar și un produs cu valoare curativă, deci pentru tratamentul acestei maladii. În continuare, cercetările au obiectivat acțiunea epitelizantă, cicatrizantă, dermorestitutivă a extractului în special în combaterea eczemelor, arsurilor, degerăturilor. Este cunoscut de asemenea experimentul clinic desfășurat la Clinica de oftalmologie a Spitalului Militar Central unde instilațiile cu o soluție pe bază de ulei de cătină și-au dovedit eficacitatea în tratamentele postoperatorii.

În legătură cu cele trei forme farmaceutice propuse de Biofarm (spray, perle gelatinoase și colir) institutul nostru a întreprins și întreprinde în continuare studii și cercetări analitice privind proprietățile fizico-chimice și farmacologice ale celor trei preparate, precum și studii galenice de stabilitate în timp. Ele vor fi puse la dispoziția cetățenilor abia după obținerea avizului terapeutic.

Evident, publicul larg este nerăbdător să beneficieze cit mai curînd de aceste preparate și revista Flacăra s-a făcut de mai multe ori ecoul acestor doleanțe. Noi apreciem că cercetările s-au desfășurat conform legislației în vigoare, că nu sint întîrziate ci, dimpotrivă, au ajuns la formularea unor concluzii de ordin teoretic și practic mai devreme decît era de așteptat. Un medicament nu poate fi pus la dispoziția bolnavilor decît după o extrem de laborioasă cercetare. Efectele de moment nu sint suficiente, este necesar ca medicamentul să dea un răspuns în timp pentru a se putea efectua decelarea și evitarea tuturor eventualelor efecte secundare.”

Autorul descoperirii, profesorul dr. Ion Brad este de altă părere. În opinia sa, extractele de cătină trebuiau să se afle de multă vreme în farmacia, deoarece atributele lor terapeutice au fost demonstrate suficient:

„Studiul cătinei albe reprezintă pentru mine o foarte veche preocupare. Primele investigații le-am efectuat în perioada 1953-1955, în timp ce mă aflam la Institutul de cercetări alimentare. Problema a fost reluată în 1970. Se poate observa deci că au trecut 30 de ani de la terminarea primei faze de cercetare și 15 ani de

(Continuare în pag. 21)

LIVIU TIMBUS ■

Pagini realizate de SORIN POSTOLACHE ■

O viață trăită de două ori

Conduce aplecat peste volanul hărăbaiei, de parcă ar vrea să spulbere întunericul nopții vineții. Îl rog să oprească puțin. Coborim pe marginea șantului, în aerul mătăsos și umed adus de vânturile din sud. Se depărtează spre piatra kilometrică și calcă puțin jenat, ca un jocheu după o cursă grea cu obstacole, mergând legănat, marinărește. La citeva sute de metri, stingher și cocoțat pe picioarele lungi de lăcustă, un pichet grăniceresc se ridică stăfioțic spre cerul curat de primăvară. Dincolo de graniță se văd luminițele unui sat sîrbesc. Parcă se aud ciinii cum hăpăie bucata de piine aruncată de stăpin. Rezemat de pietrot, fumează liniștit și ascultă juiiturile tinse ale motorului, răcit încet ca jarul adormit sub spuză.

— Hai să mergem că ne apucă dimineața, zic eu.

— Nici o speranță, răspunde el și strivește mucusul scinteiilor sub talpa pantofului sport, de culoare albă. Urcă la loc cu gesturi largi și domoale și-mi deschide ușa. Pornim iar. Hărăbaia sare din groapă-n groapă și ne aruncă pină la plafon. Mereu se îneca din cauza motorinei proaste. Parcă o face în ciudă pentru drumul acesta de noapte, într-o zi și la o oră cînd toate mașinile se odihnesc în garaje și toți proprietarii se delectează, urmăresc programe tv sau petrec. Reușește totuși să domine vechitura, să o controleze din frînă și accelerație și conduce atent, ca un fermier prin deșert. Seamănă cu un celebru manechin de pe coperțile revistelor color, un bărbat cu părul creț, lat în umeri și cu o față aspră și bărbătească, frumoasă în același timp, cel care face reclamă țigărilor Marlboro.

— De ce naiba folosești atîta frîna de mină? Îi vedeam mișcările repetate, făcute scurt cu bratul drept, mai ales la curbe și depășiri.

— Mi-am adaptat frîna de picior și accelerația ca să le pot folosi și cu mina!

— De ce?

— Pentru că nu am picioare, răspunde el, de parcă mi-ar spune că i s-au terminat chibriturile iar bricheta a uitat-o acasă.

Lumina satelor sîrbești rămîne în urmă și vechitura lui, un IMS de 25 de ani, adaptat pe motorină, înghețe gîfînd kilometru cu kilometru, urmărind șoseaua prelinsă de-a lungul grăniței. Din acel moment tot drumul nu pare a fi fost construit decît pentru a-i da timp ca să-și povestească viața. Nu mai călătorim spre nicăieri, conduce cu grijă de parcă urmărește o cărare pe care să ne întorcem în trecutul său care crește din fiecare cuvînt, devine coplesitor, cel mai teribil monument al speranței.

Avea 19 ani și era unul din cei mai frumoși băieți din Teremia Mare, un sat din colțul de sud-vest al României, așezat nu departe de acel punct în care se întîlnesc grănițele a trei țări: România, Iugoslavia și Ungaria. Terminase școala profesională și lucra la Timișoara într-o mare întreprindere mecanică. Era un strungar bun și în fiecare zi se întorcea acasă, la Teremia Mare, unde mai avea 6 frați. De obicei lucra alături de ei la pămint, duminica mergea la legatul viilor, la stropit și mai făcea naveta și pentru altceva. Era îndrăgostit de o fată, poate cea mai frumoasă din Teremia, spune el. Povestea de dragoste abia infiripată îl aducea în fiecare zi la 60 de kilometri de Timișoara unde i se spunea că are toate șansele să ajungă nu numai un strungar foarte bun, dar și un atlet de performanță. Îl chemaseră și la box, mersese puțin dar se enervase, era bun și la haltere și încă nu știa între ce să aleagă și e greu de știut pentru ce sport ar fi optat dacă nu ar fi venit ziua de 8 februarie 1967. Era o zi geroasă și mergea la schimbul de noapte. A plecat normal, cu precizia lui de

ceasornic, hotărît să nu îndure frigul sălii de așteptare. El zice că motoarele au venit mai repede. S-ar putea ca dintr-un motiv necunoscut ceasul său de încredere să fi întîrziat în ziua aceea două sau trei minute. Oricum, la cițiva zeci de metri de stație a văzut vagoanele autotoarelor cum lunecă încet spre semafoare. A fugit și cînd a fost pe marginea terasamentului a făcut mecanicului un semn de oprire. N-a oprit. Constantin Alda a sărit, s-a agățat de bară, dar picioarele i-au alunecat de pe scară. Și-a dat drumul, cu gîndul să cadă în zăpada moale și groasă, dar a fost agățat de scara vagonului următor și tras sub roți. N-a simțit decît o durere fulgerătoare. A încercat să se răsucescă ca să-și apere picioarele. Și în mișcarea aceea dreptul a mai intrat o dată sub roțile reci. Plugul automotorului i-a agățat hainele și l-a tirat sub tren citeva sute de metri, pînă în dreptul unei treceri de cale ferată unde și-a abandonat victima. Erau orele 17 ale zilei de 8 februarie 1967, o zi de iarnă în care un tinăr bărbat de 19 ani se mai naștea o dată, dar infirm, cu ambele picioare tăiate, unul de la genunchi, celălalt la o palmă deasupra gleznei. L-au găsit doi grăniceri și-n perplexitatea lor s-au trezit plîngînd. Constantin Alda i-a rugat să-și scoată șireturile și să-i lege picioarele ca să nu piardă tot singele. I le-au legat și l-au dus spre sat. A venit tăl, au venit frații, s-a adunat lumea îngrozită de accident. Își amintește perfect cum îl duceau cu targa și cum, dinspre magazinul alimentar, cu o plasă cu două piini aruncată pe umăr, venea alene fratele lui mai mic, jucîndu-se între dinți cu o bomboană. Cînd l-a văzut, puștiul a incremenit. A scăpat plasa cu piini și, cînd a ajuns în dreptul lui, Constantin i-a zis, ridică piinea și du-o acasă! A doua zi a fost operat la Timișoara. Picioarele i-au fost amputate de un chirurg și trupul său de sportiv a devenit și mai scurt. A stat două luni pe același pat de spital. A privit doar în tavan. De multe ori s-a gîndit că dacă ar mai avea picioare ar putea merge chiar și pe plafon. Dar nu mai avea. Gîndul că este un infirm îl stîngea în fiecare clipă. A slăbit mult. Au venit colegii din uzină, băieții și fetele din sat. A venit și Ea. Era aceeași, frumoasă, exuberantă, atentă. Și totuși i se părea altfel. Undeva, în cutele gîndurilor ei se rotea o pasăre de pradă, un gînd tăios și rece. Ea nega, îi spunea mereu, nu te gîndi la asta, o să fie bine, nu te necăji. Constantin Alda, în ciuda dovezilor de prietenie, a vizitelor amabile, simțea că se scufundă într-o deznădejde picloasă și adîncă, aiuritoare ca o mlaștină întunecată. Medicul era singurul om care glumea cu el. Mereu îi zicea, mă urîtule, fii bărbat, nu te smiorcăi! Ca să-i dea o speranță a recurs la un truc. Într-o bună zi i-a introdus în salon un bărbat care se sprijinea pe două cirje. Omul s-a așezat pe pat, i-a spus că se numește Popa și că nu are picioare. Cum stătea întins, Constantin Alda a văzut cirjele lustruite ale străinului și i s-au

părut lungi, lungi, ca niște prăjini de scuturat nucii, și-n sineca lui a început să crească frica. Cu cirje nu va merge niciodată. Mai bine culcat și rece. Dar fără cirje. I-a mulțumit infirmului și a întors privirea spre perete. Două luni mai tirziu a fost adus la Teremia Mare. Nu e greu de imaginat expresia celor veniți să-l vadă. L-a căutat și Ea. Distantă, stingace, cu un aer abătut. I-a spus că gîndurile lor se despart. Nici părinții nu-i mai îngăduiau să-l vadă. Aștepta asta. Dar în loc să-l dărime, a întors iar privirea spre perete și atunci, în clipa în care Ea îl părăsea, el, pentru toată lumea un invins fără drept de apel, s-a hotărît să trăiască. Și-a rugat frații să-l coboare din pat. L-au coborît. Le-a spus să iasă, că vrea să fie singur. A început să se tirască pe dușumea. A străbătut toată încăperea de două ori. A treia oară n-a mai rezistat. Era apă. Îi dureau minile. Îi venea să plîngă. S-a odihnit puțin și-a început iar tîrîșul, un hîrșit prelung, pe care ceilalți îl auzeau din încăperile vecine dar nu aveau puterea să-l privească. Din genunchi lumea părea enormă, coplesitoare, uriașă. Oamenii ajungeau la cer. La prînz și seara veneau doar să-l urce cite puțin în pat. Șase luni s-a tîrîș, de dimineața pînă seara, visînd că merge și așteptînd protezele comandate la Timișoara. Și într-o bună zi le-a primit. Erau solide, bine lucrate și grele. Semănau cu niște aparate stranii. Și le-a fixat în grabă și-a încercat să facă un pas. A căzut grămada, ca un sac greu alunecat din căruță. Îl tăia plînsul. S-a ridicat și-a încercat iar. A căzut. În noaptea aceea a hotărît. Ori renunță la tot, ori merge. Tîrîș și în genunchi nu va umbra niciodată. A treia soluție există numai pentru cei slabi. Și dimineața a început iar, pe coridorul lung de cițiva metri și îngust. Avea 19 ani și învăța să meargă ca un copil mic, țîndu-se cu minile de pereți, cîzînd și îndurînd fiecare izbîtură. Avea capul plin de cucuie și coatele zdrelite. Dar voia să meargă, și nu oricum, ci drept, distinct, fără cirje, fără baston, așa cum își aducea aminte. Cînd tatăl său l-a găsit pe coridor, mergînd cu minile rezemate de pereți i s-a părut mic, mic. Și frații lui i s-au părut mici. Parcă mergea pe virful unor plopi și toți oamenii se agitau la picioarele lui. Într-o lună de zile a învățat să meargă. Îl îngrozea gîndul că va fi o povară. I-a rugat pe toți să-i găsească biciclete de reparat. Și-a început să le repare, să ciștige cite puțin și, la un moment dat, și-a adus aminte că înainte de accident mersul cu bicicleta îi crea o senzație de eliberare, de zbor. Cu o ciudă nebună a prins-o de coarne și a încălecat-o, încercînd să-și păstreze echilibrul. După cițiva metri a căzut grămada. S-a infuriat. A încercat iar. Parcă mergea. Cîteva zile n-a mai reparat nimic. S-a chinuit să redescopere mersul pe bicicletă. Și a reușit. Mergea ca înainte, făcea opturi, întorcea din scurt, oprea și încăleca ușor, fără nici o ezitare. Atunci a avut curajul să iasă pe stradă. A rulat cu bicicleta pînă la magazinul alimentar, a oprit lîngă intrare și cu naturalețe a intrat în magazin și-a cumpărat două piini. Parcă nu s-ar fi întîmplat nimic, doar că a lipsit un timp în

care a avut ceva de trăit departe de ceilalți. A luat piinile, a urcat pe bicicletă și s-a întors acasă. A fost momentul în care și-a dat seama că poate fi un ciștigător, că e prea puternic să piardă singura și ultima lui șansă.

Mergea de citeva luni. Începuse să lucreze. Din metal arunca confectiona rișnițe pentru porumb. Unii îi comandau din compasiune, alții dintr-o reală nevoie. Ciștiga puțin. Era ceva. Apoi s-a apucat de porți de fier. A cumpărat un aparat de sudură. Prietenii și colegii i-au mai adus și alte scule. Porțile se căutau. Meritau truda. A mai cumpărat niște oi. După ce se sătura de porți începea să lucreze la un solar. Aproape că nu-și mai aducea aminte de picioare. Doar în zilele noroase, cînd mustea a ploaie își simțea degetele și tălpile și îi venea să le miște și atunci își aducea aminte că nu le mai are și se enerva puțin. Într-o bună zi a primit o veste. Ea, marea lui dragoste, era internată într-un spital, cu un diagnostic crunt, tuberculoză osoasă sau ceva în genul acesta. A lăsat porțile în plata domnului și cu primul autobuz s-a dus s-o vadă. I-a luat flori, i-a dus fructe, i-a dus ciocolată. Săptămîni la rînd a stat pe marginea patului ei de spital, încercînd s-o incurajeze. Voia să-i plătească pentru drumurile la spitalul din Timișoara, pentru amintirile frumoase. Atît. Tot ce fusese de trăit, trăiseră înainte și nu-i mai aștepta nimic. Și vor trece anii, ea va ieși din spital și se va face bine, devenind, din ce în ce mai singură, obligată să trăiască nu departe de el și vreme de aproape 20 de ani să audă sau să-l vadă cum se luptă ca un leu și cum ciștiga mereu, cum el și-a redobîndit mersul sigur și drept, cum toarnă fundație pentru o casă nouă, cum bate betonul, cum zidește și cum ridică acoperișul, cum trece călare prin fața ei, cum conduce motocicletă și mai apoi mașina pe care și-a încropit-o singur, cum își zidește și grajd și cum cumpără vaci și oi, cum cultivă roșii și le vinde pentru export sau pleacă să le ducă pe piețele Timișoarei, ale Brașovului, ale Hunedoarei, cum pleacă la mare cu familia, cum crește tauri și cum aduce de la Timișoara strunguri pentru primărie. Nimeni nu știe ce a fost și ce este în sufletul acestei fete, de 20 de ani rămasă în așteptarea unui bărbat căruia în cel mai aprig moment i-a spus nu și i-a întors spatele.

Constantin Alda are 37 de ani. Tatăl lui, un om sărac, din satul Dieci, comuna Almas, județul Arad, a venit la Teremia Mare ca argat la vile șvabilor bogați. Locuia la o colibă în cîmp și, prin 1947, cu trenurile foamei care aduceau din Moldova mii și mii de oameni înfometati a venit și o fată din județul Harghita. S-au cunoscut la săpatul viilor și la puțin timp s-au căsătorit. Abia după formalitățile civile a plecat cu ea spre satul Izvorul Oltului din județul Harghita ca să-i întîlnească părinții. Și au fost fericiți, săpînd viile, agonisînd cite puțin și crescîndu-i cu grijă pe cei șapte copii. Și după douăzeci de ani povestea lor avea să se repete și pentru fiul lor, cel fără picioare. L-au socotit un om nenorocit pînă cînd au văzut că o putere care-i spiera și pe ei îl ridică din pat în ge-

nunchi, și din genunchi se mișcă tîrîș, și din tîrîș se ridică și merge ca un om normal, se luptă să meargă pe bicicletă și reușește și asta, învață să călărească și după toate acestea dă casei strălucire, ridică solarii și grajdul și ride mereu, de parcă accidentul n-ar fi fost decît o amintire urită. Povestea bătrînilor se repeta într-un fel. Cu oamenii sosiți la săpatul viilor a venit și o fată săracă, însoțită de mama ei, o femeie necăjită, fără bărbat. Avea 16 ani, era iute și frumoasă și din cînd în cînd îi cerea bicicleta cu imprumut. Trei ani s-au plimbat împreună, au văzut filme, au ieșit pe cîmp și la vie. După infernul din ce în ce mai stins al memoriei, Constantin Alda a trăit o nouă poveste de dragoste. Într-o zi a chemat-o pe Florica Dehelanu într-una din încăperile casei noi, i-a arătat protezele negre și i-a spus scurt povestea accidentului, încheind laconic, așa sint. Ea a început să plîngă. I-a spus că nu suportă mila. Poate trăi și fără. Ea a făcut, și-a șters lacrimile și a spus, nu-i nimic. S-au căsătorit. În 1972 au avut o fetiță. În 1973, un băiat. Au cumpărat hărăbaia pe care el a montat un motor pe motorină. Au plecat la mare. Au făcut și o excursie în nordul Moldovei. Cu vechitura asta caraghioasă au făcut 400 000 de kilometri, umăr lîngă umăr. Au crescut vite, au cultivat legume, au crescut oi. Au mai cumpărat 4 biciclete și o mașină. El a introdus încălzirea centrală în toată casa. Au 4 camere, baie, pivniță, magazie, un hol larg și lung pe care nimeni nu mai învață să stea în picioare. Și-a construit și un atelier. Are două aparate de sudură, un strung pentru lemn, două polizoare, o mașină de găurit, un banc de tîmplărie. Este un meșter impecabil. Amindoi au o putere uluitoare. S-au ridicat din nimic și la numărul 10 în Teremia Mare se află azi una din cele mai superbe case din Banat. Adeseori, în curte, cei care trec îl văd pe Constantin Alda cum joacă tenis de masă cu băiatul său. Îi plasează puștiului mingi dificile și trecătorii îl aud cum țîpă de necaz în timp ce leul ride, scuturîndu-și părul galben și creț. Ies amindoi în cîmp. I-a învățat pe copii să țînă roșul casei, să dea fin și apă taurășilor din grajd, să scoată vaca la pășune. Fără muncă și fără voință nu te așteaptă decît nimicul, le zice el.

— Nu ți-e frică de bătrîneț, îl întreb eu.

— De ce să-mi fie? zice el.

— Te întreb și eu, așa, într-o doară!

— Nu văd de ce mi-ar fi! Într-o zi a trebuit să fac o injecție și medicul nu putea să mă întepie. Zicea că sare acul.

— Banii îți ajung?

— Normal! Nu ți-am zis că mi-am cumpărat și un Onel? I-am imprumutat și pe altul.

— Serios?

— Află că unuia i-am dat trei mii și altuia două și nu cred c-o să-i mai pup.

— Măgarii! zic eu.

— Să fie sănătoși! Dacă ăia îi tin în viață, să le fie de bine! Ajuțîm la capătul drumului. Își aprinde o țigară și zice:

— Gata, bătrîne, distracția s-a terminat!

În primul moment mi-a venit să-l îmbrățișez dar m-a cuprins jena. Zîmbind îi ard o lovitură în umărul rotund și puternic și-i zic:

— Bătrîne, află de la mine că ești un bărbat adevărat!

Ride cu poftă și-mi trage și el un pumn prietenesc în omoplat. O forță năpraznică mi-a zdrobit umărul, m-a izbit de tabla mașinii și m-a aruncat în întunericul de afară peste care împărătea cerul diamantat cu ochi de pisică prin fața cărora ca un Mikey-Mouse țanțos și imppoțonat trecea curată și rotundă luna de primăvară.

CORNEL NISTORESCU ■

Imagini din frumoasa gospodărie a familiei Alda

Fotografiile de ELENA GHERA ■

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Pledoarie pentru jazzul românesc

Vocal jazz quartet

La contrabas, Ion Baicu jr.

Fotografii de FRED NUSS

A XV-a ediție a Festivalului de jazz s-a deschis sub bagheta dirijorului Petre Sbârcea, aflat la pupitrul Filarmonicii sibiene. Cele patru zile de concert ne-au înfățișat multe aspecte, ale jazzului, de la dixieland (Tradițional Jazz Band Reșița, GAI0 și Ansamblul armatei Cluj-Napoca) la cele mai noi modalități de expresie (polonezii lui String Connection) sau de expresie jazzistică (Harry Tavitian). E îmbucurător faptul că în acest context s-a reliefat bogăția de nuanțe în care jazzul românesc trăiește și se exprimă, chiar dacă școala și conservatorul îl neglijează încă, iar ARIA nu prea reușește să-l „vîndă” în țară și peste hotare. Nu întâmplător, la sesiunea conducătorilor de cluburi cu organizatorii sau la conferința de presă la care a participat și Pavel Brodovsky, președintele Federației europene de jazz, problemele legate de învățămîntul de jazz (metode și tehnici, mijloace) și contactul jazzman-auditoriu au fost cele mai discutate.

Festivalul ne-a arătat încă o dată că deși avem talente ce pot exprima la un înalt nivel o simțire românească într-un limbaj jazzistic original, redusele apariții în fața publicului cauzează indirect dar decisiv multiple schimbări de componentă și un statut de adevărat „amator”, de aici o pregătire „de festival” care va duce doar în cazurile de excepție la o reală competitivitate pe piața internațională. Iată că a fost și a șasea ediție cu participarea unor invitați străini, și ascultînd și de data aceasta nume de referință ale topurilor europene am rămas iarăși cu acel ciudat sentiment că sintem la fel de buni ca și ceilalți, deși totdeauna ne lipsește cîte ceva ca să fim ca ei, sau mai sus.

Așa mă gîndeam cînd îi ascultam pe Măndrilă și Popp, pe Tavitian și Stroe, pe alții alții mai cunoscuți sau pe cei din concursul de creație și interpretare deschis debutanților (8 formații din... 7 orase, se lărgeste deci baza!). Așa mă gîndeam cînd i-am urmărit și pe șefii generației, Johnny Răducanu și Ion Baicu jr. mai singuri ca niciodată, la fel de iubiți, atît de mari că s-au „jucat” în acest festival și au rămas la fel de mari, la fel de iubiți.

AUREL GHERGHEL ■

Sub semnul aceleiași aspirații: „Vis al galeșei Floride și-al ostroavelor Antile”

Măști, blazoane, seniori

În foarte elegantul și utilul Dosar al existenței, Al. Oprea, coordonatorul cărții, ne pune la îndemînă traducerea românească a jurnalului lui Mateiu I. Caragiale, cunoscut pînă acum doar în varianta lui originală, căci scriitorul îl redactase în franceză. Prezentat de Dumitru D. Panoitescu, transcris de Ruxandra Mihăilă și tălmăcit de Tașcu Gheorghiu, Jurnalul (1927—1935) nu mărturisește nici o ambiție literară, deși unele descrieri sînt contaminate în chip evident de luxurianța frazei cu care ne-a obișnuit autorul. Un prim semn că Mateiu (de la a cărui naștere s-au implinit, de curînd, o sută de ani) era mereu minat de impulsul ascuns al travestirii e chiar faptul că, deși minucia impecabil limba română, a preferat să-și noteze intîmplările vieții în franceză. Voia să dea Jurnalului o emblemă aristocratică, după care a tinjit întotdeauna? Tot ce se poate, și în acest caz însemnările lui ar reprezenta, în chip figurat, o mască literară. Ca să las liberă speculația, aș zice că Jurnalul face, față de restul operei, aceeași figură pe care o făcuse drapelul înălțat la Sion, față de propria biografie. Bucuria de a-și vedea fluturînd însemnul heraldic deasupra casei e de nelăgăduit și scriitorul nu se dă în lături s-o aștearnă pe hirtie: „Sionu, 12 octombrie 1928 — La 22 august, anul acesta, flamura mea «coupee» verde pe galben a fluturat pentru întia oară la Sionu”. Retras în „chietudinea rustică italiană”, prilejuită de moștenirea din partea soției, Mateiu își ia astfel revanșa în fața privațiunilor de care se plînge mereu, adesea din cochetărie, dar și în fața ironiilor paterne pe care le suportă cu încrîncenare. În pasiunea pentru heraldică se ascunde, fără îndoială, o eliberare de moșia vieții, pe care o deplînge. Idealul estetic al omului e aici cît se poate de limpede exprimat iar goana după decorații, pe care o mărturisește în Jurnal, e un alt fel de a-și împlini vanitățile. Călătorînd în Italia pe urmele lui Titulescu, nu uită să facă referiri la conți și oameni sus puși. Își proiectează mereu o existență rafinată, închipuînd modele și decizîndu-se de originea sa. Are o reacție cam violentă față de „obsesia trecutului” și a amintirilor sale, iar pe nenea Iancu nu se sfiște să-l declare „pungaș”. Totuși moartea tatălui îi stîrnete nostalgii și nu se poate abține să nu vibreze la gîndul că și-a pierdut părintele. Fețele lui Mateiu, cel mai adesea contradictorii, par a întruhipa de fiecare dată o biografie proteică. Răreori îl surprindem pe Mateiu I. Caragiale mulțumit de șine, deși succesul Craiilor îi mingie orgoliul. Mereu neliniștit și acuzînd felurite nedreptăți, scriitorul face din presupusa intimitate a jurnalului un alt mod de a se ascunde. Ficțiunea fiind o formă de aminare, nu e de mirare că Mateiu își proiectează mereu noi ambiții pentru a le abandona și a-și inventa altele. Nu e lipsit de semnificație, prin urmare, faptul că naratorul din Craii mărturisește la un moment dat dorința de a se contempla în alții, din ambiția secretă a identificării cu ei. În Pantazi se regăsește iar în Pașadia își descoperă un alt chip.

În această voință a schimbării recunoaștem în fond o fugă de sine și un ideal artistic. Homo aestheticus este blazonul său.

RADU G. ȚEPOSU ■

Castelul de gheață

În primele poeme ale lui Ion Barbu (de la a cărui naștere s-au implinit 90 de ani) materia e prezentată în manifestările ei cele mai exuberante. Poetul nu aude ca Bacovia „materia plîngînd” ci e fascinat de ipostazele ei grandioase, jubilatice, ce stîrnesc admirația prin măreția lor. Poetul pare să întocmească un inventar al lucrurilor și ființelor din jur, examinate cu atenția unui savant curios să le descifreze locul în lume. Lava, Banchizele, Copacul, Riul, Munții, Fulgii se supun unei analize minuțioase și pătrunzătoare care tinde să spună totul despre ele. Un mare număr de cuvinte sînt invocate pentru a descrie cît mai exact și mai eficient realitatea. Dar știrile despre natură sau om nu sînt enunțate fastidios, cu glacialitate, ca în poemele parnasienilor în care decorul e înfățișat ca o simplă însușire de elemente strălucitoare, sevele nu mai circulă, singele nu mai pulsează, nimic din tumultul vieții nu mai transpare.

În schimb, ce organicitate are universul lui Ion Barbu din întiele sale poezii. Cercetarea lui e întreprinsă cu entuziasm, de cineva lacom de arome subtile și privescîtoare. De la „plăpînda iarbă la fruntea gînditoare” totul se înlanțuie logic, nimic nu e datorat hazardului. Da, versurile au solemnitate, au o tăietură precisă, însă ele exprimă un clocot năvalnic pe care nimeni nu-l poate încătușa și care se transmite direct cititorului, cu o limpezime de clestar. Nimic nu e ascuns în ele, nimic nu e enigmatic, poemele tulburînd prin muzicalitate și prin sugestia unor tărîmuri care parcă iau naștere în fața noastră. În această etapă a evoluției sale lirice, poetului îi repugnă „castelul de gheață al gîndirii” și promite că va fi un prieten al vieții fierbinți și frenetice.

Dar iată ce scria la un moment dat Ion Barbu despre primele lui poeme: „Producția anterioară anului 1922 a fost lăsată la o parte, ca decurgînd dintr-un principiu poetic elementar”. O posibilă explicație a acestei rupturi o putem găsi în articolul său Poezia leneșă: „Poezia leneșă: poezia sinceră, ineptă insistență de a scrie cum vorbește, banalul reabilitat, curcîl cu sensibilitatea”. Cel care ar fi putut deveni un poet notabil chiar păstrîndu-și uneltele poetice inițiale, le repudiază, le bănuiește ca fiind capabile doar să conspcteze anecdotic realitatea, fără a-i surprinde esențele. Impotrivindu-se retorismului lînced el inventează un mijloc de comunicare aparținîndu-i în exclusivitate. În locul desfășurărilor ample și solemne de cuvinte poetul propune un limbaj auster și plin de surprize, care, paradoxal, semnifică mai mult. Cu un minimum de vorbe se oferă un maximum de informații, așa cum mesajele pe care oamenii le-au trimis în acest secol în spațiu spun lucruri fundamentale despre noi doar prin cîteva repere din lumea noastră. Smulgîndu-se din grandilocvență și contingent, Ion Barbu rupe pactul cu „fierbîntea, frenetică viață”, consfințindu-se astfel retragerea sa în „mintuitul azur” al marii arte.

GEORGE ARION ■

Din cărțile lunii precedente

Cronica literară

Portretul literar

Unic în literatura română este studiul lui Silviu Angelescu **Portretul literar** („Univers”, 1985), temă care n-a făcut obiectul unei speciale abordări până acum nici în alte spații. Există o lucrare despre portret în artele plastice de Gallienne și Pierre Francastel, publicată în 1969, o comunicare nu mai mare de 11 pagini de Merete Gerlach-Nielsen, **Portrait littéraire et anthropologie in Actes du 6-e Congrès des Romanistes Scandinaves** (Uppsala, 1977), articolul autorului pe care îl prezentăm, **Portret și civilizație, în Analele Universității din București** (1981) și mențiuni sporadice despre portret în câteva cărți de critică, precum aceea a lui Tudor Vianu din 1946 **Figuri și forme literare**.

După ce în niște preliminarii disociază portretul de care se va ocupa, de portretul critic sainte-beuvian, portretul istoric al fraților de Goncourt, portretele de artiști ale lui Walter Pater, portretele-amintire ale lui Jean Cocteau, portretul-povestire gogolian, portretul-roman al lui Henry James și portretul-„nouveau roman” al Nathalie Sarraute, Silviu Angelescu precizează că va analiza specia studiată altădată în manualele de poezie la genul descriptiv, însă largind-o în sensul unor tipare sau invariante, în năzuința de a ne oferi o tipologie a portretului în literatură, din dubla perspectivă a literaturii ca sistem și ca proces. Prin portret, intră în literatură imaginea omului, descripția portretistică este însă o structură expresivă elementară care dezvoltă o tipologie complexă, motivată de intenția epică, de convenția estetică a unui moment istoric, de tipul de sensibilitate a unei culturi și de forma de comunicare orală sau scriptică. Scopul portretului este de a umaniza universul ficțiunii și putem spune că în structura portretului intervine sarcina de înțelegere a condiției umane, obținută prin continua raportare a tipului general la chipul particular în vederea unei **concordia discors**.

La capitolul **Problemele figurii** se fac un număr de distincții necesare între portret și portretistică, imagine și model, persoană și personaj, portret și caricatură și se discută relațiile portretului cu realul, locul portretului în sistemul operei literare, relațiile sintactice și semantice în construcția portretului, raportul dintre portret și expresie, recurență și contragere, cazul duplicării imaginii, funcția și stilistica portretului și sarcina semantică în portret dată de tradițiile fiziognomice, miturile de origine și masca magică. Portretul poate fi realizat prin asemănare cu realul sau analogic, compact sau difuz, este neutru, caricatural sau encomiastic, direct sau indirect, individual, simultan sau colectiv, eufemistic, tensionat sau echivoc, substantival sau adjectival.

La capitolul **Portret și istorie** se urmăresc determinările de timp. Antichitatea clasică oferă o imagine a omului ca proporție divină, evul mediu a omului damnat, Renașterea a omului forță, epoca modernă (în clasicism) a omului ca rațiune și echilibru, în romantism a omului ca realitate duală, antagonică, în realism a omului ca entitate complexă, în avangardă a omului ca inerție. Acesteia din urmă i s-ar putea adăuga manierismul (de pildă portretul lui Nastratin Hogea din ciclul Isarilor al lui Ion Barbu, ori al Penei Corcodușa din **Craii de Curtea-Veche** de Mateiu I. Caragiale).

Determinările de spațiu sunt înfățișate cu exemple culese din literatura ebraică, greacă, niponă, chineză, africană, a indienilor din America, asadar din toate punctele cardinale. Este vorba de spații culturale în care constatăm o atitudine pasivă sau activă față de forma umană, dispoziții mentale pentru monumental sau miniatural, definitiv sau temporar. Activii încearcă să capete o altă identitate decât cea naturală: „Echiparea războinicului sau a vinătorului, tatuajul sau masca protocolară sint echivalente unor acte de înscriere într-un model cultural. Atitudinea ascunde o concepție asupra persoanei, convingerea că, în stare naturală, omul este imperfect, că numai prin aplicarea unor plăcaje culturale se poate apropia de un ideal”. De remarcă buna informație etnologică, a autorului.

În sfârșit se analizează portretul în literatura orală românească unde caracterul său este formular, închis și repetabil, structurat de arhetipuri.

Cele patru capitole ale cărții, inclusiv preliminarile, au toate la sfârșit câte o tipologie a portretului, înțeles ca specie (formă liberă) sau procedeu (forma inclusă). Desigur autorul exemplifică totdeauna intensiv, nu extensiv. Interesante îndeosebi ni s-au părut exemplele capabile să reproducă structura unor figuri stilistice precum: eliziunea (în portretul lui Ștefan cel Mare din cronica lui Grigore Ureche), alegoria (în portretele zoomorfe ale lui Dimitrie Cantemir din **Istoria ieroglifică**), climaxul (în portretul iubitei din povestirea chineză **Zeița de jad**), hiperbola (în portretul miresei din **Cintarea Cintărilor**), comparația (în portretul ciobanului din **Miorița**), paralela (în portretul cuplului Pașadia-Pirgu din **Craii de Curtea Veche**), sinecoda (în portretul lui Ion Rusu din povestirea omonimă a lui Hogaș), gemația (în portretele a doi eroi din povestirea **Red Leaves** de Faulkner), în fine oximoronul în portretul lui Paul d'Aspremont din **Jettatura** de Théophile Gautier).

AL. PIRU ■

Începând cu acest număr, revista noastră deschide o nouă rubrică, lunară, care-și propune să recomande cititorilor, prin intermediul criticilor literari dar și al redactorilor noștri, câteva dintre cele mai interesante cărți apărute în ultima lună. Selecția (inevitabilă, dat fiind numărul mare de titluri editate în acest interval, dintre care nu puține se adresează diverselor categorii de specialiști) aspiră să fie cât mai obiectivă, consemnând în timp părerea cât mai multor critici. Această rubrică nu-și propune în primul rând ierarhizări, ci semnalaarea punctelor de interes în activitatea editurilor noastre. Criticiul de așezare în pagină a prezentărilor este, cum lesne se poate observa, cel alfabetic (în funcție de numele celor care prezintă).

Pentru o mai promptă și mai fidelă semnalaare a noilor apariții, rugăm autorii și editurile să ne trimită exemplare de seamă.

IOAN BUDUCA : „Această eleganță a rostuirii, aceeași prozodie impecabilă exersată pe un fond elegiac găsim și în ultimul volum al lui Alexandru Andrițoiu, **Poeme noi** (Editura Cartea Românească). Poetul combină aluzia culturală cu metafora strălucitoare, reflecția sobră cu patetismul bine temperat, totul sub impulsul unui elan poetic prins în cadente fără ecur. Cantabil fără a fi retoric, volumul confirmă o dată în plus poezicitatea care l-a consacrat pe autor” ● **„Diagnosticul străzii** (Editura Dacia) de Aurel Gurghianu e o «didactică» în versuri, compunând din axiome un monolog răsplat, în care vocea înaltă caută să ascundă șoapta în tremur tragic a unei acute sensibilități poetice”.

CONSTANTIN CRIȘAN : „**Antumele** lui Aurelian Titu Dumitrescu (Editura Litera) sînt niște «pastele», venind dintr-o amintire imaginară îndepărtată. Aurelian Titu Dumitrescu e un poet care vizualizează totul, de parcă ar picta în și prin cuvinte, secvențe, uneori întregi falii din armonia și dizarmoniile lumii în care ne mișcăm”.

RADU CALIN CRISTEA : „**Personaje de rezervă** de Ion Cristoiu (Editura Cartea Românească) e un volum de povestiri sfătoase, vădind o «poftă narativă» pe care o cunoaștem de la Marin Proda, povestiri ale căror personaje sînt de cele mai multe ori țărani sau orășeni recentii, cu suceii și ascuțit simț al umorului. Stilul e lapidar, acțiunea densă și fără ocolisuri. Jocul cu perspectivele narative (povestirea în povestire în povestire) e dezvoltat, dar nu căutat cu tot dinadinsul.” ● Un nou volum de **Poeme** de Cezar Baltag, **Dialog la mal** (Editura Cartea Românească); ermetismul s-a limpezit către o fericită retorică a esențelor. Apocalips senin, vindcător, viziune poetică de o admirabilă forță de penetrație”.

MIRCEA IORGULESCU : „**Avem în Maestrul de lumini** de Cristian Teodorescu (Editura Cartea Românească) debutul unui prozator important în viitorul apropiat al literaturii române, o carte despre prezent, acută, pătrunzătoare, de o precizie a viziunii ce transformă actualitatea într-un ecran hipersensibil pe a cărui suprafață trec umbrele eternității.” ● **Sfidarea retoriei**, **Jurnal german** de Eugen Simion (Editura Cartea Românească) e un volum admirabil de eseuri și însemnări memorialistice, scris cu acea seninătate a cărturarului îndrăgostit de viața culturii și de cultura vieții, în umbra căreia înfloresc și surisul și fiorul dramatic provocate de contemplarea activă a existenței în și pentru literatură. O carte ce dovedește, încă o dată,

că printre cei mai buni scriitori de azi se află — și nu întâmplător — criticii literari”.

NICOLAE MANOLESCU : „Mai întâi, două cărți de critică. Eugen Simion a strins în **Sfidarea retoriei** eseuri, articole și pagini în jurnal publicate, în parte, chiar în **Flacăra**, în **Ramuri** etc. O carte care, ca tot ce scrie autorul, personalitate de seamă a literaturii de azi, nu ne poate lăsa indiferenți.” ● **„Introducere în opera lui B. Fundoianu** de Mircea Martin (Editura Minerva) trebuie considerat primul studiu modern, temeinic și personal, despre poetul **Privelistilor** și despre eseistul **Imaginilor și cărților din Franța**.” ● „Apoi, un debut: **Maestrul de lumini**, proză scurtă de Cristian Teodorescu. Autorul este un prozator remarcabil al generației '80, ca și Adina Keneres, ale cărui povestiri din **Rochia de erin** (Editura Albatros) îi confirmă debutul de acum cîțiva ani.” ● „Și fiindcă tot a venit vorba de proza tinerilor, să amintesc și de cărțile foarte frumoase ale lui Bedros Horasangian (**Închiderea ediției**) și Ioan Lăcustă (**Cu ochi blinzi**), ambele apărute la Cartea Românească în ultima lună.

MARIN MINCU : „Cartea lui Mircea Martin despre Fundoianu mi se pare, în sfârșit, exegeza așteptată, în sensul că, prin această **Introducere** B. Fundoianu apare în lumina ce i se cuvenea, aceea de mare poet și mare teoretician.” ● „**Prin Galaxia Grama** (Editura Cartea Românească), Dumitru Radu Popescu dovedește că este și un mare eseist”.

CORNEL MORARU : „O carte de vădit interes documentar și stilistic este **A doua carte cu prietenii. Poeme răsărite-n iarbă** (Editura Sport-Turism), cu un Fănuș Neagu aflindu-se mai mult ca oricînd sub semnul supremei împăcări cu sine și cu lumea din jur, contribuție sentimentală, dar nu mai puțin valoroasă, la configurația spiritului românesc de azi, portrete, mărturii și ziceri memorabile, proiectate în biografia scriitorului însuși.” ● „Al doilea volum de eseuri, **Iubirea de patrie** (Editura Eminescu) de Ion Alexandru, conține profesiunea de credință a poetului, crezul său de o viață întreagă, repetat zilnic și în fiecare clipă, cu o energie ce mai poate însufleți multe truisme, dar și inertii, confruntîndu-se vizionar în raport cu marile valori naționale și universale.” ● „De la **Paznic de far**, Geo Bogza n-a mai publicat o carte atît de incitantă, cu un mesaj umanist direct, în care măruntele griji cotidiene primesc grandioasă monumentalului, resimțind scopul unei conștiințe aflate în dialog patetic cu realitatea, prelucrînd-o fără complezență. Ca să fim om întreg (Editura Cartea Românească) este un astfel de vo-

lum.” ● **„Monografia** lui George Gibescu, **Alexandru Philippide** (Editura Albatros), este un studiu critic original, exact sub raport analitic, în care se face simțit contactul îndelungat cu opera poetului, investigînd cu răbdare și onestitate sursele creației, dar mai ales textul propriu-zis, pe fundamentul cărții autorului construiește cu bun simț un portret nuanțat, la dimensiunile reale ale originalului”.

ALEX. ȘTEFĂNESCU : „Dintre cărțile apărute în ultima vreme, le recomand cititorilor pe următoarele, nu pentru că ar fi geniale, ci fiindcă fiecare interesează prin câte ceva. Volumul de publicistică al lui Dumitru Radu Popescu, **Galaxia Grama**, ne dezvăluie, dintr-un nou unghi, personalitatea poetică, imprezvizibilă a unui important prozator.” ● „În romanul lui Ion Brad, **Întîlnire periculoasă** (Editura Eminescu), scrie alert și dezvoltat, sîntem introduși în culisele diplomației.” ● Culegerea de studii semnată de Mihai Ungheanu, **Exactitatea admirației** (Editura Cartea Românească), deși cuprinde multe idei cu care nu sînt de acord, impune prin patosul rece al argumentației și poate fi citit ca o suită de interesante pledoarii pe teme literare.” ● „**Monografia** Ioan Slavici (Editura Albatros) publicată de profesorul universitar Ion Dodu Bălan dovedește că încă nu s-a spus totul despre mult comentatul scriitor clasic, prieten cu Mihai Eminescu.” ● „**Noul roman** al lui Nicolae Neagu, **Somnul** (Editura Eminescu), captivează prin dorința de autenticitate și printr-o derulare cinematografică a evenimentelor”.

La sfîrșitul lunii martie a anului 1995 vedea lumina tiparului primul volum (**Povesti atese** de Andersen, în traducerea lui D. Stăncescu) din **Biblioteca pentru toți** — cea mai veche colecție românească de literatură și una dintre cele mai vechi din lume. În cele nouă decenii de existență au fost publicate, în tiraje de masă, la preturi accesibile, operele fundamentale ale literaturii române și universale clasice și contemporane. Numai volumul **Poezii** de Mihai Eminescu a apărut într-un tiraj de aproape 1,2 milioane exemplare.

Fină la finele anului 1949 s-au tipărit 1576 de numere într-un tiraj total de peste 26 milioane exemplare. Din 1950 colecția este preluată de ESPLA care publică, timp de zece ani, circa 270 volume în peste 7 milioane exemplare. Seria nouă a **Bibliotecii pentru toți**, numerotată, începe să apară din 1960 la Editura pentru literatură (director Ion Bănuță), iar din 1969 la Editura Minerva (director Aurel Martin). Paralel cu apariția lucrărilor beletristice s-a inițiat din 1966 o subserie de „cultură generală” cuprinzînd volume de istoria culturii, monografii, sinteze istorice, scrieri filozofice etc. În ultimii 25 de ani au fost difuzate cititorilor de trei ori mai multe cărți (35,6 milioane exemplare) decît în întreaga existență a vechii colecții. Scotînd întregul tiraj din cei 90 de ani de cînd ființează colecția ajungem la impresionantă cifră de 118 620 000. (Radu Levidă).

TANIA RADU ■
RADU G. ȚEPOSU ■

Cu o lumină în plus

Afirmînd că, pînă-a clipa de față, recte pînă la recentul său volum, **Al. Căprariu** s-a arătat a fi, mai degrabă, un poet al rafinamentelor interiorizări, încercat pe-a locuri, analist de forță al unor concepte cultural-estetice, și, totodată, un elegant elegiac, nu ne-am gîndit, nici pe departe, să punem sub semnul întrebării poezia sa de pînă acum, ci de a configura, prin opoziție, imaginea de ansamblu a poemelor cuprinse în **Ierbarul cu amintiri** (editura Dacia, 1984). Mai direct, mai exact, mai simplu (dar nu simplist), mai implicat în problematica socială (fără clișee sociolizante, însă), mai de dinlăuntrul istoriei (dar fără poze istorice și retorice, în același timp), mai împăcat cu sine și cu-ale lumii, mai blînd, mai duios, mai înțelegător, adică, într-un cuvînt, mai omenos. Al. Căprariu „crede

în dreptul fiecăruia dintre noi de a nu judeca pe nimeni cită vreme, nemilos, nu s-a judecat pe el însuși”. Și tot astfel, mai departe, conciliind, poetul crede „în dreptul fiecăruia dintre noi la ferice, cită vreme fericeia mea nu s-a preschimbat în nefericire celorlalți”. „Dreptul meu descinde (conchide poetul — n.n.) / din dreptul firesc al tuturor / de a roști cu simplitate / adevărul, // Și, / iată, / l-am rostit.” (**Manifest**). Această profesiune de credință vine din partea unui om (poet) care, pînă la 50 de ani și-a mobilat sufletul cu amintiri și care, de la 50 de ani pînă la 100 de ani, se gîndește să scrie, adică să așeze altfel mobila adunată în sufletul și în conștiința sa pentru a vedea cum se potrivește ea, mobila, pentru nemurire (**Interviu**). Văzută din acest punct al existenței („Cu fruntea ridicată / privesc tăcut / știind că în locul meu / pentru mine / vorbește propria-mi soartă”), lumea poate fi, într-adevăr, un **ierbar cu amintiri**, o sumă de întâmplări și trăiri care, supuse analizei minuțioasă, par a fi fost fisurate de absența însăși a adevărului: „Ar fi trebuit să încep totul, / și întodeauna, / prin a roști adevărul / el fiind singurul fulger / care străbate fără ocolisuri / aceste păduri de întrebări viclene / ... /

nu să rătăcesc printre iluzii / — trubadur la ospete străine, / ciupînd versul / ca pe o coapsă de hanțigă nurlie — / în vreme ce speranța // ... / Să fi avut și înimi tot atîtea / cîte inselătoare chipuri / mă privesc înstrăinat și muștrător / ca pe o navă îndrăzneată / promisă unor mari furtuni / al căror vîuieț azi e doar suspin?”. Cu tot acest bilanț puternic apăsător pe o stare de nemulțumire, poetul găsește, totuși, resurse pentru a-și rezuma viața și dintr-o perspectivă intrucivă mai optimistă: „Pe cit am putut — am zidit” sau „La cumpăna vremii mereu stau de pază, / un semn, între bine și rău, de cleștar. / Vulturi de foc ne-nterupt priveghează / cum timpul prădalnic mă mușcă-n zadar”. Cu-acest nou volum, Al. Căprariu nu face altceva decît radiografia unei conștiințe implinite cu prețul însuși al suferinței: „Noapte. Cer instelat. Infinit. / E o tăcere de mit / din care descinde, / în lente mișcări suferinde, / o dragoste care / s-a împlinit”. Credem că însăși poezia sa, prin acest nou ton, mult aplecat spre o curată mărturisire de sine, s-a împlinit cu o lumină în plus.

VICTOR NIȚĂ ■

Desene pe asfalt

Rojdantic 1620

(În loc de prefață la o biografie a lui Labiș)

„M-am născut în noaptea de Sfințu Andrei”, mărturisește Labiș într-o binecunoscută poezie.

Desprind din „Istoria românilor” a Giureștilor, tatăl și fiul, un fragment dintr-un „Rojdantic” tipărit în 1620 „scris de un preot român în comuna Sînpetru din Hunedoara”:

„În luna Indrele (de la Sfințu Andrei — nota ambilor Giurești) de va naște feciorul, el va fi mijlociu de stat.

De ar învăța carte, el va fi învățătoriu tuturor; de nu va învăța, va fi muncitoriu.

Și de va vrea să slujească, avea-va cîste mare de boieri și de domnu-său. Boli-va de cap și de toate încheiturile. Primejdii va avea că va cădea despre un cal.

Semn va avea în cap; și va avea o frică re; ci să se păzească de un cuțit și de o săgeată și de o săcură...”

GHEORGHE TOMOZEI ■

NICOLAE DRAGOȘ:

Cerere simplă

„Uite, Doamne — i-am zis —
Dacă tot am ajuns să fim
Față-n față :
Tu — cumpăna
Eu — firul de pădăie
Căzut din intimplare pe talerul
Balanței ce împarte muritorii
In drepti și nedrepti
(semn că schematismul
poate fi și o boală divină)
Dacă tot sint gata să
Mă uimesc de adevărul legendei
Căutind prin triumphi
Pină-n locul unde
Linia dreaptă asfințește-ntr-un punct
(cărui noi, muritorii, îi spunem
— mimind curajul — „unghi mort“)
Dacă mi-e sufletul plin de teamă
Cum e potirul erinului
Incovoiat sub apăsarea stropilor de rouă
Strinși din genele dimineții...

Uite, Doctore, Domnul nostru cel
de toate zilele,
Care ni te uii în schelăriile trupului.
Cu tot felul de aparate solomonare,
Nu-ți cer marea cu sarea
Cer doar să privești, fără părtinire,
Pină-n adinecuri și tot ce vezi
Să nu-ți umezească privirea

„Și să-mi spui curat
De m-am insurat
Pe-un picior de plai
Cu-o gură de rai...”

Pentru toate ce-au fost
Pentru toate ce-or fi
Pentru măicuța bătrână
Cu briul pierdut de lină
Pentru toiagul blond al vietii mele
Pentru luceferii din trunchiul meu

Să-mi fie singurătatea păzită
De orbul drum prin uitare.

Pumnalul înțelept

— Intii ciinii cuvintului
Sint aruncați în auzul vecinului
Umilindu-i liniștea, certitudinile !

— Mai nimic !Nu se moare din cuvinte
(Imi va răspunde scepticul
sau mai degrabă cinicul)
Omenirea a trăit zile mult mai cumplite !

...Și ca să mă convingă, în inimă
Imi va înfige un pumnal.

Dacă gestul nu va fi destul de categoric
Există totuși speranța că voi deveni
Înțelept și voi tine minte
Ce-a vrut să-mi spună pumnalul

Poetul

Poetul nu-i o pasăre de seară
Că cîntecul intirziat în gusă
Nici pasăre de pradă care-n ghiară
Poartă simbolice urme de cenușă.

Poetul nu-i o clipă pentru ieri
El este timpul fără de-necutare
Cum e lumina pentru care sperii
Urcind prin univers din zare-n zare.

Poetul nu-i o cobză-a nimănu
Sunind cum bate vîntu-n corzi uitate,
Poleitor al falselor statui
Poetul nu-i ! E zbor și libertate.

In drumul lor mai tainic luminează
Luceferii ce-i intîlnesc cuvîntul,
Marea in curebău se-nvesmîntează
Cînd versu-nvață valul duios
cutreerindu-l

**Cuvîntul generalului
inainte de atac**

- Dispar pe rînd cuvîntele, soldați !
Jertfite-n invizibile tranșee.
- N-am înțeles ! Vă rog să repetați
De-astfel de dispariții n-am idee.
- Sărac al vietii, ceasul măsurîndu-ți
Atent la ritmul clipei spre nainte,
Niciicînd trăind curat cu tine însuși
Neștiutor de jertfa din cuvinte.
- N-am înțeles, Fiți bun și repetați !
Vă roagă-n cor gradați și negradați.
- Săraci de voi, cuvintele pe rînd
Le vămuiește vremea fără milă,
Sub pleoapa vineției, sub argilă
Devin o amintire, un mormînt.
- N-am înțeles ! Fiți bun și repetați !
Vă roagă-n cor gradați și negradați !
- Aveați bunici demult nu-i mai aveți.
Părinți aveați, V-au asfințit părinții.
Au mai rămas în rame, pe pereți,
Umbrele lor — pecete suferinții.
Dispar pe rînd cuvintele soldați !
Jertfite-n invizibile tranșee,
Urcind in mit, luptînd pentru idee.
Cam asta-i tot ! Și-acum
vă-ncolonați !
- Am înțeles ! Stînga-mprejur !
Pornim la vînătoarea de cuvinte
Nainte !

**Avertismentul
visului de soldat**

Pornisem, ieri, cu pasul de recrut
Încercînd să fără de opreliști
Să urc pină-n adinecuri, în trecut
Serutîndu-i grav mărețele priveliști.

Veacuri dormeau cu tîmplele pe zare
Morții strigau din nalte piramide
De parcă-aceleași vesnice tipare
I-ar fi zidit în stranii crisalide.

„Stînga-mprejur !”, făcînd, m-am avîntat
Cu pas neșovăit spre viitor
Mărsăluînd prin marele-i palat
Cu arma pregătită de onor.

Și am ajuns, incovoiat sub arme,
Cu pieptul sfîrtecat de decorații
Soldat între dorinți și false-alarme
Vasal unei vasele aspiratii.

In față, nalte, — aceleași piramide
Cu vii aproape morți, făcîndu-mi semne
Prin gesturi ezitante și timide
Vrînd spre uitare pasul să-mi îndemne.

Trecutul lumii tot, in veche-ogîndă,
Se aduna supus in viitor...

Ca limba unui clopot, suferindă,
Arma urea prin trupul meu ușor.

Și nu mai știu de tîmpla mea visa
Ori patul puștii îi furase visul,
Depart-e-n zori, invins pe o manta,
Rănit mortal eram și eu, proserisul

Acelorasi eterne piramide
Prin care timpul moare in eroi
De unde bat dar nimeni nu deschide
Drumul ce-aș vrea să urc iar spre noi

...In veacul cel mai nalt de pină-acum
Clădit pe-alteea veacuri de speranță,
Oprit o clipă-n margine de drum
Tragic soldat, și orb, de manutanță,

Cu baioneta seriu cuvinte triste
Pe pieptul grav rănit cu decorații
Visînd, sperînd ca ele să reziste
Pină-n privirea altor generații.

Și dau alarma ! Alte piramide
Zidite-n cranii — stranii cărămizi —
Pășesc prin timp, trufase și perfide,
Ca niște regimente de omizi...

Hei, Omule, vrei viața să-ți ucizi ?

Condiție

- „Ca să poți lupta pentru Pace,
Îți trebuie arme !” spuse înțelept
Generalul.
- „Ca să poți lupta pentru Pace,
Îți trebuie un soț general !”,
spuse înțeleptă soția Generalului.
- „Ca să poți lupta pentru Pace
Îți trebuie o soție de general !”
spuseră, înțeleptii și ei, copiii
Generalului.
- „Ca să poți lupta pentru Pace,
Îți trebuie un general, o soție de
general,
și copii de general, cit mai mulți
copii de general. Dacă se poate,
născuți direct în uniformă militară,
cu noțiunile elementare ale morții
în prealabil învățate. Adică
inainte de copilărie —“
spuse Cartea militară despre război.
- „Dar dacă nu sint pe pămînt atîția
generali ?”
se întrebă îngrijorat, înțelept
Generalul.
- „In ranita fiecărui soldat
Se află un baston de general !”,
își răspunde tot el înțelept.
- „Foc !”
...Și cu glas hotărît dădu comanda :
— „Foc !”
In numele ultimei Păci.

Frunze-n așteptare

Coboară toamna veșnic dinspre munți
Cu pașii rari, cu frunze-n așteptare,
Cînd clipele se scriu cu mere roșii
Și luna-i domnitoare la hotare.

Pe zare, soarele se brumărește...
Urmînd instinctul, trec în unghi cocorii,
Sus, în înalt, prin nori să deseneze
Imagini de poveste, iluzorii.

Culege vremea orele din arbori,
Subtil urcîndu-i către nostalgia
Acele zile-n care rădăcina
Coroanei îi răpește visteria.

Trec arborii înec spre somnul iernii
Despodobîndu-și ramura de frunze
Ce-si poartă verdele în ruginiu —
Exod final spre clipe nepătrunse.

Cu străluciri ivind secret arome,
Prin struguri soarele, in dulci ogînzii,
Aduce in priviri întreaga vară
Fugind descultă din grădini fierbinți.

Natura și geometria

Titu Drăguțescu a debutat într-o expoziție de grup, care, așa cum se întîmplă de obicei, interesa ca reacție a unei generații, la chestiunile plastice ale momentului și mai puțin ca realizare artistică. Programul manifestării era unul derivat din acela al școlii : șapte sau opt tineri exprimînd, împreună cu profesorul lor, o abruptă nevoie de ordine, de criteriu estetic ordonator. Era, de fapt, obiectia unei promoții la valul de lirism ce tindea a face aproape confortabile preocupările conceptuale, abstracționiste, suprarealiste. Se petrecea, în toată Europa, o deturnare a telurilor citorva prestigioase direcții, iar tinerii simțeau acut aceasta. Constructivismul-op al grupului anunța o artă riguroasă pină la severitate, o imagine cu fundament matematic. Titu Drăguțescu a izbutit să amelioreze ideile statuate atunci, să le reconcilieze într-un nou program, ce nu excludea elementul sensibil și, în final, să le impună printr-o pictură de personalitate. Este cazul să spunem că Titu Drăguțescu este, de fapt, singurul din grup care a intuit valoarea reală a citorva din tezele promovate de colectiv și șansa aprofundării lor. A înțeles, spre exemplu, că un demers geometric merită să considere cu egală importanță și linia dreaptă, și curba, că o anume bine stăpînită dezordine compozițională poate să accentueze principiul geometric ordonator.

Nu-i nici un paradox, deci, în realitatea că un pictor, care a purces în arta picturii compunînd panouri mari in zodia unui decorativ cu rațiuni constructiviste pictează flori. Nu-i greu de observat că o floare, cercetată în detaliu, cu ochi savant, interesat de simetrie oferă tot atitea prilejuri de extltație științistă cit o planșă produsă de calculator. În același timp, este evident că o planșă concepută cu mijloacele atit de rafinate ale calculatorului nu va avea niciodată vibrația atit de particulară a lucrului ieșit din mina omului. Simbolica netă a picturii lui Titu Drăguțescu e unul din faptele de artist ce-l detașează, ce-i fac tablourile recognoscibile, in orice circumstanțe ar fi expuse. Florile cu descendență geometrică, realizate de Titu Drăguțescu in serii capabile să îmbogățească ideea prin repetiție și nuanțare, au toată simpatia originalitate a ideii trăite și o forță de impact care obligă memoria pe termen lung.

TUDOR OCTAVIAN

Sculptură de GRIGORE POPP — Arad

Cărțile redactorilor noștri

Ziaristul ca instanță

Pentru Nicolae Cristache, proza și publicistica reprezintă două vase comunicante, in care nivelul rămîne mereu același, prin compensare. Nu neapărat nivelul valorii, ci mai ales acela al preocupării, autorul scriind anchete cu gîndul la posibilitatea de a transforma cazurile respective în literatură și scriind literatură în starea specifică de febrilitate a autorului de anchete. Cărțile pe care le-a publicat pină acum — *Magazinul de mărunțisuri*, 1979, *Viața pentru toți*, 1980, *Vinovații nu știu nimic*, 1981, *Încadrat în muncă dorese eternitate*, 1983 — dovedesc ce profitabilă este această simultaneitate a interesului. De fapt, redovădesc, pentru că practica scrisului a demonstrat în numeroase rînduri — îndeosebi în țările cu o trepidantă activitate de presă — că investigarea de către scriitor a realității imediate conferă literaturii sale un dramatism activ, inimitabil.

Recent, Nicolae Cristache și-a adunat într-un volum — *Recurs la morală*, Editura „Albatros”, 1984 — o parte din articolele scrise in ultimii ani pentru revista

„Flacăra”. Toate seamănă prin faptul că sint re-deschideri ale unor dosare. „Dosare” și la figurat, dar și la propriu, pentru că uneori autorul nu se sfiește, bazîndu-se și pe o serioasă competență juridică, să reanalizeze ceea ce au analizat magistrații in instanță și să corecteze sau chiar să pună complet sub semnul îndoielii concluziile formulate de ei. Din punct de vedere moral, această acțiune a cunoscutului publicist de la „Flacăra” este admirabilă, constituind o formă directă de manifestare a mult teoretizatului și invocatului spirit democratic pe care trebuie să-l promoveze presa noastră. Ar fi o dovadă de naivitate să vedem in revizurile propuse de Nicolae Cristache un act de indisciplină, o depășire a atribuțiilor. Neavînd puterea de a emite sentințe aplicabile, el nu tulbură în vreun fel funcționarea mașinării justiției, ci completează versiunea instituționalizată, relativizează în mintea noastră, a tuturor, hotărîrile irevocabile, umanizează verdictele. Intervențiile sale in favoarea vreunui nedreptățit sint probabil fără rezultat, pedeapsa nemaiputînd fi schimbată, decit cu rare excepții, dar dacă le înțelegem ca intervenții in favoarea dreptății nu se poate să nu observăm că au o mare eficiență, contribuînd la o înțelegere mai cuprinzătoare a omului de azi și a relațiilor sale cu semenii, deci la o mărire a probabilității ca altădată, in viitor aplicarea legilor să se facă mai nuanțat, cu mai mult discernămint.

Dealtfel, in cele mai multe cazuri Nicolae Cristache pune accentul nu atit pe procedura juridică propriu-zisă, cit pe implicațiile morale ale atitudinilor și actelor luate in discuție. Merge cu dorința de a afla adevărul atit de departe, incit

uneori revine asupra propriilor sale impresii de la început și le rectifică luîndu-l pe cititor ca partener in realizarea unor labirintice investigații. Puțini ziaristi de la noi și-au asumat această misiune dificilă de a face dreptate, chiar și riscînd să irite pe reprezentanții anumitor foruri, care acceptă cu greu ideea că o opinie personală nu discreditează o versiune oficială, ci îi dă relief, o face mai credibilă, o îmbogățește.

Trecînd acum la mijloacele de expresie de care se folosește autorul trebuie să subliniem de la început că el evită literaturizarea, chiar dacă uneori se simte plăcerea punerii in scenă. De obicei tehnicile narrative experimentate in proză devin discrete in redactarea anchetelor, subordonîndu-se scopului principal, acela de a convinge. Nicolae Cristache nici nu și-a constituit o „metodă” de scriere a articolelor, ci, avînd dexteritate de prozator, alege pentru fiecare caz formula epică ori retorică potrivită sau combină mai multe asemenea formule. Să luăm cîteva exemple. In ancheta *Dureroasă este îndoiala* ni se prezintă cazul unor părinți obsedați de ideea că la maternitate unul dintre copii le-a fost schimbat. Autorul face o cercetare detectivistică minuțioasă, dar se lansează și într-o pătrunzătoare analiză psihologică, intrucit cazul respectiv, chiar și dacă n-are la bază o substituție reală a nou-născutului, presupune o suferință sufletească și nu poate fi elucidat decit prin această radiografiere a stării obsesive. In *Erori de loc, erori de timp* este vorba despre o crimă săvîrșită sub impulsul dorinței de răzbunare și problema constă in a stabili dacă au comis-o unul sau doi oa-

meni. Tribunalul a stabilit că doi, Nicolae Cristache tinde să creadă că unul și, pentru a-și impune punctul de vedere sau măcar pentru a determina instanța să fie mai puțin sigură de hotărîrea sa, reconstituie într-o manieră cinematografică desfășurarea tragiceii intîmplări. De nenumărate ori reia filmul, ca și cum s-ar afla la masa de montaj, sau recurge la cite un stop-cadru, făcînd efortul sistific de a afla cum s-au succedat totuși secvențele respective, in ce loc se găsea fiecare personaj, cum se conjugau acțiunile lor. In *Profesorul nostru de matematică*, *Adrian Ghioca*, unde se supune dezbaterii publice cazul unui profesor eminent învinovățit că a dat meditații unor elevi, împotriva prevederilor legale, reporterul juxtapune într-un ritm alert depoziții contrare care fac evidentă de la sine nevinovăția celui incriminat și evidentiază chiar absurditatea acuzației, cu atit mai mult cu cit întreaga poveste este privită dintr-o perspectivă tot mai cuprinzătoare pină cînd legea însăși își divulgă o anumită rigiditate. In *Certificatul de suflet* sint inserate „texte” diferențiate stilistic, care reușesc să ne convingă că este o incompatibilitate între cîteva maturi judicioși și egoiști și un copil aparent sălbatic, care, in realitate, are un suflet curat și o chinuitoare nevoie de afecțiune.

In fiecare anchetă funcționează tehnica *suspense-ului*, care dă investigației publicistice o tentă de roman polițist. Cu mențiunea că palpitanță se dovedește pină la urmă nu prînderea răufăcătorului, ci aflarea adevărului sau măcar micșorarea distanței pină la el.

ALEX. ȘTEFANESCU

General-locotenent dr. ILIE CEAUSESCU, Colonel dr. FLORIAN TUCĂ, Maior dr. MIHAIL E. IONESCU, Căpitan ALEXANDRU DUȚU

Flacăra
vă propune
pagini dintr-o
nouă carte

ROMÂNIA ȘI MAREA VICTORIE

O contribuție de seamă la înfringerea fascismului, 23 August 1944 – 12 Mai 1945

Declarația noului guvern român, instituit prin actul istoric de la 23 August 1944, în componența căruia intrau pentru prima dată reprezentanții ai Partidului Comunist, evidențiază caracterul suveran, legitim și conform imperativelor salvării independenței naționale pe care îl implica decizia intrării României în războiul său potențial economic și militar împotriva fascismului: „De acum înainte înțelegem să fim stăpâni pe destinele noastre. Hotărârea denunțării tratatelor de alianță cu puterile Axei* și încetarea stării de război cu Națiunile Unite este expresia voinței întregului popor român. Aceste hotărâri nu nesocotesc drepturile vreunui stat străin, după cum nu ating interesele altor neamuri”.

Afirmarea independenței statale, de către cele mai înalte instanțe politice ale națiunii, ca expresie a voinței întregului nostru popor, a fost asociată firse de revendicarea suveranității absolute a statului român asupra teritoriului Transilvaniei smuls României prin amenințarea cu forța de marile puteri fasciste prin Dictatul de la Viena din 30 august 1940. Astfel, în textul proclamației șefului statului român se arăta: „[...] mobilizând toate forțele națiunii, vom trece hotarele impuse prin actul nedrept de la Viena pentru a elibera pământul Transilvaniei noastre de sub ocupația străină”; proclamația consemna că „Recunoașterea de către guvernele din Moscova, Londra și Washington a nedreptății făcute României prin Dictatul de la Viena deschide posibilitatea ca armatele românești, alături de armatele aliate, să elibereze Transilvania de nord de ocupația străină”.

Forța politică fundamentală înfăptuitoare a mărețului act de suveranitate și independență al României din august 1944 — Partidul Comunist Român — a reliefat, în consens cu obiectivele revoluției a cărei declanșare o pregătise cu minuțiozitate, în declarația sa din 23 August 1944, coordonatele esențiale ale statutului internațional al țării. Poporul român a fost chemat la luptă („muncitorimea, țărâncea, intelectualii și toți cetățenii României”) împotriva Germaniei hitleriste, pentru apărarea „intereselor vitale” ale națiunii: independența, suveranitatea, eliberarea țării de sub ocupația străină, regim de drepturi și libertăți publice.

Partidul comunist, instanțele supreme ale statului român au declarat deschis deci, o dată cu izbucnirea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă hotărârea nestrămutată a poporului nostru de a-și apăra cu toate forțele drepturile sale imprescriptibile: independența, suveranitatea și integritatea teri-

torială a patriei. Acestea au fost în fapt și mobilurile în virtutea cărora România a declarat război Germaniei naziste, armata română, sprijinită în mod activ de întregul popor, începând lupta împotriva trupelor ocupante chiar din noaptea de 23-24 august 1944.

România a declarat război Germaniei naziste fără a cere asentimentul vreunei puteri străine din coaliția Națiunilor Unite, fără a urmări alte scopuri decât cele conforme exclusiv intereselor naționale fundamentale ale poporului român, fără a fi avut o înțelegere prealabilă scrisă sau verbală cu state din coaliția antihitleristă. Cînd, cu începerea din noaptea de 23 spre 24 august 1944 puterile alianței Națiunilor Unite au luat cunoștință de fapta României, armata și întregul popor român se găseau în luptă împotriva trupelor germane aflate pe teritoriul nostru național. Deci intrarea României în războiul împotriva Germaniei naziste a fost un act suveran, independent, efectuat prin opțiunea liberă a întregii națiuni române.

Intrarea României în războiul împotriva Reichului hitlerist a avut loc în momentul hotărât de factorii politici de decizie interni, la loc de frunte situându-se ca forță principală, cu exponent al intereselor fundamentale ale întregii națiuni, Partidul Comunist Român. Moment a cărui alegere nu a fost nici impusă, nici precipitată de intervenții ultimative sau presiuni de orice natură ale vreunei puteri străine ori grupări de state. Este semnificativ din acest punct de vedere că negocierile diplomatice angajate de reprezentanții ai opoziției române la Cairo, încă din primăvara anului 1944, au inclus la un anume moment înțelegerea asupra unui plan de acțiune pentru încetarea ostilităților României cu Națiunile Unite și întoarcerea de arme împotriva Germaniei naziste. Dar răspunsul aliaților, în care să se exprime acordul față de planul propus de București, nu a sosit niciodată. În pofida faptului că din capitala României s-au expedit mesaje aliaților care subliniau urgența acțiunii, cum este cel din 7 august 1944: „Ni-meni nu poate să înțeleagă cum o astfel de ofertă definită de colaborare poate să rămână fără răspuns timp de cinci săptămîni”.

Desigur o decizie de o importanță politică și militară covârșitoare — ca aceea a momentului intrării în război — a luat în calcul toate elementele situației interne și internaționale, raportul de forțe între taberele beligerante, ceea ce se știa despre înțelegerea politică intervenite între puterile coaliției antihitleriste, cuantumul efectivelor Wehrmachtului aflate în România sau în vecinătatea ei etc. Dar, ceea ce este esențial, alegerea momentului

declanșării revoluției și intrării României ca stat în războiul antifascist nu a fost călăuzită de calcule de oportunitate politică și militară care să asigure beneficii în dauna vreunui popor ori de dorința de a obține o situație privilegiată, pentru că s-ar fi întrezărit cumva prăbușirea imediată și totală a Reichului hitlerist. Momentul a fost stabilit în funcție de intrucirea condițiilor optime, interne și internaționale, care să asigure șanse maxime de succes acțiunii preconizate, care să precipite înfringerea definitivă a fascismului, a variantelor fantele ale acestuia, nazismul și horthysmul, grăbind victoria coaliției antihitleriste, scutind astfel omenirea de noi pierderi umane și materiale.

Retrospectiva istorică evidențiază pregnant faptul că România a intrat în războiul legitim împotriva Germaniei naziste și sateliților săi în contextul unei situații politico-militare internaționale în care nu se conturase cu certitudine înfringerea Axei, cînd sorții conflictului mondial nu fuseseră încă hotărîți, cînd Germania hitleristă era departe de a fi învinsă.

Neîndoindu-se, Germania nazistă fusese constrinsă, din vara anului 1944, să desfășoare în Europa un război pe două fronturi. Prin debarcarea din Normandia din 6 iunie 1944 și stabilirea în nord-vestul Franței a unui vast „cap de pod” al aliaților occidentali, cel de-al doilea front major antinazist din Europa fusese deschis. Reichul avea de făcut față nu numai puternicei presiuni sovietice dinspre estul continentului, dar și noului front de luptă deschis de aliații occidentali și care înainta sigur către frontierele sale vestice. De asemenea, aliații occidentali fixau importante efective pe frontul din Italia și pe cel deschis în Franța în zona Marsilia—Toulon, la 15 august 1944, iar bombardamentele strategice aliate asupra obiectivelor din Reich sau din alte state europene ocupate de nazisti căpătaseră o amploare fără precedent.

Dar însemna, oare, deschiderea celui de-al doilea front împotriva Germaniei lui Hitler și iminenta ei înfringere? Precedentul primului război mondial era ilustrativ în această privință, știut fiind că Germania Kaiserului se luptase acerb timp de peste patru ani în condițiile existenței celor două fronturi, de est și de vest. Problema unui război pe două fronturi era pentru Germania, tot atât de veche ca existența sa statală. Teoreticienii și gânditorii militari germani ca Moltke sau Schlieffen subliniaseră la vremea lor că Germaniei îi era imposibil să ducă simultan un război ofensiv pe ambele fronturi, exigențele unei asemenea întreprinderi depășind disponibilitățile umane și materiale. Dar combinația: ofensivă pe

unul din fronturi — defensivă pe celălalt, sprijinită de o circulație strict dirijată a resurselor pe cele două teatre de operații ar fi îngăduit o defensivă prelungită și chiar, în anumite momente, succese de natură politică. Dacă axiomatic lupta pe „două fronturi” însemna pentru Germania înfringerea, posibilitățile ei de rezistență inversunată, de prelungire a războiului nu puteau fi în nici un fel pronosticate în primăvara sau vara anului 1944. Însuși comandamentul aliat occidental aprecie că deschiderea celui de-al doilea front în apusul Europei reprezintă o primă etapă într-o luptă de lungă durată care să aibă ca deznodămînt înfringerea Germaniei***. Dar cit era de „lungă” această durată lăsa să se întrevadă planificările de perspectivă ale statelor majore aliate occidentale care avansau ipoteza unei lovituri fatale asupra Reichului dinspre vest în... 1946. Buzuindu-se pe un arsenal de arme sofisticate care devansa tehnologic nu doar pe cel al adversarilor, dar chiar și posibilitățile tehnologice ale epocii, chiar comandamentul german preconiza să preia inițiativa în război în anii 1945—1946****.

Ținînd seama de toate acestea, este evident atunci că alegerea momentului intrării României în războiul antihitlerist — act de cardinală importanță, hotărît în exclusivitate de forțele politice naționale — nu a fost în nici un chip influențată de calcule egoiste ori de întevrederea unei iminente prăbușiri a Germaniei naziste sau a unei apropiate ofensive hotărîtoare a aliaților. Chiar dacă factorii decizionali de la București nu aveau cunoștință de planificările pe termen lung ale celorlalte tabere aflate în conflict în ceea ce privește desfășurarea războiului, un lucru sigur este că sfișitul acestuia nu era întrezărit de către ei într-un viitor apropiat, că luaseră în considerare purtarea unui război inversunat și prelungit împotriva Reichului hitlerist. La București se știa deja despre importanța remarcabilă pe care aliații, în general, Uniunea Sovietică în special, o acordau ieșirii României din coaliția dominată de Germania nazistă și intrării ei în război alături de Națiunile Unite. Negocierile desfășurate de reprezentanții diplomației aliați cu emisarii români la Cairo și Stockholm, în primăvara și vara anului 1944, probaseră îndestulător acest fapt. La 2 iunie 1944, imputer-niciți ai guvernului sovietic anunțaseră la Stockholm că Uniunea Sovietică se declară de acord cu neutralitatea României în cazul în care trupele germane vor părăsi teritoriul românesc, ceea ce constituia un indiciu, între multe altele, al rolului important rezervat țării noastre de către aliații din coa-

liția Națiunilor Unite în influențarea mersului războiului*****.

Pornind de la faptele incontestabile abordate mai sus, de la considerente politice și militare de mare importanță, se poate constata cu claritate că o caracteristică esențială definește acțiunea hotărîită a României din

9 mai 1945

DRE
LA B
VICT

august 1944 prin care a întors armele împotriva Germaniei naziste, alăturîndu-se cu întregul ei potențial militar și economic coaliției Națiunilor Unite. Este vorba, în principal, de faptul că actul românesc s-a produs în acel punct al dinamicii evenimentelor pe teatrele de război cînd victoria coaliției antihitleriste nu se conturase cu claritate. Altfel spus, România a intrat în război împotriva coaliției hitleriste printr-o opțiune de autodeterminare națională, potrivit intereselor ei superioare, cînd sorții conflictului mondial nu fuseseră încă hotărîți, cînd Germania nazistă era departe de a fi învinsă, asumîndu-și în acest chip conștient riscurile purtării unui război de lungă durată.

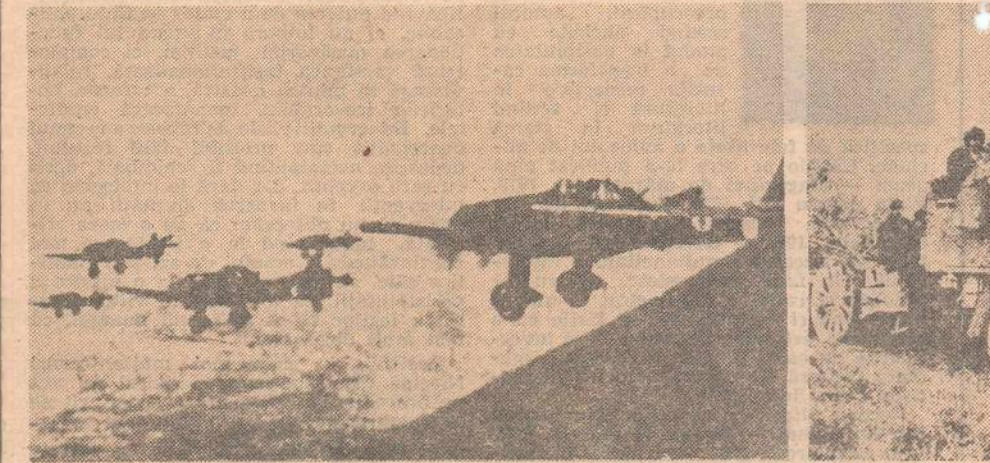
Mărturii contemporane, de înaltă autoritate, au scos în relief această trăsătură definitorie a actului României de la 23 August 1944. Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 6 iulie 1945, prin care șeful statului român de atunci era decorat cu cea mai înaltă distincție de război sovietică, ordinul „Victoria”, arăta că România a făcut o cotitură hotărîită în politica ei „în clipa cînd încă nu se precizase clar înfringerea Germaniei”*****. Iar la Conferința de pace de la Paris reprezentantul Uniunii Sovietice, A.I. Vișinski, reafirma această apreciere: „La 23 august [1944], cînd nu erau încă evidente perspectivele desfășurării viitoare a evenimentelor militare și cînd soarta Germaniei era departe de a fi clară, politica externă a României a luat o întorsătură hotărîtoare”.

(Va urma)

* N-au existat, în fond, asemenea tratate, actul juridic formal al „alianței” României cu puterile Axei reprezentîndu-l adevărat de către Ion Antonescu la 23 noiembrie 1940 la Pactul Tripartit. Acest act antinațional a fost întierat cu promptitudine de Partidul Comunist Român, care a subliniat consecințele lui dezastroase. România devenind astfel un vasal, un satelit al Germaniei naziste (Arh. I.S.I.S.P., cota Ab-XXV-37). Hotărîrea dictatorului a atras și protestele aripii Burghize a rezistenței antifasciste. În decembrie 1940, într-o scrisoare adresată de C.I.C. Brătianu și Iuliu Maniu, șefii partidelor Național—Libe-

ral și, respectiv, Național—Țărănesc, către Ion Antonescu se arăta referitor la consecințele adevărate la un asemenea pact: „... pentru ce și pentru cine ați iscălit pactul? [...] Apoi oricît ne-am afla sub influența Germaniei, poatea ea să ne oblige să apărăm țările care ne sînt vrăjmașe, să intrăm în război în contra celor ce ne-au fost pînă astăzi amici, să ieșim din neutralitatea noastră și să luăm o atitudine pe față contra puterilor cu ajutorul cărora am înfăptuit România Mare?” (Arhiva Comitetului Central al Partidului Comunist Român, fond 103, dosar nr. 8 174, f. 68).

** Actul de la 23 August 1944 în context internațional. Studii și documente, coordonator: Gheorghe Buzatu, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984, p. 252.
*** Dwight Eisenhower, Cruciada în Europa, Editura Politică, București, 1975, p. 312.
**** Philippe Masson, L'Ultime effort de guerre allemand, in „Historia special”, 1981, no. 454 H.S., p. 116.
***** Actul de la 23 August 1944 în contextul internațional, p. 259—260.
***** Mémoire sur l'effort militaire et économique de la Roumanie dans la guerre contre l'Allemagne et la Hongrie, Bucarest, 1947, p. 18.

Din memoria documentelor prezentăm astăzi cîteva imagini care reînvie drumul de jertfa viteji

Bătălia pentru Prahova

„Daily Express“ dă un pronostic rezistenței germane

Decizia României din 23 August 1944 de a ieși din Axă și de a continua lupta alături de Națiunile Unite a avut, între numeroasele sale implicații politice, militare, strategice, logistice, agravarea până la punctul critic a problemei carburanților pentru Germania. Distrugerile mari provocate de bombardamentele executate de aviația aliată asupra uzinelor de carburant sintetic din Reichul nazist — bombardamente considerabile intensificate în lunile iunie, iulie și august 1944 — nu făcuseră decât să sporească importanța pentru Germania a petrolului românesc. Controlul regiunii petrolifere române fusese încă din ajutorul războiului un obiectiv prioritar în planurile Wehrmachtului, ceea ce a jucat un evident rol în fixarea liniei de frontieră impusă României prin

facem apel la câteva date statistice. Astfel, Germania a produs în anul 1944 27 300 vehicule blindate și tancuri în greutate de 622 000 t (în anul 1943 : 19 800, în greutate de 369 000 tone) ; 37 950 diferite tipuri de avioane (25 220 în anul 1943), un număr mult mai mare de transportoare pe șenile, camioane și alte vehicule etc. Bună parte din marile arme care deveniseră operaționale în vara anului 1944 sau vor deveni operaționale în lunile următoare necesitau cantități sporite de carburanți. Or, producția industriei petrolifere germane, potrivit unor date statistice, scăzuse de la 415 000 tone în luna martie 1944 la 152 000 tone în iulie și la 110 000 tone în septembrie 1944. În primele 7 luni ale anului, la dispoziția Germaniei și a trupelor ei de front se aflaseră însă peste 1 milion de tone de produse petrolifere. În condițiile menționate, hitleristii au făcut, în august 1944, eforturi disperate pentru a intensifica transportul unor produse petrolifere din România. Urgența cu care erau efectuate asemenea transporturi, chiar în preajma zilei de 23 August 1944, a determinat ca produsele petrolifere finite să fie încărcate în cisterne necurățate, ceea ce a impus ulterior o nouă rafinare.

Evenimentele din România însă aveau să pună capăt acestora și să provoace o lovitură cumplită economiei și mașinii de război germane. În urma evenimentelor de la București, doar o societate germană — „Mineralöl“ — din Berlin pierdea produse în valoare de 7,6 milioane mărci și nu mai puțin de 5 000 (!) de vagoane cisterne, în valoare de 35,3 milioane mărci. Ultimele mii de tone de tifei românesc, ce fuseseră anterior preluate, vor fi prelucrate în rafinării din Galiția, în luna septembrie 1944.

Consecințele pierderii zonei petrolifere române erau deci clare pentru beligeranții.

Într-un articol, publicat la 24 august 1944, ziarul „Daily Express“ sublinia că evenimentele declanșate cu o zi înainte în România însemnau „că Germania a pierdut în cele din urmă războiul. Motivul este acesta : fără regiunile petrolifere românești, nici armata germană situată în zonă, nici viața economică a țării (a Germaniei — n.n.) nu vor putea rezista mai mult de trei luni“. Fără să știe, desigur, ziarul menționat avea de fapt o opinie foarte apropiată de cea exprimată chiar de Hitler. Acesta din urmă, declarase generalului A. Gerstenberg („comandantul german al regiunii petrolifere românești“), în august 1944 : „Trebuie să mizăm totul. Dacă pierdem regiunile petrolifere, nu mai putem câștiga războiul“.

Misiunea : închiderea defileurilor din Carpați

Importanța regiunii petrolifere, în contextul menționat, era clar percepută și la București. Prin Directiva operativă a Mareșalului Stat Major român din seara zilei de 23 August 1944, regiunea respectivă era inclusă subzonei militare Muntenia-nord care se demarca de zona sud prin linia Făurei — Urziceni — Tîrgoviște — Curtea de Argeș și a fost subordonată comandamentului teritorial al Corpului 5 armată. Forțele militare române din această subzonă au primit ca misiune eliberarea teritoriului și împiedicarea sosirii unor noi trupe inamice, închiderea defileurilor Carpaților, împiedic-

carca retragerii trupelor germane la nord de munți. Se indica, la fel ca pentru întreaga armată română, tăierea comunicațiilor germane în vederea împiedicării exercitării comandamentului și acțiunii militare fulgerătoare pentru a exploata surpriza inițială. Dispunind, la început, de 12 000 de oameni, efectivele trupelor noastre din perimetrul Comandamentului 5 teritorial s-au ridicat imediat după 23 August 1944, la peste 23 000 oameni, sporind și mai mult în ultima fază a luptelor. Aceștia li se opuneau aproape 30 000 de militari germani (între care Divizia 5 artilerie antiaeriană comandată de generalul Kuderna, o divizie de apărare chimică, avind comandant pe generalul Teschner, și o divizie tehnică, comandată de generalul Brandt) care dispuneau de o putere de foc deosebit de puternică. Drept urmare, ciocnirile din zona petrolifere au fost deosebit de violente. Ostilitățile s-au declanșat chiar în cursul nopții de 23 spre 24 august și s-au generalizat după declarația de război adresată de România Germaniei naziste.

Alarmarea trupelor a fost timpurie de ambele părți. Potrivit memoriilor șefului de stat major al Corpului 5 teritorial, acesta a fost avertizat printr-un telefon de la București al generalului Sănătescu, ceea ce a permis începerea organizării corpului teritorial într-o mare unitate operativă, încă înainte ca radio București să transmită cunoscutele proclamații. În cursul nopții, trupele române, împreună cu formațiuni patriotice de luptă au trecut la îndepărtarea și dezarmarea unităților și subunităților de pază germane de la marile rafinării și de la alte obiective. În unele cazuri aceste obiective au fost preluate sub control de găzile muncitorești. Pe de altă parte, raportul unei formațiuni militare germane, redactat în octombrie 1944, preciza că, în cursul unei consfățuri a comandanților de companie în dimineața zilei de 23 August 1944 se ordonase atenție mărirea și interzicerea părăsirii unităților. În seara aceleiași zile, s-a ordonat alarmă de cel mai înalt grad și întărirea pazei, iar la orele 1 din noapte s-a lansat parola („Sprunglauf vorbereiten !“) prin care unitățile urmau să se pregătească de luptă.

Astfel, începând din noaptea de 23 spre 24 august 1944, în Valea Prahovei s-a creat o „puz-

derie de fronturi“. În decursul a 8 zile de lupte grele, trupele române au capturat peste 9 000 de militari germani (dintre care peste 1 200 ofițeri și subofițeri), o mare cantitate de armament, tehnică de luptă și mijloace de transport (1 300 camioane, 250 tunuri de diferite calibre etc.). Fasciștii au avut circa 1 500 de morți și peste 2 300 răniți.

În lupta pentru eliberarea și controlul acestei zone din teritoriul țării, atât de importante pentru desfășurarea războiului, au căzut eroic la datorie circa 300 de soldați, subofițeri și ofițeri români. S-au remarcat, prin duritate și însemnătate, cele din zonele Moreni, Cimpina, Tîrgșor, ca și luptele pentru Ploiești, luptele pentru lichidarea puternicei grupări germane încercuite la Păulești, ori de la Slănic.

Ordinul dat de Hitler pentru înăbușirea revoluției române urmărea în primul rînd imediată decapitare a acesteia, dar și menținerea sub control a zonei petrolifere și asigurarea transporturilor pentru aprovizionarea cu carburanți a mașinii de război germane.

Generalii Gerstenberg și Stahel prizonieri

În încercarea sa disperată și nerealistă de a înăbuși revoluția și a ocupa Capitala, generalul Gerstenberg a folosit, în înțelegere cu generalul SS Hoffmeyer, și unități militare germane din zona petrolifere. Raportul unei astfel de unități decimate precizează că la 25 august 1944 „unități ale Wehrmacht-ului în retragerea dinspre București au adus știrea că tancuri românești ar fi în marș spre Săftica“. Unitățile și formațiunile Wehrmacht-ului care atacaseră Bucureștiul au încercat să se regrepeze și să întărească forțele germane din zona Ploiești, pe care, conform ordinului primit, la 27 august, trebuia să o mențină cu orice preț sub controlul lor. Coloana germană care se retrăgea dinspre București nu a reușit să-și îndeplinească misiunea : generalii Gerstenberg și Stahel, ca și peste 800 de alți militari germani au fost făcuți prizonieri în după-amiaza zilei de 28 august la Gherghița.

După esuarea, la 26—27 august 1944, a încercărilor hitleriste de a cuceri orașul Ploiești (la 26 august, orașul a fost atacat, din

mai multe direcții de efective mult superioare care au pătruns pînă în centrul orașului ; a doua zi ele au fost însă alungate de trupele române) cea mai periculoasă prezență militară germană de pe Valea Prahovei s-a profilat a fi tabăra militară de la Păulești. La 30 august 1944, orele 12, comandantul corpului 5 teritorial raporta la Mareșalul Stat Major că în regiunea petrolifere mai rămneau de lichidat pînă în seara aceleiași zile sau a doua zi, forțele inamice din zona Păulești. „În concluzie — se arăta în raport — pentru completa lichidare a forțelor germane din regiunea Prahova nu mai am nevoie de nici un mijloc suplimentar, putînd face față în bune condițiuni cu forțele ce le am la dispoziție“.

Încercută și aflată sub un puternic foc al artileriei antiaeriene române — după cum sublinia un raport german — gruparea inamică din zona pădurii Misleanca-Păulești concentra efective puternice și bine dotate în armament, dar se afla într-o situație dificilă. O formațiune de circa 3 000 oameni sub comanda generalului Kuderna a forțat în ieșirea din încercuire. Un document german consemnează într-un limbaj sec : „Chiar lîngă satul Păulești au urmat violente lovituri de artilerie și aruncătoare de grenade (din partea românilor — n.n.). Cu această ocazie a fost rănit, între alții, generalul Kuderna... Sub repetate lovituri coloana a înaintat încet pînă la Slănic, unde a intrat, la 31 august 1944, dimineața... Cea mai mare parte a vehiculelor au rămas pe drum distruse...“.

Cei care au administrat ultima înfrîngere a acestei coloane, unde se aflaseră nu mai puțin de 3 generali, au fost elevii școlii de ofițeri de rezervă nr. 1 din Ploiești, dislocată în Slănic. Resturile coloanei au ajuns peste 3 zile la Brașov — după ce abandonaseră întreg armamentul greu — unde s-au predat, în cea mai mare parte, garnizoanei române.

La 31 august 1944, trupele noastre, în colaborare cu unități sovietice — ajunse în Ploiești, începînd cu seara zilei de 29 august — au lichidat și forțele hitleriste din tabăra Misleanca-Păulești, care nu reușiseră să iasă din încercuire.

Ca și la București, ordinele lui Hitler nu au putut fi duse la îndeplinire de puternica concentrație de forțe germane din zona petrolifere românească. Explicația eșecului rezulta cu limpezime : eroismul și abnegația militarilor și formațiunilor de luptă patriotice, hotărîrea poporului român de a se elibera de sub dominația străină. Încă din noiembrie 1943, generalul Alfred Jodl, șeful secției operații al Înalțului Comandament al Wehrmachtului (O.K.W.) avertizase că nici o pierdere în Est nu ar fi atît de gravă ca pierderea cîmpurilor petrolifere din România. Evaluarea s-a dovedit corectă. Albert Speer, fostul ministru al producției de război — calitate în care era cel mai în măsură să cunoască consecințele pierderii controlului asupra zăcămintelor de petrol din țara noastră — declara într-un interviu acordat istoricului belgian Jacques de Launay că ziua de 23 August 1944, care a lipsit Germania nazistă de principala sursă de aprovizionare cu petrol, a constituit punctul de cotitură pentru economia de război a Reichului nazist și deci a războiului însuși. Eliberîndu-se pe sine, poporul român a contribuit, în același timp, în chip decisiv la zdrobirea fascismului.

(Va urma)

Dr. IOAN CHIPER

9 mai 1985

TUL
CURIA
PIEI

Dictatul de la Viena și, împreună cu alte interese strategice și economice ale celui de-al III-lea Reich, a contribuit la instaurarea dominației Germaniei naziste asupra țării.

În preajma și imediat după declanșarea războiului, regiunea petrolifere a fost pusă sub supravegherea unei vaste rețele clandestine de agenți germani, gata să acționeze ca forță de primă intervenție în caz de nevoie. Operația „Wilking“ — a ceea ce era denumirea codificată a acțiunii — avea să înceadă abia în noiembrie 1940, după ce unitățile Wehrmachtului intraseră în România și ajunseseră să controleze puternic punctele și zonele noastre strategice.

Îndată ce a devenit accesibilă bombardierelor aliate — și apoi prin apropierea liniei frontului — germanii au fost obligați să sporească considerabil măsurile de apărare din regiunea zăcămintelor de petrol și a rafinăriilor situate în județele Prahova și parțial în Dimbovița. În vara anului 1944, Ploieștiul a devenit o adevărată fortăreață. Era evident alături pentru Germania, cit și pentru Puterile Aliate că întreaga economie de război germană nu va mai putea funcționa în absența carburanților. Fiecare tonă mai puțin pentru Germania însemna mai puține avioane în aer și mai puține rachete V 1 și V 2 spre destinație, însemna imobilizarea unor blindate sau vehicule etc.

Pentru a aprecia mai exact contribuția generală a României în războiul antihitlerist și în special importanța petrolului pentru mașina de război germană din vara anului 1944, cînd producția de tehnică de luptă și armament atinsese momentul de vîrf, nu este lipsit de interes să

străbătut de armata română pentru eliberarea Ungariei și înfrîngerea fascismului. Și în final, o imagine telefoto ne face cunoscut că între semnele de recunoaștere sîri ostași a fost ridicat zilele trecute un monument și în orașul Hajduboszony, lîngă Debreșin.

Morala romanului

Știu, nu intră în vederile esteticii moderne, implicația eticului: ea este desconsiderată, ca o formă desuetă a didacticismului. Or, *Un om norocos* e un roman foarte interesant, care poate să descumpană prin alternarea prea frecventă a așa-zisului „Din carnetul cu vise”, a căii a oniricului, cu relatarea la persoana întâi a vieții sculptorului Daniel Petric, așa cum se recomandă la prima pagină a cărții. Fiu al unui pictor celebru, pe care-l iubește și prețuiește, micul Daniel își ascunde însă sentimentele firești, dintr-un orgoliu precoce, care-l îndeamnă să-i facă neconștient mizerii și să și-l instrăineze. Trebuie lămurit însă că nu vād nici un substrat freudist în această comportare ce s-ar părea că se înscrie în complexul lui Oedip. S-ar putea însă ca un psihiatru sau un psihanalist să găsească în visele lui, un alt substrat, acesta inconștient, al nemăsuratului orgoliu, pe parcurs compensatoriu, deoarece sculptorul este, spre deosebire de tatăl său, un medicu, dar unul care-și recunoaște inaptitudinile, cu o francheță impresionantă.

Romanul se petrece, în cea mai mare parte, într-un azil de bătrâni, la malul unei mări cu stinci de marmură, iar povestitorul autoanalist este angajat să sculpteze pietrele mortuare ale pensionarilor. Nu importă propriu-zis „acțiunea”, adică peripețiile, care par a-l întoarce până la urmă pe Daniel, după incendii ce mistuie azilul, pe lângă primul atelier de cioplire de asemenea „monumente”, în care-și făcuse ucenicia. Cu alte cuvinte, după ce încercase să domine, cu fanfaronadă egoistă, azilul, aflându-și o superioritate în care însuși nu credea, Daniel e redus la justele lui proporții.

Originalitatea romanului nu constă în umilirea orgoliului și a vanității, ci în autoflagelarea aceluiași scafandru al vieții interioare, care nu are nici o iluzie asupra valorii lui, dar și-o arborează sfidător. „Tema” este originală. Nu cunosc, în literatura universală, un caz analog, cu această dramatică pendulare între mediocra stimă de sine și selea de dominare. S-au văzut, în toate domeniile de activitate și pretutindeni, mediocrități care au răzbit, uneori foarte sus, dar au beneficiat de o voință dirză și de împrejurări favorabile. Nici una din aceste condiții nu caracterizează personajul, prin antifrază recomandat ca „un om cu noroc”. Numai în vis, crezându-se sortit să spintecă biruitor văzduhul, însă „cu un avion

Romanescul ideilor

Un om norocos este ca și *Viața pe un person* un eseu romanesc într-o parabolă cu mai multe rinduri de simboluri și o succesiune de închideri și deschideri. Cartea începe cu transcrierea unui vis premonitoriu (o condamnare la moarte, o mulțime în delir, un incendiu uriaș, un zid și, în apropiere, respirația mării eliberatoare) și se încheie cu o deșteptare din vis, însă sugestia din urmă este în chip deliberat nesigură. Este, cu adevărat, *Un om norocos* narațiunea unui lung coșmar, un vis în vis ca în *Sărmanul Dionis*, sau faptele s-au petrecut așa cum le povestește personajul central, în planul existenței curente? Prozatorul întoarce în așa fel lucrurile încât răspunsul să fie îndoielnic, în concordanță, dealtfel, cu stilul parabolei. Aventura lui Daniel Petric, povestită de el însuși, s-a întâmplat în realitate sau s-ar fi putut întâmpla. Semnificația ei rămâne, în ambele cazuri, aceeași. E regula prozei parabolice pe care o urmează și o complica, prin speculație intelectuală. Octavian Paler, un eseist, cum se știe, preocupat mai ales de implicația morală a ideilor.

Un om norocos este un roman la persoana întâi cu multe elemente senzaționale însoțite de meditații, disocieri despre singurătate, putere, frică, problema libertății și a eșecului... Temele curente ale eseistului sînt transpuse, acum, în cîmpul unei proze voit noroase, grav enigmatice, plină de simboluri care vor să sugereze, dacă le citesc bine, condiția unui artist mediu conștient de mediocritatea lui și, prin aceasta, depășindu-și condiția în sensul tragicului. Omul care își înțelege limitele este ori resemnat, inert față de existență, ori revoltat față de propriul destin și, atunci, intră într-o stare de criză care-l duce, invariabil, spre tragic. Situația din urmă a fost analizată de scriitorii existențialiști, cu sugestia (la Camus și Sartre) că individul care își înțelege și înfruntă destinul poate găsi o cale de a ieși din absurditatea condiției sale. Eroul lui Octavian Paler merge în acest sens și ilustrează cazul artistului care, asumîndu-și mediocritatea, se ridică deasupra ei și poate judeca în chip lucid lumea în care trăiește. Daniel Petric este un „fanatic al nesupunerii”, un „bigot al nesăbuintei”. Copilăria lui este un infern, iar cel care trăiește în infern, zice el, nu sînt totdeauna inocenți. Daniel își detestă. Înainte de orice, tatăl, un pictor de succes, conformist, om slab, fără personalitate. Tatăl intruchipează, evident, ideea de autoritate represivă. De ea fuge mereu fiul și pe ea o înfruntă din ce în ce mai sălbătic, intratabil, cu pretul propriei existențe, sculptorul fără har Daniel Petric. *Un om norocos* poate fi citit, pe acest plan, ca istoria unei ostilități între tată și fiu, transformată, cu timpul, în istoria unei însingurării trufăse și inovate. Fiii sînt, de regulă, recalitrânți și literatura modernă, inspi-

mic și vechi, eroul poate să exclame: „Sînt totuși un om norocos!” I-a rămas așadar terapia morală a viselor, care să-l consoleze de mediocritatea condiției sale finale, într-un ciclu regresiv al existenței.

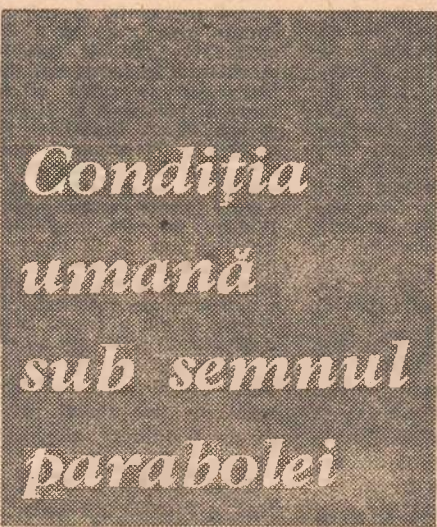
S-ar putea obiecta, pe o linie realistă de examinare a „cazului” lui Daniel Petric: cum se poate să coexiste în același individ o atît de perfectă cunoaștere a limitelor sale cu o comportare consecvent contrarie? Nu cumva atita „voință de putere”, ca să întrebuițez cunoscuta sintagmă nietzscheană, i-ar fi putut, mai bine întrebuițată, croi un alt destin? Întrebarea ar fi congruentă, aplicată unui caz real, din viața de toate zilele. Romanul lui Octavian Paler ne introduce însă într-o lume fictivă, fără coordonate precise de timp și de spațiu, cu personaje în mare parte ciudate, din care emerge un singur lucru cu totul remarcabil: puterea de autoanaliză a lui Daniel, care înscrie cartea printre cele mai cuceritoare romane psihologice din literatura noastră.

Spuneam că nu cunosc în literatura universală un exemplu analog. O vagă asociație s-ar putea face cu *Dominique* al lui Eugène Fromentin, operă în care eroul, după un delicat roman de dragoste și de analiză interioară, eșuat într-o existență fără strălucire, se recunoaște un „mediocru distins”. Mediocru ca artist sculptor, Daniel Petric este însă un neîntrecut autoanalist și cu această calitate se răscumpără personal și este, dacă nu un „om norocos”, un norocos erou de roman.

Morala romanului? Mortificarea orgoliului și a vanității, lecția de modestie...

SERBAN CIOCULESCU

Patru critici și o carte

rată sau nu de psihanaliză, înfățișează în chip curent astfel de divorturi care sfîrșesc prin ridiculizarea instituției paternității. Personajul din *Un om norocos* merge, totuși, mai departe și face din părintele său simbolul unei conspirații vâște împotriva individului. Romanul trebuie citit atunci, ca o parabolă a existenței moderne, indeterminată în timp și spațiu. Ea stă sub puterea Bătrînului nevăzut și mereu temut, stăpîn peste un azil de bătrîni în care abjecția și teroarea continuă să funcționeze. Sculptorul ajunge aici după ce trece prin alte vămi ale infernului. Viața lui este un sir de eșecuri. Însă în orice eșec există și o victorie, gîndește Daniel Petric, dacă omul are tăria de a-și privi eșecul în față și de a-l povesti. Este ceea ce face acest artist obsedat de ideea imposturii și conștient de mediocritatea lui. Copil recalitrant, e trimis la o școală de corecție și, aici, descoperă puterea ipocriziei. Se folosește de ea și ajunge, după oarecare vreme, la Institutul de arte plastice, convins mereu că este un instrus și că lumea se lasă cu fervoare păcălită. Devine cioplitor de cruci la marginea orașului, trăiește cu un model, Livia, apoi femeia dispăre, sculptorul cunoaște pe placida Emilia care are în viață deviză că orice poți înfăptui „dacă ai energia necesară”. Bea cu ea și se plictisește, erosul nu-i o soluție de salvare, erosul este, dealtfel, impur și nestatornic. Cioplitorul de cruci este anxios și, într-o noapte, se culcă într-o cușcă de animale la circ, este dus la spital și, cînd se întoarce, locul lîngă mediocra Emilia este ocupat de un chelner. Femeia se sinucide în cele din urmă și sculptorul este acuzat de crimă. La proces, ca să sfideze tatăl și puterea constrîngătoare și aberantă, nu se apără, provoacă justiția și stă patru ani la închisoare... Simte mereu frigul mediocrității în el și, insetat de glorie și ros de ambiții tainice, își construiește o existență imaginară din care nu iese însă mai împăcat și mai filosof. Daniel Petric are vocația căderii și orgoliul lucidității în cădere. O experiență nouă, capitală dă măsura acestui proces. Este vorba de viața pe care sculptorul o duce într-un azil de bă-

(Continuare în pag. 18)

EUGEN SIMION

Lumea ca vis

În romanele sale Octavian Paler creează ipostaze posibile ale ființei umane în existență, personaje-idei puse în stare să acționeze sub cele mai variate impulsuri ale conștiinței. De fapt, ceea ce dă culoare și o pregnantă specifică universului românesc creat de scriitor este starea de reverie transformată într-un delir verbal, organizat sub forma unor scenarii ale visului.

Dar ceea ce poate să-l frapeze de la început pe cititorul romanelor lui Octavian Paler este impresia de *stranițate* care se degajă atît din peisaj, cît și din comportamentul uman. Prozatorul vizualizează halucinațiile, le proiectează în dinamica lor amalgamată, absurdă, subită, pe ecranul conștiinței cititorului, puțin familiarizat cu o lume suferindă de cele mai ciudate maladii ale sufletului. Înfină, intrigă derulată într-un univers aparent normal se dereglează foarte repede. Evenimentele-surpriză sînt în așa fel concepute încît să devieze mersul firesc al personajelor și uneori să le abată total spre o altă țintă.

Un om norocos (Editura „Cartea Românească”, 1984) continuă o experiență literară începută de scriitor de mai multă vreme. Universul românesc realizat de prozator se configurează în mod constant prin anumite imagini obsedante. Spațiile clausturate și izolate, locurile sordide și reci, apele mării și mlaștinile stranie, colectivitățile umane restrinse cu o psihologie ieșită din comun, cuplurile banale și fără adîncime, scenele de violență primitivă, toate acestea reprezintă dimensiunile în care se mișcă personajele din romanul *Un om norocos*. De altfel și titlul este parodic fiindcă destinul, așa cum a

fost conceput de autor, aranjează întilnirea dintre oameni și evenimente în așa fel încît nimeni să nu aibă noroc și nimeni să nu se poată întilni cu superlativul existenței sale. De aceea se observă cu ușurință faptul că în romanul *Un om norocos* pregnantă este doar filozofia eșecului. Indiferent cine au fost la un moment dat personajele din această operă decad într-o viață periferică, manipulată, transformîndu-se în simple marionete.

Daniel Petric semnifică doar revolta unui spirit mediu cu o vagă aparență de grandoare ușor risipită la cea mai modestă confruntare. Treptele existenței sale se configurează ca niște etape noi ale unui eșec mereu confirmat de alte încercări. Repudiat de tată, supus la coercițiune în școala de corecție, deprins să mintă în spitalul de psihiatrie, gata să se umilească în fața gardienilor din închisoare, părăsit de femeie, Daniel Petric, sculptorul fără vocație cioplește ziua cruci pentru un pietrar ofticos, iar noaptea visează, eul său intrînd într-o expansiune euforică, gata să-l încredințeze că este atins de aripa divină a genului.

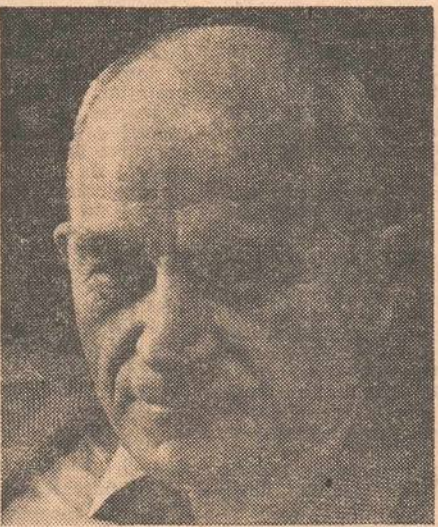
Daniel Petric devine însă pensionarul unui azil de bătrîni, unde are misiunea să graveze în marmura de la marginea mării portretele celor care mor. Azilul are structura unei instituții kafkiene. În fruntea sa este Bătrînul, iar afacerile importante le tranșează *Moasa* și *Arhivarul*, omul care știe tot despre toți.

Intr-o lume cu o existență larvară, unde demența senilă capătă din cînd în cînd aspecte violente, Daniel Petric își irstește energia cioplînd marmura, impuscînd cerbi care mor în mocirlă sau iubînd femei abandonate.

Popasul în sala cu oglinzi a Bătrînului era o nouă sursă de iluzii și prilejuri de fabulare. Și cînd un personaj feminin din roman preferă evaziunea din iluzii revenirea sculptorului la realitate îl face din nou prizonierul mediocrității sale: „eu prefer să știu că pe mine mă cheamă Laura și că tu ești un simplu cioplitor de cruci”.

Nici ieșirea din cușca mediocrității și asumarea lucidă a libertății nu este însă cu putință. Bătrînii neputincioși încearcă s-o violeze pe Laura, azilul este incendiat și oamenii se risipesc. Dar au fost ei vredodată? Visul relativizează totul. Octavian Paler a creat un strălucit „roman fichteian” în care lumea se configurează ca o simplă proiecție a eului, inserția de reflecții între evenimente imprimînd acestui roman o dimensiune filozofică inedită.

ROMUL MUNTEANU

Rafinamentul descripției

Fără nici o îndoială, cea mai la îndemînă și mai comodă comparație pe care o putem face după lectura romanului *Un om norocos* de Octavian Paler e aceea de a-l asemăna cu *Muntele vrăjtit* al lui Thomas Mann. Pînă la un punct, schema epică este aceeași: un sculptor, Daniel Petric, aflat în pragul maturității (deducînd după amănunțele biografice, fiindcă autorul nu-i dă vîrsta), e chemat la un azil de bătrîni, situat pe malul mării, spre a executa un cimitir din marmură pentru viitorii defuncți. Așteptarea echivocă și aminarea confuză îl prelungește șederea și-l implică în chipul cel mai profund în existența bătrînilor pentru ca, deseori, să se contamineze de mentalitatea lor. I se insinuează și o boală (în discuția cu doctorul Aristide), are coșmaruri și, precum eroul lui Thomas Mann, face o pasiune adîncă pentru Laura care e un fel de Clavdia Chauchat. Asemănarea e numai aparentă și superficială, fiindcă recuzita epică și simbolurile se ramifică, trimitînd la alte implicații și sugestii. Mai multe planuri se amestecă în romanul *Un om norocos* și cred că nu greșesc spunînd că autorul ar fi putut intrerupe de mai multe ori cartea, fără ca parabola să sufere.

Cel dintîi conflict, și cel mai străveziu, e acela dintre tată și fiu. Voind să-și câștige personalitatea, Daniel Petric pare să repete îndemnul lui Freud: devine erou doar acela care-și învinge tatăl. Conșcințele înfruntării închipule, într-adevăr, o biografie eroică: Daniel Petric trece prin școala de corecție, apoi prin detenție, absolvă școala de Belle Arte, devine sculptor, ratează două căsnicii, ajungînd în cele din urmă într-un conflict mult mai profund, pe care l-aș numi metafizic. În acest punct, revolta fiului se conjugă cu cea a ființei față de instanța transcendentă. Personajul însuși, care e și narator, are această intuiție care i se va verifica odată cu sosirea la azil, cînd identifică în misteriosul stăpîn, Bătrînul, o normă divină. Iată, alăturată, intuiția și revelația: „M-am grăbit atunci să vād în Dumnezeu un prieten al tatei, un sfetnic al lui, pe care trebuia să-l înfrunt ca pe tata...” Și: „Vrem să Te concurăm, uitînd că Tu ai plătit cu singurătatea Ta absolută gustul funebru al puterii absolute”. În acest sens, *Un om norocos* e, cu adevă-

rat, un roman metafizic, deși premisele lui sînt mai degrabă psihologice.

Cartea poate fi citită însă și ca o parabolă socială a puterii. Registrul e, de asemenea, dublu. Ostracizat de tatăl său în copilărie, Daniel Petric devine, tot la azil, un cobai al legii ascunse, al Bătrînului care e un fel de pontif, un factor de decizie. Sub aparența insolenței, personajul nu e decît un obiect de amuzament pentru instanța abstrusă. Iluzia propriei puteri e degrabă spulberată de vanitatea tiranului. Raportul dintre stăpîn și sclav i se arată sculptorului în toată tristețea adevărului. Amuzat, Bătrînul nu prididește să i-l înfățișeze: „Am fost poate prea crud transformîndu-te în cobai, dar țineam să studiezi pe viu rezistența la ispitele bolii”. Daniel Petric e, prin urmare, condamnat la moarte prin decizia unei instanțe alcătuite din citiva clienți ai azilului, condamnare de care, în chip miraculos, scapă. Scena seamănă oarecum cu aceea din *Pana de automobil* a lui Dürrenmatt. Nu fac astfel de asocieri, care sînt mult mai numeroase, din dorința de a epata, ci pentru că, în chip evident, romanul lui Octavian Paler se folosește de achizițiile culturale ca de niște prefabricate, cărora le dă o nouă arhitectură, insolită și deci originală. Imaginația autorului, fapt verificat și cu alte ocazii, nu e, ca să zic așa, virgină: întotdeauna ea funcționează prin reflex, stimulată de lecturi.

Cea mai subtilă și mai verosimilă interpretare a romanului o găsec totuși în mitul Calvarului care i-a bîntuit și pe goticii flamanzi în pictură, pe Van der Weyden mai cu seamă. Lumea fiind dominată de păcat, singura șansă de eliberare este aceea a izbăvirii prin penitență față de judecătorul suprem sau, mă rog prin identificarea cu el (Bătrînul) și prin sprijinul fecioarei ocrotitoare (Laura). „Norocul” lui Daniel Petric are un dublu sens: unul ironic, fiindcă, deși transformat în cobai, a scăpat de condamnarea la moarte și unul grav, în sensul că izbăvirea (pasașul în care e copleșit de furnici, după ce se identifică cu Bătrînul în oglinzi) l-a salvat de la mediocritate, păcatul său originar, dar și de la suferințele îndurate de-a lungul vieții. Găsec, prin urmare, că finalul cărții obscurizează considerabil întreaga problematică a romanului, intrucît nu acel echivoc oniric se cădea a încheia cartea, cît invazia furnicilor care dă o admirabilă sugestie a purificării.

Nu am aici spațiu pentru a vorbi de factura gotică a imaginației lui Octavian Paler, de rafinamentul descripției, de stilizarea aproape manieristă a detaliului. Mă mărginesc să spun că *Un om norocos* abundă în picturalitate, că descrierea stîncilor de marmură cheamă în minte secvențe din *Pe falezele de marmură* de Jünger, și că întreaga atmosferă a cărții, amestec de grotesc și mister, ne duce cu gîndul la *Povestirile crepusculare* ale lui Michel de Ghelderode.

Un om norocos e un roman parabolic, plin de miez, cum puțin avem în literatura română.

RADU G. ȚEPOSU

■ În două numere consecutive ale revistei noastre am publicat, la început de an, fapte deosebite de omenie. Fapte de omenie consemnate cu sprijinul confrărilor noștri de la zierele județene, cărora le mulțumim și pe această cale. Eugen Turreschi, de pildă, de la ziarul din Piatra Neamt, insera o întimplare extraordinară cu un băiețel numit Florin, salvat din gropa urșilor, din grădina zoologică din Piatra Neamt, de către un rugbist, al cărui nume nu-l cunoștea. Sintem în măsură să vă informăm că numele rugbistului este Costel Zdrelea. Are 17 ani și este junior la R.C. Grivița Rosie București. Așadar, un tânăr sportiv fără prea mari performanțe sportive, dar fapta sa egalează în frumusețe performanțe sportive de excepție.

■ Pe ziua de 6 martie 1985 o colegă mi-a cumpărat de la magazinul „Elegant” din Galați o cvetură și două huse pentru fotolii, la preț de 1.100 lei. Stupoare însă, la setul meu am găsit ambalate (și, deci, plătite) două căciuli de blană naturală demodate a 300 lei bucată și o ie pătată și uzată. În setul colleaguei era plasat un pulovăr fără etichetă în valoare de 425 lei și o bluză cu preț redus de la 380 lei la 224 lei. Specific și faptul că nu ni s-au eliberat bonuri de casă. M-am adresat, în consecință, directoarei unității, Sultănița Dăcu, dar apelul meu n-a fost în măsură să reglementeze situația. (Vasilica Nedelcu, str. Ștefan cel Mare nr. 225, Brăila). Că femeile au făcut drumul de la Brăila la Galați pentru a cumpăra niște articole plăcute și utile, în fond, e una, dar practica de a vinde condiționat produse greu vandabile, e alta. Să-i vedem pe cei de la „Elegant” pe unde vor scoate acum căciula...

■ Primum de la Miliția județului Hunedoara: Se confirmă aspectele privind vinzarea cu suprapreț de către ospătara Viorica Stupineanu, fapt pentru care s-a întocmit dosarul de cercetare penală nr. 338 610/1984, pentru infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor personale. De asemenea, a fost sancționată contravențional E-niko Fărcașu, șefa unității, și barmana Adriana Durlescu.

■ Scrisoarea este semnată de un colectiv de muncitori de la Cooperativa „Munca Colectivă” Turnu-Măgurele (Teleorman). Care le este păsul? Au avut un contract pentru executarea unor fete de pantofi croșetați cu întreprinderea bucureșteană „Dimbovița”. La 2 martie 1984 s-a sistat comanda acestor fete de pantofi croșetați, deoarece nu corespundeau modelului omologat. Conducerea cooperativei a ordonat, însă, să lucrăm în continuare, ne scriu pētenti. După 7 luni de la data amintită mai sus fețele de pantofi croșetați le sint imputate muncitorilor cu 110 lei pechea, desi se stia că întreprinderea bucureșteană le refuzase din considerentele mai sus numite ori din altele neștiute.

N.N. Dacă lucrurile stau astfel, e limpede, conducerea cooperativei nu a procedat corect.

■ Am 64 de ani și pină nu demult sănătatea mea era afectată serios de un angiom vertebral, care m-a imobilizat la pat. Încercările de-a mă însănătoși la mai multe spitale bucureștene s-au dovedit, pină la urmă, infructuoase. Atunci m-am adresat generalului-maior dr. Mircea Iacob, șeful secției neurochirurgie de la Spitalul Militar Central. Dinsul și echipa de specialiști mi-au redat viața. Sint bucuriile unui om pentru care viața începe acum de la normal. (Ștefan Stan, str. Emil Bodnăraș nr. 63, ap. 106, București).

■ Elena Cremeneanu din București, Șos. Mihai Bravu nr. 64-88, bloc P 7, ap. 133, ne aduce la cunoștință că în comuna natală — Islaz — situată lingă Turnu-Măgurele se ajunge din cale-afară de greu. Motivul este lipsa unui pod ori a unei pasarelă peste riul Olt, din care pricină oamenii sint nevoiți să parcurgă 10 km în 4 ore, folosind barca de la Tr. Măgurele spre satele teleormănene învecinate. Nici barca nu alunecă pe apă decît pină la un punct, unde apa începe să fie mică și de unde cetățenii o iau care cum pot și pe unde pot.

■ Biroul executiv al Consiliului popular comunal Iara (județul Cluj) răspunde lui Titus Acameniteoia, în legătură cu știrea apărută în „Flacăra” nr. 48, din 30 noiembrie 1984, cu privire la propunerea de a se construi un monument al eroilor neamului și în satul Surduc. Reproducem succint: Vă informăm că am făcut demersurile necesare la organul superior pentru întocmirea documentației în vederea executării acestei lucrări.

■ Aurora Zavel din Eforie Sud, str. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 18, județul Constanța, reclamă că fostul ei soț, Ionel Colodiev,

Telexul veștilor bune

Baza de aprovizionare tehnico-materială Hunedoara — director Ioan Deac — aprovizionează județul care dă țării cea mai mare producție de cărbune și de energie electrică, deținătorul locului al doilea la producția siderurgică.

Înainte de a trimite revista la tipar, am fost informați de către președintele C.O.M. al bazei, tovarășul Carol Antal, că trimestrul III din acest an a fost încheiat de colectivul de oameni ai muncii de aici la nivelul unor rezultate care cinstesc întregul județ, un județ cu inimă de foc și cu oameni de atr. Pe ansamblu, planul unității a fost realizat în proporție de 103,64 la sută, iar la preluări și valorificări de materiale disponibile din județ realizările se ridică la 147,8 la sută față de nivelul planificat. Buna organizare a activității dă roade, cînd e practicată efectiv, fără complexe, cu tenacitate și spirit revoluționar.

■ Soția mea, Maria-Ecaterina Soare, pensionară (dosar 134 261, la Oficiul de pensii al sectorului 2), a primit pensia cu trei săptămîni întârziere pe luna decembrie 1984, iar pe luna noiembrie 1984 o primise cu 10 zile întârziere. Ea fiind bolnavă, m-am prezentat la Oficiul de pensii al sectorului 2, din str. Galați nr. 14, spre soluționarea problemei. Menționez că de 16 ani pensia soției este orientată la adresă precisă, vreau să zic, la Oficiul P.T.T.R. nr. 9, în loc de Oficiul P.T.T.R. nr. 30, unde ni se expediază mai nou, vroind, parcă, cineva dinadins să ne bage bete-n roate. (Constantin Soare, str. Dobrota nr. 8, sectorul 2, București). Dacă pe lunile noiembrie și decembrie 1984 Maria-Ecaterina Soare primește pensia cu vădită întârziere, pe lunile ianuarie și februarie 1985 n-o primește defel. Este vorba de neglijență ori rea-credință?!

■ Sint muncitorii fabrica de ciment Fieni, lotul 4, din comuna Moreni, județul Dimbovița — ne scrie Vasile C. Dima. Ce m-a determinat să mă adresez dv.? Gestionara Maria Rotiță, de la magazinul alimentar, ține majoritatea timpului magazinul închis, ori îl deschide la ore la care-i convine, după bunul plac. Nu avem de unde să ne cumpărăm pină cînd sintem în schimbul de noapte. Dacă ai curajul să-i spui verde-n față că te vei adresa superiorilor ei, răspunde flegmatic, afirînd că plîngerile vin tot la sotul ei, care este președintele cooperativei din comuna Moreni.

■ Păun Petrescu din str. Popul Giurgiuului 5, bloc 12, ap. 22, din Capitală, ne scrie că iar lipsește din magazinele de profil pină neagră fără sare.

■ Maxim State din București, str. Bahluiului nr. 21, sector 1, ne relatează că de-a lungul bd. Titulescu există suficiente magazine prezentabile. Propune să se găsească spațiu și meseri pricepuți pentru reparat sifoane, brichete, de ascuțit cutite și reparat obiecte de uz casnic.

■ Mai mulți cetățeni din București și din alte orașe ale țării se adresează revistei cu întrebarea: Dacă plătesc ori nu plătesc cheltuieli de întreținere acele persoane care temporar lipsește de la adresa și domiciliul lor?... Reproducem răspunsul Consiliului Popular al Municipiului București într-o atare chestiune:

Potrivit normelor aprobate prin hotărîrea C.F.M.B. nr. 30/1983, punctul 13, litera C. „persoanele care lipsește temporar din localitate una sau mai multe luni calendaristice și care pe timpul absenței își păstrează, potrivit legii, dreptul de folosință asupra suprafeței locative pe care o dețin, sint scutiți în lunile respective de la plata cheltuielilor aferente consumului de apă, taxe de canalizare, ridicării gunoaielor menajere, vidanjării, consumului de energie electrică, pentru iluminatul părții comune, pentru funcționarea instalației de preparare a apei calde, pentru funcționarea hidroforului, pentru funcționarea crematorului, plății energiei electrice consumate de ascensor, combustibil necesar preparării apei calde și consumului de gaze repartizat după numărul de persoane. Scutirea de plata cheltuielilor se face numai la cerea scrisă adresată de cel în cauză asociației respective”.

■ Alexandru Banu din Lupșanu, județul Călărași, semnalează că la frizeria din comuna Lehtiu-Gară, din județul Călărași, decît să te tunzi și să te bărbieresti, mai bine te lași păgubaș. Lipsa ordinii în servirea, servitul preferențial, chitanțe formal întocmite constituie doar cîteva dintre practicile unității respective. Așteptăm răspunsul cooperativei meștesugărești Călărași.

■ Aurora Zavel din Eforie Sud, str. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 18, județul Constanța, reclamă că fostul ei soț, Ionel Colodiev,

din Medgidia, str. Poporului nr. 84, nu-și plătește pensia alimentară. Și este cam de multisor povestea.

■ Sint într-o mare suferință — ne relatează Marcela Spătăceanu, din București (telefon 59 07 29) — iar medicamentele chimioterapeutice prin tratament clasic nu-și mai fac efectul. Poate că un om de suflet mă va ajuta în procurarea unuia dintre medicamentele: CICLOSPORINA A, TIMOPOETINA, IMUNOGLOBINA PLACENTARĂ.

■ Consiliul popular orașenesc Pașcani ne răspunde că Nistor N. Petru este încadrat în muncă din luna februarie 1985, la I.A.S. Pașcani.

■ Direcția sanitară Brașov răspunde prompt și competent scrisorii lui Petru Trufin din orașul de la poalele Timpei: Petitionarul poate beneficia gratuit de o proteză totală de sold, prin spitalizarea în secția ortopedie a Spitalului județean Brașov.

■ Procuratura județeană Giurgiu ne informează: Executatorul judecătoresc nu a manifestat consecvență și nu a depus toate diligentele pentru executarea creanței de 4.000 lei, în favoarea creditorului Ioana Enuța. Se impune sesizarea Judecătoriei Giurgiu, solicitînd tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc pentru pasivitate manifestată în legătură cu exercitarea promptă a atribuțiilor de serviciu.

■ În orașul Caracal există un singur magazin „Plafar” pentru vinderea și valorificarea plantelor medicinale. Am constat asta și cu alt prilej și vă trimit și dv. cîteva mostre — că valabilitatea unora este depășită. Pe cele două pachete a laturate conținînd „Coada Calului” se poate vedea că valabilitatea este depășită cu 5 (cinci) ani!? Iar preț de vindere a fost modificat de 3 ori. Dovezile concludente ne sint aduse de către Niculae Mihalea, Intrarea Buzestii, nr. 7, bl. B-3, sc. 2, ap. 14, Caracal, județul Olt.

■ Asociația locatarilor blocului nr. 1 din bd. Păcii nr. 29, sectorul 6, București, a sesizat în mai multe rânduri că la parterul blocului este situat un Restaurant-Autoseruire, a cărui activitate se remarcă mai mult prin gălgăie și vacarm. Nici nu-i de mirare că semnatarii scrisorii cer respectarea citorva reguli elementare unității din Păcii 29: să fie păstrată liniștea între orele 22-6 dimineața interzicerea desfacerii produselor în stradă, precum și a consumului de băuturi în afara localului; curățenia să se facă fără mese trînte și scaune tirite; instalarea unei sonerii pentru apelul de dimineața și pentru intrarea personalului de servire în unitate. A venit primăvara și locuitorii imobilului se gîndesc de pe acum cu neliniște la nopțile de insomnie pricinuite din cauza acestui local prost plasat.

■ Părinții Adela și Dumitru Hrințuc din comuna Mihăileni, sat Vlădeni, județul Botoșani, apelează la bunăvoința tuturor acelor care pot oferi relații despre unicul lor fiu, Gheorghe Hrințuc, născut la 27 februarie 1957, în comuna Mihăileni, și dispărut fără urme de-acasă.

■ Uniunea județeană a cooperativei meștesugărești Bihor răspunde revistei și, prin urmare, petentului Viorel Codreanu, din Beiuș: Șeful unității de frizerie-coafură-cosmetică, Ioan Gheorghie Cuc, a fost sancționat pecuniar. Sint promisiuni că lucrurile se vor îndrepta la Beiuș, iar frizerii nu vor face experimente pe barba altora.

■ Revista a publicat un articol „Pledoarie pentru biciclete”, mijloc de transport nepoluant și neconsumator de energie. Mijloc de transport utilizat pe scară largă și în țările puternic dezvoltate. Nu știm ce s-a întimplat — ne scriu Mihai Gheorghie, din str. Negru Vodă nr. 20 și Relu Roșca, din str. Ianului nr. 53, bloc 102 B, ap. 99, București —, că în vremea din urmă au apărut foarte multe semne de circulație, care interzic accesul biciclistilor pe anumite străzi și artere ale Capitalei. Nu e vorba numai de marile bulevarde: Republicii, Gh. Gheorghiu-Dej, Stirbei Vodă, Ana Ipătescu, Magheru, 1848 etc., ci este vorba și de multe alte străzi. Încît, dacă dorești să ajungi cu bicicleta dintr-un cartier într-altul al Bucureștiului, preferabil este s-o iei pe șoseaua de centură!

Așteptăm ca forurile în drept să ia acele măsuri care să ducă la repunerea în drepturi a ciclismului rutier urban.

■ Sintem sute de elevi, studenți, tineri care lucrează în domeniile petrolier și carbonifer. E și normal că sintem ahiați după sport, după muzică și dans. Sint aparajele virstei și nu vedem nimic rău în asta. În comuna Bilteni, județul Gorj, de unde vă scriem și de unde venim la o mai veche scrisoare, treburile culturale-educative sint lăstate în plan secund. Nu avem un cîmin cultural. Nu avem un teren de sport. În urmă cu doi ani era o baracă ce ținea loc de sală cultural-sportivă. Și aceea s-a desființat. Sintem foarte mulți tineri gorjeni prezenți în comună și navetiști care merită, credem, un cîmin cultural și o activitate cultural-educativă pe măsură.

Întru totul de-acord cu dumneavoastră.

■ Consiliul popular al județului Iași ne incunostințează că Aurelia Camilar este încadrată la Asociația economică intercooperatistă Holboca, din același județ, în funcția de economistă.

■ Neavînd copii, m-am priocopsit cu o nepoată de-a mea, din Bilești. În urma unei căsătorii eşuate, aceasta aduce totuși pe lume un copil în jurul căruia se țese dramatica noastră poveste. Am purtat copilul prin sanatorii și spitale, deoarece are o infirmitate. Însă, din decembrie 1983, nepoată-mea, Maria Lină, actualmente domiciliată în București, în sectorul 6, la o adresă neștiută de mine, și-a părăsit definitiv copilul. Prin hotărîre judecătorească a fost obligată la plata alocăției de 400 lei și a unei pensii lunare de 290 lei. De la întreprinderea „Tricodava”, unde lucra, află că nu mai lucrează și că nici banii ce ni se cuvin nu ni-i mai pot expedia. Rugămîntea mea este să mă ajutați să găsesc această mamă fugară, care și-a uitat elementarele îndatoriri față de propriul copil. (Șoșoi Ana, Alea Compozitorilor nr. 11, bl. G. 12, et. 6, ap. 40, sectorul 6, București).

■ Despre binefacerile apei antagonice a scris și colaboratorul științific al revistei dv. Ion Minzatu. Fiind grav bolnavă, nu m-am putut deplasa la Timișoara pentru procurarea ei, așa că am apelat la bunăvoința și înțelegerea conducerii Centrului de chimie din orașul de pe Bega. Transmițeti, vă rog, mulțumirile mele de suflet directorului Radu Valeanu și inginerului Rajan-covschi, pentru sollicitudinea de care au dat dovadă. (Ana P., bd. 1 Mai, Cluj-Napoca).

■ Asociația de locatari a blocului 15 A, din Șos. Ștefan cel Mare nr. 6, București, sesizează că la subsolul blocului apa atinge 1,5 m. S-a format o comisie compusă din reprezentanți ai I.C.V.L., I.M.I.L., trustului 2 de construcții, asociației de locatari, comisie care a întocmit proces-verbal de constatare cu privire la defecțiunea existentă la instalația de eliminare a apelor menajere. S-au fixat și termene de execuție a remedierilor, blocul fiind nou. Locatarii au ajuns în punctul din care au plecat: iar telefoane, iar apeluri scrise și semnate. Doar-doar își vor face datoria cei ce trebuiau să și-o facă din capul locului.

■ Primum de la Consiliul popular al municipiului Oradea: S-a dat dispoziție ca

toate aparatele existente la unitatea „Gospodina”, din Piața 30 Decembrie, situată la parterul blocului RL 12, să fie izolate fonic și să fie montate pe covoare de cauciuc. Tot în scopul asigurării liniștii locatarilor s-a fixat programul de inchidere a unității la orele 19.00.

■ Numele meu este Emil Haneș și sint din comuna Valea Lungă, sat Glogoreț, județul Alba. Am fost angajat la fabrica de oleaginoase Oradea, județul Bihor, lucrînd ca agent la cultura soia și răspundînd de centrul Valea Lungă, în perioada 1953-54. Am solicitat în repetate rânduri fabricii bihorene o adeverință care să ateste cei doi ani de zile lucrati ca agent de teren, dar sint purlat de la Ana la Caiafa.

■ Ne scriu tinerii din localitatea Vișina Nouă, județul Olt, că în ziua de 17 martie curent au organizat o frumoasă manifestare cultural-educativă. Fi-rește, totul s-a făcut cu aprobarea primarului comunei și a directorului de cîmin cultural. Ce păcat însă că au fost cițiva intruși care au stricat lucrul bine și cu trudă făcut.

Pagină realizată de
DORIN SALAJAN ■

Posta redacției

■ Ana Nanu — Pianul de Sus (Alba): Pentru a vi se întocmi dosar de pensionare ca membră cooperatoare, este necesar ca, în cel puțin 10 ani din întreaga perioadă lucrată în cooperativă, să fi realizat volumul de muncă aprobat de adunarea generală. Dv. ați realizat normele numai în 5 ani. ■ Ion Pătru — Brăila: În legătură cu retribuirea personalului de la cantinele întreprinderilor organizate conform Legii nr. 9/71 se precizează: Contabilii sau alt personal încadrat pe funcții asemănătoare vor fi retribuiți ca și personalul tehnic, economic și de altă specialitate din compartimentele funcționale ale întreprinderii din care fac parte.

■ Fica Ciobanu — Cetate (Dolj): Dacă la data pensionării ați avut drept de lot ajutător, acesta vi-l pastrai și după pensionare. ■ Elena Lunțaru — Victoria (Iași): Femeile care sint încadrate pe o perioadă determinată au drept la indemnizație de maternitate dacă la data intrării în concediu sint încadrate sau dacă nasc în termen de 52 de zile de la data încetării activității. În cazul dv. nu ați putut beneficia de acest drept pentru că ați încetat activitatea în 10 martie 1984 și ați născut în iulie 1984. ■ Mircea Dumitrescu — Galați: Încadrarea în grupa de ramuri depinde de ministerul de care aparține întreprinderea unde lucrați.

■ Mariana Bădulescu — Ploiești: În cadrul fiecărei unități pot fi trecuți în gradații superioare de retribuire o dată pe an cel mult 30 la sută din totalul personalului încadrat pe gradații, în limitele fondului de retribuire repartizat pentru acordarea acestora. ■ Dumitru Bucur — Turnu-Ruieni (Caraș-Severin): După un an și jumătate de la desfaceria contractului de muncă, la reîncaudare, de bună seamă, că v-ați pierdut unele drepturi avute anterior.

■ Dochia Jina — Ștefan cel Mare (Bacău): Nu se acordă pensie de urmaș soțiilor care au conviețuit cu cei accidentați în afara serviciului ordonat. Sotul dv. a fost accidentat la domiciliu, fără să fi fost pe front sau în timpul serviciului. ■ Grup de cetățeni — Cluj-Napoca: Trebuie să plătiți diferențele de preț pentru apartamentele cumpărate. Puteti solicita credit de completare ram-bursabile în 10 ani. ■ Iuliana Cocan — Timișoara: Cu vârsta de 54 de ani și o vechime în muncă de numai 14 ani nu vă puteți pensiona pentru limită de vîrstă. ■ Florica Bircă — Constanța: Nu intră în profilul revistei noastre publicarea unor asemenea lucrări. Cînd aveți drum prin București, treceti pe la redacție să vi se restituia lucrarea. ■ Virgil Ite — Jîna (Mehedint): Cererile de detașare de la o unitate de învățămînt la alta se soluționează de către inspectoratele școlare.

MARGA NEDELEA ■

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Sub bolta mândrei primăveri

Infloriți spre o primăvară largă

Localitatea: Slobozia 28 martie 1985 Casa de Cultură, Urziceni 29 martie Casa de Cultură, Fetești 30 martie Grădina de vară.

Număr spectatori: 1.500 la Slobozia la ambele spectacole, 1.500 la Urziceni la ambele spectacole, 1.500 la Fetești.

Atmosfera: Toate manifestările din județul Ialomița au continuat atmosfera fierbinte patriotică în care Cenaclul Flacăra a debutat în această stagiune de primăvară. Tinerii și-au manifestat cu maturitate dorința lor de continuitate istorică a poporului român, creștind momente înălțătoare.

Calitatea spectacolelor: Foarte bună, extraordinară în unele din momentele de vîrf.

Noutăți: Prezențe locale Matei Robert Cristian (5 ani) la Slobozia, Ana Spinu (prim secretar al comitetului orășenesc Fetești) Marian Badea, Năsturel Eduard — la Fetești.

Aportul organizatorilor: La Slobozia și Urziceni unde săliile în care s-au desfășurat spectacolele au fost neîncăpătoare organizatorii și-au unit forțele pentru rezolvarea dorinței neastăvite a tinerilor de poezie și muzică tină. În fața Casei de cultură din Slobozia unde au fost instalate boxe de difuzoare, mii de tineri au participat la programul ce se desfășura în sală pînă la terminarea lui. La Urziceni activiștii organizației de tineret au avut de înfruntat probleme deosebite pentru realizarea spectacolelor de aici. Ca totul să decurgă normal chiar dacă nu au reușit în totalitate, din motive obiective, independente de voința lor. Conducerea județului U.T.C. s-a aflat tot timpul alături, dînd dovadă de conștiință revoluționară pentru educarea tinerei generații.

Sărbătorim poporul nostru vrednic, sărbătorind speranța noastră, căreia poporul nostru s-a obișnuit să-i spună Nicolae Ceaușescu. Cîntăm eroismul care astăzi poartă chipul și nădejdea noastră a românilor. Plecăm din istorie și venim în istorie. Tinerii scandează numele României! Cîntăm cu toții „Trăiască România” eternă și chemăm „Să vadă mîndrul soare / Într-o zi de sărbătoare / Hora noastră cea frățească / Pe cîmpia românească”, pentru că „Un cîntec istoric ne aduce aminte / Că frații în veci vor fi frați”.

Astfel știe Slobozia să întîmpine zilele importante ale istoriei neamului. Se scandează PACE! Se cîntă „O șansă păcii”. Un tinăr își leagăna pe umerii fratele mai mic. „Să fie pace în lume”, cu femininele Cenaclului Flacăra, are o rezo-

nanță pe care o dorim să fie auzită și la Geneva. Toate aceste cîntece ale noastre prefațază ziua în care foarășul Nicolae Ceaușescu a fost reinvestit în funcția supremă în stat, aceea de președinte al României. Sînt momente înălțătoare la care participă toată suflarea Sloboziei de mine. Nu uităm că sîntem români și că avem „o singură Putnă în mijloc de țară”.

Caldele inițiative ale Sloboziei fac să răsune cu puterea tinereții „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască / Moldova, Ardealul și Țara Românească”. Suavitatea aceleiași tinereții, „Pe pămîntul vechii Dacii / Cînd mai mare, cînd mai mic”, să se șoptească din timp în dulce „Dor de Eminescu”, pentru că „Dacă n-ar fi Eminescu / Viața nu ne-ar fi nimic”.

Poetul Adrian Păunescu propune, în miezul întîmplării literar-artistice, în vad de istorie să spargem poarta unei zile cu „Lancea lui Horea”.

„Cîț va trăi pe pămînt România / Cîț vom fi oameni și dor / Ea, Lancea lui Horea, va fi Slobozia / Va fi libertatea acestui popor”. Frații Doina și Vanghele Gogu sînt una dintre cele mai calde lumini care umple ochii și inima celor care ascultă, cîntînd în dialectul lor aromân, care nu este o obligație trecătoare, ci o lege morală. „Vă vor topi de plăcere, spune A.P., cîntecul lor”. Ei cîntă un cîntec de dor, de satul din care au plecat și în care vor să se întoarcă toți românii și aromînii, cei mai suferinzi dintre români. „Din străfunduri ne răsuna / Vocea bunilor străbuni / Poruncim să dăinuieșcă / Limba noastră aromână”, spun ei în „Parinteasca dimandare, imnul aromânilor, de Constantin Belimace. Revin în scenă „Iertările”, versurile poetului Adrian Păunescu, cea mai semnificativă piesă a lui Duce Bertzi, o piesă de o sensibilitate deosebită. „Colindăm pentru cei încercați de suferință”, prin Felician Stînguciu, într-un început profund de carieră artistică. Colindul lui are înțelesul adînc al suferinței către spitalul din apropierea sălii, unde nu toți oamenii au adormit și primesc actul nostru de cultură ca pe o terapie. Ei cer prin telefon preferințele lor. Aproape fiecare membru al cenaclului revine pentru a cînta cite un șlagăr românesc sau internațional. Poate că miinte nici chiar spectatorii, cînd își vor aduce aminte de această seară, nu vor crede că a fost realitate.

La Urziceni este primul loc din România unde un spectacol de cultură sărbătorește, astăzi, 29 martie 1985, proclamarea de către Parlamentul român în funcția supremă în statul nostru, aceea de Președinte al Republicii, a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Dedicăm un cîntec României eterne, la citeva ore de la Ședința Parlamentului. Cîntăm înfocați de speranță — Radiocenaclul va cuprinde și va reda fărîi întregi aceste momente de adevărată sărbătoare. Ne asociem prin cîntec voinței poporului român:

„Trăiască România, trăiască Tricolorul / Trăiască Ceaușescu, Partidul și Poporul”. Sînt voințe ale celor din Urziceni către continuitatea istoriei noastre, către garantul libertății și demnității noastre în aceste vremuri de încordare, către militantul pentru pacea planetară. În această sală, sentimentele de mîndrie națională și patriotică sînt la ele acasă, Nicăieri nu-l uităm pe Eminescu, pe care sala îl cîntă de la primul vers, desfășurîndu-și într-un fel deosebit spiritualitate, în această primăvară a tuturor împlinirilor. Din interiorul acestui cenaclu nu vrem să trecem cu vederea să învățăm tinerețea să fie atentă și să-și cunoască înaintășii. Răspunzînd în continuare și interesului pentru piesele fundamentale ale Cenaclului Flacăra, ne imaginăm alături de „Colindul gutuii din geam”, printr-o iarnă cu colinde multe, în lumina galbenă lăsată de părinți copiilor, „Galbenă gutuie, dulce-amăruie / Lampă la fereaștră toată iarna noastră”. Spunem publicului și activiștilor de suflet, cu o profundă conștiință patriotică: „Totuși există iubire”, iubire care învinge întotdeauna chiar dacă „Totuși există blestem”. Atunci: „Dau lumii, dau lumii de știre / Iubesc, am curaj și mă tem”.

Un amfiteatru arhiplin cîntă, la Fetești, alături de Cenaclul Flacăra, Anul Internațional al Tineretului. Aici, în centrul vital, spiritual al județului, după cum se spune, tinerii își exprimă cu putere gîndul la fericea întregului pămînt românesc, fiind convinși că un adevărat patriot este numai acela care iubeste fiece colțșor de pămînt românesc. Fără un profund sentiment al Moldovei nu ne putem numi patrioții căci: „Casă a daciilor liberi este și fi-va Moldova”.

În public se ridică pancarde cu însemnele Anului Internațional al Tineretului, inițiativă românească de care vorbește o lume întreagă și care are în frunte pe primul secretar al C.C. al U.T.C., tovarășul Nicu Ceaușescu. Se afirmă dreptul suprem al tineretului la pace și dezvoltare. În aceste zile cînd Parlamentul român a adresat un apel de conștiință planetară către U.R.S.S. și S.U.A. pentru pacea lumii. De la Fetești, un apel, o rugămînte și un ordin: „O șansă păcii și glorie ei”. Săvîrșim și la Fetești, ca dealtfel pretutindeni, un fapt politic considerînd cea mai importantă descoperire a timpului ca fiind descoperirea identității noastre vechi, mai ales în această vreme în care se exercită un imperialism al limbilor de circulație universală în special de către marile case de discuri. Nu trebuie să ne opunem legăturii tinerei generații cu cultura tuturor națiunilor, dar fiecare națiune are dreptul să-și cînte cîntecele naționale. În primul rînd cîntînd cîntecele identității noastre, cîntecul nostru vechi și nou, pentru că „Limba noastră-i limbă sfințită / Limba vechilor cazanii”. Îmbărtășim o imensă bucurie să redescoperim

la Fetești rădăcini ale folclorului nostru: prim-secretara comitetului orășenesc al U.T.C., Ana Spinu, știe și cîntă cîntece vechi din Moldova, Muntenia, Oltenia, Banat, Bihor. Publicul foarte receptiv reia de mai multe ori refrencele. După un spectacol formidabil, lumina blindă a lunii și a unui cer senin.

O fabrică de suflete „marca Argeș”

Localitatea: Pitești, 31 martie 1985, Sala Sporturilor.

Număr de spectatori: 6.000 Atmosfera: fantastică, de o prospețime deosebită și de un entuziasm greu de egalat.

Calitatea spectacolului: excepțională.

Noutăți: prezențe locale — Rodica Ivan, Marinică Marius, grupul „Topaz”, Paul Tânase, Marius Bălășoiu și Cristina Purcariu.

Aportul Organizatorilor: o organizare bună, lăsînd tinerilor libertatea și responsabilitatea de manifestare conform vârstei și dorințelor lor. Dorința conducerii Comitetului județean U.T.C. Argeș pentru realizarea unor noi manifestări, ne face să credem că legăturile directe de suflet cu tinerii sînt puternice și de reciprocitate.

Cenaclul Flacăra continuă demersul său artistic în municipiul Pitești cu cîntece de patrie care ne fac cîntece. „Trăiască România” are aici una din cele mai frumoase interpretări din partea publicului, acum, în zilele de după alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de președinte al României. Toți cîntă, convinși că „Avem contract pe viață / Cu visul și cu glia”. Tinerii se ridică unii pe umerii altora, fluturând steaguri, cîntînd România eternă, pe „Lunca la Tebea”.

La Pitești, în miez de Vălahie, într-unul dintre cele mai frumoase orașe ale României, de aici, de unde au plecat în lume oameni mari, găsim vechi și reînnoite vîetre ale duratei noastre în lume.

Lecturăm în multe bilete elogioase ce se primesc la scenă, bilete din care conștiința revoluționară a tineretului, a crezului lor în frumos și adevăr răzbat cu țarie: „Cenaclul Flacăra ne înveșmîntă cu pace, iar inimile noastre immaculate sărută tricolorul ca un soare multumind fierbinte tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru aceste vremuri rupte din lumină (Nicolae Elena). Sau „Nici nu știți ce fericiți sîntem noi, piteștenii, că am avut marea bucurie ca la 1 martie să incredîntăm votul nostru cu toată dragostea și prețuirea tovarășei Elena Ceaușescu. Vă rugăm să urați mulți ani și sănătate pentru a putea veghea lîngă fruntea țării,

pentru fericirea noastră, a tuturor. Trebuie să fim mîndri de orașul nostru, pentru că față de astăzi a Piteștiului o dorăm în întregime tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a făcut din acest oraș, unul dintre cele mai frumoase și moderne orașe ale țării”. (I. Chiriac).

Facem o dovadă a conștiinței naționale prin trei cîntece dragi nouă: „Deșteaptă-te române”, „Hora Unirii” și „Treceți batalioane române Carpații”. Parcurgem și alte numere de spirit ale programului nostru și redescoperim trupa de hard rock „Totuși” — o nouă componentă într-un alt suflu, parcă mai tinerească, mai dezînvolt. Finalul spectacolului este promisiunea de a revedea în județul Argeș tineri de care ne este dor din Curtea de Argeș, Cîmpulung Muscel, Costești.

Greu, dar excepțional!

Localitatea: Craiova, 3 aprilie 1985, Stadionul Tineretului.

Număr de spectatori: 25.000 Atmosfera: mizerabilă, citeodată; fantastică, în multe cazuri.

Calitatea spectacolului: cînd descuranță, cînd excepțională.

Aportul organizatorilor: organizații din Dolj au fost nef depășite de problematica organizării acestui spectacol. Ne-ar plăcea ca tocmă aici, la Craiova, de care Adrian Păunescu și cenaclul se simt atît de legați, organizarea să dea doar satisfacții, atît spectatorilor cit și făcătorilor actului de cultură. Mulțumim pentru găzduire, dar a fost foarte greu.

Rar spectacol așa de greu ca acela de miercuri, 3 aprilie 1985, de la Craiova, de pe Stadionul Tineretului.

Organizarea a fost depășită de greutatea spectacolului. Suprafața Stadionului Tineretului a fost luată cu asalt, forțele de ordine au fost învinse de 25.000 de otleni, care în citeva ore aflaseră că într-adevăr Cenaclul Flacăra vine la Craiova.

Nu învinuim pe nimeni, dar am vrea să-i rugăm pe organizatori să învețe din acest spectacol foarte bogat în peripeții, dintre care unele i-au adus pe unii dintre noi pînă în pragul infarctului, că numai justa evaluare a situației și luarea tuturor măsurilor din vreme, iar nu în ultima clipă, ar determina cel mai potrivit cadru pentru un spectacol atît de popular cum este, spre fericirea noastră, spectacolul Cenaclului Flacăra.

Nu vrem să ne plîngem de afluența mare de public, dar ni se pare că năvălirea oamenilor în teren, asupra cablurilor, boxelor, instalațiilor electrice, nu era de natură să favorizeze comunicarea dintre scenă și public, ce are loc mai cu seamă în condiții de rigoare și civilizație. Ca nu s-a petrecut nimic grav, nu e meritul organizării. Lăsăm la o parte și prezența

(Continuare în pag. 21)

Romanescul ideilor

(Urmare din pag. 14)

trîni, invitat să sculpteze statui în stîncile de pe malul mării. Cineva are ideea de a transforma dunele de marmură într-un cimitir pentru pensionarii azilului și, incitat de ideea, sculptorul acceptă. Confesiunea lui incepe, în fapt, în acest spațiu obișnuit. Miezul cărții se află aici. Daniel Petric intră într-o lume de coșmar, însă coșmarul are legi și este dirijat de o autoritate supremă. Azilul are un portar kafkian, un Arhivar care fișează trecutul individului. o Moașă diabolică și insatiabilă, un număr de medici abruptizați și, deasupra tuturor, un șef absolut, Bătrînul, pe care nu-l vede nimeni. Pensionarii azilului și-au uitat, intrînd, aici, trecutul sau au fost deposedați de trecut în ideea că memoria este primejdioasă. Toți își fabrică o identitate nouă, fabulează, se suspectează și se toarnă între ei. Mopsul a fost, se pare, acrobat de circ, mai sigur director de închisoare. Călugarul a fugit de la mînăstire și a intrat într-o sectă de scelerati care și propun să nimicească pe toți oamenii de valoare, dar a fugit și de ei și s-a re-fugiat în azil. În clipe de luciditate strigă patetic: „Sînt un gunoș. Doamne, sînt un gunoș”. Dominic a crescut într-un bordel, Dodo a fost pianist și a ratat din cauza femeilor, un altul a lucrat ca hîngher și, pocăit, crește acum cîinii de pri-pas și-i dreșează... Toți își lasă trecutul la Arhivă și cred în existența Bătrînu-

lui. Romanul intră, de la acest punct, în plină parabolă și își complică mult scenariul. Sculptorul are un prieten, doctorul Dinu, astmatic, inadaptabil, înfricoșat și el de puterea Bătrînului. Dinu moare înecat în mlaștină și lasă după el un jurnal pe care naratorul îl citește. Este istoria altei vieți risipite. Ca document uman este interesant și, reproduc în roman, lărgeste spațiul epic și aduce o variație în tipologia cărții. Octavian Paler introduce și un alt jurnal (caiet de vise), un fel de cronică fragmentată a reveriilor cu multe disocieri fine.

Dar să nu părăsim personajul care a intrat de bunăvoie în infern și nu are puterea să iasă din el. Azilul de bătrîni este un loc în care legile vieții funcționează normal într-o deplină, putem zice, anormalitate. Parabola lui Octavian Paler își înfige adînc rădăcinile în acest teritoriu restrîns în care pasiunile întîmpină mereu abjecția, iar abjecția are în spațiile ei, enigmatică și autoritară, puterea reprezentată de un Bătrîn transformat în legendă. Cînd Daniel Petric intră în camera cu oglînză și are proba că Bătrînul nu există, pensionarii azilului nu-l cred, îl dușmănesc și, în cele din urmă, îl condamnă la moarte pentru că s-a atins de un mit de care ei nu vor să se lepede. „Moartea unei legende poate fi chiar mai gravă decît moartea unui om”, judecă sculptorul mihihi de insuccesul lui.

Dar sînt și alte elemente care întăresc ideea de trecere prin micul infern și de corupere a victimei. Lîngă azil există un sat de pescari și o mlaștină în care se înecă cerbii urmăritți (asasinați) de vînători. Imagine de mai multe ori simbo-

lică. Prozatorul revine la ea în repetate rînduri, dîndu-i în final și înțelesul pe față: „întotdeauna un vînător ne urmărește. În spatele lui e alt vînător și așa, la nesfîrșit, fiecare vinează pe cineva și fiecare constituie o țintă”. Cel care se confesează este el însuși un vînător vînăt și, tot astfel, indivizii care populează acest mic infern grotesc trăiesc și mor înlătuiți de o causalitate obscură. Sînt jucăriile unei forțe ce există în afara lor și, fapt și mai grav, jucăriile sînt resemnate, acceptă bucuriose să trăiască în frică și să creadă orbeste într-un mit. Bătrînețea nu istovește pasiunile, pensionarii din azil sînt cruzi și săvîrșesc fapte abominabile. Atacă, de pildă, o femeie tină (Laura) și vor s-o violeze, apoi o închid într-un sac și-o loveșc cu sadism. Femeia moare, în cele din urmă, și sculptorul, îndrăgostit de ea, pierde ultimul argument care-l mai leagă de oameni. Are loc, în final, și un incendiu, dar nu se știe dacă focul poate purifica acest infern al relațiilor vinovate și al abjecției consimțite...

Un om norocos este, trebuie spus, carnea unui spirit profund, pasionat de idei, hotărît să pună ideile într-o fabulă pe care cititorul avizat s-o desfășure singur. Fabula cuprinde, s-a putut vedea, un număr mare de întîmplări insolite (mult mai multe decît am putut spune în această cronică) care vin să ilustreze ideile fabulei (parabolei) și să deschidă faptele spre simboluri. Scenariul epic este încercat și, dacă i-aș reproșa ceva prozatorului, este tocmai un prea mare accent pus pe violența derizoriului din viață și o exacerbare peste marginile

necesității epice, a situațiilor conflictuale, eșecurilor, simbolurilor incoștate și amenințătoare. Narațiunea de idei și chiar parabola sînt amenințate, după gustul meu, de un prisos de demonstrație, de o acumulare de fapte (din sfera patologicului) care împiedică desfășurarea normală a prozei și tulbură speculația morală, ea de obicei pătrunzătoare, la Octavian Paler.

Essențială în romanul Un om norocos imi pare acuitatea ideilor. Octavian Paler propune un tip de personaj aproape inedit în proza noastră (despre acest aspect vorbește Mircea Iorgulescu în cronica din România literară), caracterizat prin voința de a înfringe datele existenței și de a-și face un destin lovînd într-un destin fără anvergură. Fără talent, impostor, medio-cru (cum se consideră), Daniel Petric spune, totuși, lucruri inteligente despre talent, impostură, mediocritate. Reflecțiile lui îi dau, chiar, o mai mare identitate decît întîmplările care îl asaltează. El face, așa cum este, un proces al lumii pe care o străbate și vrea s-o demitizeze și s-o vindece de tabuuri. Nu reușește, destinul lui este o sumă de rateuri, dar trebuie adăugat de-ndată: de rateuri meditate. Dacă e să fim mediocri, zice el, să fim mediocri desăvîrșiți.

Pe acest plan Un om norocos are forță și pariul lui este cîștigat: omul nu-și poate schimba destinul, dar și-l poate gîndi cu luciditate. Nu-l cunoașterea o izbîndă, o posibilitate de a ieși din coș-mar?

Pădurari mai strîmbi decît copacii, sau cum a rămas balta fără pește

Zilele trecute am aflat că pe una din bălțile județului Prahova a ieșit la suprafață o mare cantitate de pește mort. Din cauza înghețului, un asemenea lucru s-a mai întîmplat, poate, și-n alte locuri. Dar ni se spunea că, în ciuda faptului că mai mulți locuitori ai comunei Balta Doamnei au încercat să spargă gheața la momentul potrivit, li s-a interzis. Mai mult, cînd în zilele trecute s-au dus pe baltă să vadă ce se întîmplă cu peștele mort, cum este adunat și îngropat, cei doi pădurari ai cantonului silvic i-au alungat, iar pe cei care au protestat, i-au amenințat cu arma. În ciuda operațiilor de curățire a bălții, desfășurate sub paza cătării, sătenii au reușit să ia cu ei cîțiva pești morți, de o mărime impresionantă. Ca să poată arăta ce s-a petrecut cu un bun al tuturor.

Intr-o după-amiază, la puține zile după operațiunea de curățire desfășurată, vineri, 29 martie, am descins în satul Curcubeu. Pe baltă, după o privire superficială, n-am văzut nici un pește mort. Doar două bucăți mici fără valoare. Am bătut la o poartă. Din curtea gospodăriei cu numărul 172, un sătean bătrîn, întrebând dacă a murit mult pește pe baltă, a zis temător, că el preferă să tacă. Alteleva n-am scos nimic. Am revenit pe un drum mai lateral la marginea bălții. Nici un pește. Exact cînd eram pe pînoul de a renunța, în mijlocul drumului, am găsit un crap mare, de peste un kilogram. În sat, la brigada silvică, n-am găsit pe nimeni. Putem lua oricîți stuți. Oricîte scule. Am întrebât copiii. A fost cea mai simplă metodă de a afla adevărul. Pe baltă murise enorm de mult pește. Cîț de mult? Între un camion și trei camioane! E greu de crezut în vocea copilor de a măsura după ochi. Oricum, ei ne-au dus la oamenii care au văzut totul, care știu pînă și locul în care peștele a fost îngropat. Încet, încet, în jurul nostru s-au strîns

mai mulți bărbați și femei, copii și vîrstnici. E greu de stabilit cum a murit peștele. Sătenii din Curcubeu, pescari mai pricepuți decît pădurarii scoțiți cu diplomă, în plină iarnă i-au avertizat pe cei doi tineri slujitori ai pădurii că peștele se sufocă. Li s-a spus că e doar amorțit, dar nu există nici un risc. Cum frigul s-a intensificat, 10-12 oameni, interesați în primul rînd pentru că balta reprezintă o sursă de alimentație, au pornit la tăiatul copeilor. Spre uimirea lor, cei doi pădurari, Nicolae Cristea și Marian Dumitru, în loc să pună și ei mîna alături de țărani, i-au alungat pe aceștia cu argumentul că pentru săpătul copeilor există un om angajat și specializat, Apostol Gheorghe din Poștoacă. Omul, șef cu copeile în gheața groasă, a săpat și ei cite a putut, două la primărie, trei la școală, una la pod, în total douăzeci. Și peștele a murit, dar nu 50 de bucăți, cum spunea pădurarul Nicolae Cristea pe care l-am găsit la „muncă”, făcînd de zor lemnele directorului de școală, unde făcea un fel de muncă patriotică. Am revenit pe malul bălții, acolo unde fusese îngropat peștele, cu precizarea repetată că „n-a murit prea mult, ici colo cite unul, cei prinși de gheața groasă”. Ni s-a arătat o groapă astupată în care probabil că erau îngropați peștii cei mari. „Mai e cite unul, pe ici, pe colo” a zis pădurarul. Dintr-o pură curiozitate am traversat balta, spre locurile mai ferite, unde era greu de bănuț o inspecție. Și spre stupeoare noastră, am găsit pe țarm și-n marginea apei sute de exemplare de crap, cele mai multe între 3 și 10 kilograme. Putreziseră și infestaseră apa și solul. La o săptămînă, după curățenie, mizeria era în toi. L-am întrebât atunci pe pădurarul Nicolae Cristea de ce nu i-a lăsat pe cetățeni să sapa copei. Pentru că voiau să fure peștele, a răspuns el. Și pentru că exista un om plătit pentru asta. Dacă a fost plătit și nu a făcut cite trebuia in-

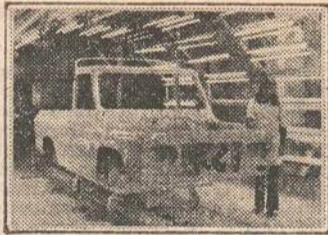
seamnă că a luat banii de pomană. Și apoi, chiar dacă oamenii-ar fi luat oarecîi pește, nefiind crescătorie, nici rezervație, dintr-o baltă destinată pescuitului paguba nici nu era prea mare. Așa, a devenit enormă. L-am mai întrebato de ce nu i-au lăsat pe oameni să se uite cum string peștele mort și de ce i-au amenințat cu arma. Pădurarul a negat, a spus că nu el a făcut asta, ci colegul lui. El i-a luat arma de pe umăr și i-a amenințat pe localnici că dacă nu pleacă va fi obligat să tragă. L-am întrebato de ce se joacă mereu cu focul. Cum adică, a întrebato el. Adică de ce trageți asupra oamenilor? Pădurarul Nicolae Cristea a răs-

puns că el nu face asta. Doar Marian Dumitru, citeodată, mai mult ca să-i sperie. Și de la peștele lăsat să moară fără aer am ajuns la neînțelegerile dintre pădurari și săteni. Treceam peste indolența celor doi (Proces verbal ați făcut? Nu, da' peștele e mort și actele le putem face oricînd, a spus unul din ei) și ajungem la un lucru mult mai grav. Cei doi pădurari au în grijă un canton silvic pe teritoriul cărui se află balta și pădurea. Balta e o baltă oarecare și-n zilele stabilite oricine poate pescui contra unei taxe de 25 de lei. Pădurea are un regim special, e scoasă de rezervație și, ca atare, ea se bucură de protecția legii. Con-

form legilor, cine le încăleacă este pasibil de sancțiuni drastice. Numai că între sancțiunile drastice stabilite de lege și bălțile aplicate de pădurarul Marian Dumitru este o diferență ca între bunul plac și matematică. Ba, mai mult, cînd nu poate bate el, locul său e luat de bunul lui tată, care în numele integrității pădurii păzită de fiu este dispus să bată pe oricine. Din discuțiile purtate cu sătenii, am aflat că unora le este interzis pînă și să culegă flori, darămite uscături sau crengi, în vreme ce pentru alții regimul este mai larg, mai generos. Unii primiseră mai ușor lemne, chiar foarte ușor, iar alții, nu numai că sint aminați, dar dacă sint surprinși cu un braț de crengi (la propriu, nu la figurat) riscă nu numai să fie injurați și jignți, dar și bătuți. E de făcut o cercetare asupra modului în care unul cumpără lemne și alții nu, a modului în care au fost plătiți pentru muncile prestate și pentru multe alte lucruri petrecute la Balta Doamnei. Spunem aceasta pentru că oamenii au afirmat-o și mai ales că în fața lor, unul dintre cei doi pădurari tineri, un băiat agreabil la prima vedere, și-a tratat noii consăteni cu o închipuită obraznicie, ba chiar nerușinare. La nemulțumirea sătenilor pădurarul cel tinăr, abia la început de viață, le-a spus oamenilor „sînteți un sat de adunături, un sat de țigani”. Se pare că Nicolae Cristea e mai fute la vorbă, decît colegul său care, spun oamenii, pare a fi învățat să vorbească direct cu injurături. Ba mai bine decît cuvintele folosește pumnii. Chiar dacă ni s-a spus că am stat de vorbă numai cu oamenii cărora nu le place să muncească, precizăm pe această cale că pe mulți i-am deranjat de la muncă, de la treburile grădiniilor și ale gospodăriilor și că e jenant să justifice matrapazlicurile și abuzurile unora prin descalificarea altora.

Peștele a murit. E greu de stabilit cite sute de kilograme s-au dus în pămînt, în loc să trăiască sau să ajungă pe mesele oamenilor. Ar merita de știut cîț pește a murit și din vina cui, după cum ar merita de știut cu ce drepturi doi pădurari tineri și cu a cui acoperire în loc să-i facă datorii, să îngrijească ce au de îngrijit, atrăgîndu-și stima oamenilor, au un comportament în afara oricăror norme.

CORNEL NISTORESCU

ARO UN SECOL PE ROȘI

Baladă pentru omul liber

Mara, cel pe care îl găsiseră în curtea fostei fabrici de hirtie cînd își așezaseră unelte pe sub pomi, era singurul pe care îl ascultau cu plăcere povestind despre ce fusese înaintea, despre cum fuseseră șefii fostei fabrici de hirtie, despre ce fusese acolo înainte de fabrică, deși nici el nu știa prea bine, dar, unde nu mai știa, cu onestitate spunea că își dă cu presupusul, despre canalul care era exact pe mijlocul actualii întreprinderi, canalul pe care, prin „plutire sălbatică”, erau aduși bușteni pe Riul Tîrgului, la vechea fabrică de hirtie. Oamenii care ieșeau din vorbele lui nu puteau fi urîți, din orice partid politic ar fi făcut ei parte. Cei care ascultau nu aveau sentimentul că sint negați de acei oameni. A luat o femeie din partea locului, a făcut cu ea 8 copii, toți au lucrat și lucrează în „fabrică”, și o parte din copiii lor și-au urmat părinții. Se numesc: Dumitru, Gheorghe, Maria, Vasilica, Nicolae, Aurica, Elisabeta, Angela.

Fiecare ar fi deranjat dacă și-ar auzi prenumele înaintea numelui, din două motive. Primul, că așa s-au auzit strigați dintotdeauna, că s-ar simți minimalizați dacă s-ar auzi strigați pe numele „mic”, mai ales în situații solemne. Al doilea motiv ar fi că tatăl lor li s-a spus tot timpul Mara, că dacă ar fi strigați altfel ar simți că li s-ar fura un drept.

Mara Dumitru, fiul lui Mara

Dumitru, are 57 de ani de viață și 40 de ani de serviciu. A lucrat numai într-o secție. În 40 de ani de muncă, are într-o singură zi absență nemotivată. El venise și atunci la slujbă, dar maistrul nu știuse, voise „să se dea dur”, trecuse pe mal mulți nemotivați, pe el nu-l cunoștea personal, îl trecuse și pe el. La leasă, cînd Mara Dumitru aflase, își întrebese maistrul de vorbă. Maistrul înțelesese că a greșit, își ceruse scuze, propusese să-i dea ziua de muncă din leasă sa lui Mara, numai să tacă. Mara nu voise să ia banii, dar, de făcut, tăcuse. Nu îi interesa, apoi avgea un sentiment de siguranță, sentimentul că maistrul se afla cu puterea între ei și un om ca el, un om fără identitate, poate legea, care îl obliga pe maistrul să nu se abată prea mult de la dreptate. Nu își mai aduce a minte cum îl chema pe maistrul. Sincer nu își mai aduce aminte. Era o vreme cînd șefii se schimbau foarte des în întreprindere. Ei, muncitorii, își vedeau de treabă liniștiți. Tot la ei trebuia să se întorcă odată și odată totul. De fapt, Mara Dumitru nu a simțit niciodată că cineva i-ar fi luat ceva ce este al lui. E ca și cum s-ar simți copil, și, copil fiind, alt copil i-ar lua o jucărie la care nu se pricepe să se joace el, o jucărie care nu se poate strica, și Mara ar aștepta liniștit ca omulețul de vîrstă lui, omulețul crescut bine, să-i dea înapoi jucăria care nu ar face decît

să-l complexeze pe acesta, fiind făcută doar pentru brațele și mîntea lui Mara Dumitru și a altora ca el.

Mara Dumitru cel tinăr ar fi vrut să aibă o școală în plus. Nu știe exact ce ar trebui să însemne acest în plus. A lucrat la pădure, a fost și slugă. În 1945, la 21 martie, s-a angajat în secția Scolărie a întreprinderii. El lucrează de 16 ani împreună cu fratele său Gheorghe pe aceeași mașină. Mașina a costat mult, a fost adusă din import. De 16 ani, mașini nu i s-a făcut reparație capitală. Pentru a lucra pe această mașină îi trebuie noțiuni de tehnologie, noțiuni pe care frații Mara nu le-au învățat la școală. Mara Dumitru cel tinăr are doi băieți. Unul este student la București, la metalurgie, va ieși inginer peste un an, cel mic se numește Mara Dumitru, lucrează în uzină, este student la cursul seral de subingineri. Mara Dumitru cel tinăr are o bucată de pămînt la țară, în comuna Valea Mare, are acolo o gospodărie serioasă, cu vite. Casa are patru camere, o bucătărie, o baie. Cu frații s-a avut întotdeauna bine. Nunțile lui Mara cel bătrîn erau renumite. Venega la ele mulți oameni din uzină. Cînd Mara cel bătrîn își insura un băiat sau își mărita o fată, era o obligație tandră pentru oamenii cu adevărat ai uzinei de a păstra data nunții în memorie. Aurica n-a avut pantofi la cîteva dintre nunțile fraților și surorilor ei. Cînd erau elevi, cînd era serbare la școală, soția lui Mara cel bătrîn spunea fiului ei Dumitru să nu stea la școală decît jumătate din timpul serbării, să vină apoi să dea pantofii lui Gheorghe, să plece și el acolo, să vadă ce se întîmplă.

Pînă în 1944, Mara cel bătrîn își crescuse copiii în uzină, într-un ungher. Tuța era mică atunci. Nevasta lui Mara cel bătrîn era surprinsă deseori de bombardamente în timp ce o spăla pe Tuța. O lua în brațe din apă, așa goală cum era, și fugea cu ea pe coastă. În 1948, și-au cumpărat casă. Din 1944

pînă în 1948, au locuit la mama soției lui Mara cel bătrîn. Aproape de casa cumpărată, era o sală în care patronul dădea baluri. Dădeau și muncitorii baluri atunci. Aurica privea la sora ei Maria cum dansează înăuntru, ea dansa afară, în picioarele goale, să învețe.

Casa o luaseră de la Poștoacă Nicolae, un prieten al lui Mara cel bătrîn. Avea trei case. Le-a dat una pe o sumă mult mai mică față de suma care s-ar fi cuvenit.

Mara cel bătrîn a fost grădinar, bucătar, paznic, brutar, a lucrat la pădure, a făcut în curtea întreprinderii două sere prin autodotare. El făcea schița și o dădea la meșter. Știa pe unde trebuie să vină soarele, pe unde trebuie să intre aerul, cîț de cald trebuie să fie. Pe timp de iarnă, de patru ori pe noapte se trezea și pleca la seră. Li era frică să nu înghețe florile. Era după 1957. Cadoul lui Mara către conducerea întreprinderii în noaptea Anului Nou era un buchet de liliac înflorit. De cînd a murit el, acolo e fata lui Aurica, ea a lucrat dintre frați cu tatăl la sere, ea a rămas șefa sereilor, duce și ea conducerea întreprinderii în noaptea Anului Nou un buchet de liliac înflorit.

Soția lui Mara cel tinăr a rămas la trei ani fără părinți. Mai are un frate care e conferențiar la București. Era dactilografă la tovarășul director Maiser. Mara n-avea soacră, socru n-avea, i-a spus femeii: „Dacă demisionezi, te lau de soție. Altfel, nu”. Directorul i-a chemat a doua zi și i-a explicat că nu face bine. „Asta e”, a spus Dumitru și a plecat. Femeia s-a dus după el. Pe atunci, Dumitru lucra în trei schimburi, chiar nu avea ce să facă. Aurica, acum Florescu, a urmat meseria tatei. Mai are o soră, cea mică, care lucrează cu ea. N-a făcut șapte clase. Cînd s-o termine pe-a șaptea, s-a dus să crească copilul Mariei, pe cel care e acum la Hunedoara. Ține mînt din vremea aceea că o dureau foarte tare măselele. După aceea, în primăvară, avea 13 ani, s-a anga-

jat la întreprinderea forestieră. Vara, lucra la grădina de zarzavaturi, făcea răsaduri tatălui, iarna, lucra la cantină, ca să nu stea degeaba. În 1957, s-a făcut rată. A făcut rată, și-a cumpărat haină și mobilă. Mama i-a dat un pumn în spate pentru că nu i-a plăcut haina. N-avea bani să-și pună dinți. Stătea cu mina la gură la bal. S-a căsătorit în 1960 cu un strungar din întreprindere. Este instrumentist, participă la echipa artistică, cîntă la baterie, a fost plecat de două ori, o dată în Belgia, a doua oară, în R.F.G. Au două fete. Una lucrează aici, învîta ea de facultate, dar ce să-i facă, i-a părut rău, a doua este elevă la „Munca Colectivă”.

Carmen Nițescu este fata Vasiliicăi Georgescu, fostă Vasilica Mara, mai are o soră, Magda Georgescu, elevă. A terminat liceul de limba germană din Pitești, a luat atestat de traducător la București, lucrează în întreprindere ca traducătoare de germană. A rămas de mică fără mamă. Sora ei locuiește cu ea, părintii au fost divorțați. Soțul este barman la un restaurant în Cîmpulung. În casa lor locuiește bunica, nevasta lui Mara cel bătrîn, și îngrijește de copii. Bunica i-a fost de cel mai mare ajutor. Are acum 74 de ani. Nu se bagă în ale tinerilor. Stă și se gîndește. Se exprimă neîngrijit. N-a ținut cont la vorbe. Ea a învățat de la bărbatul ei că important este să înveți să faci ceva foarte bine. Cei tineri vorbesc despre cîți din frații Mara au mașină, despre cum trăiesc.

Cînd Mara Dumitru cel tinăr este întrebato ce îi place fiului său Mara Dumitru, acesta răspunde:

— Ce să îi placă? Nu-i place nimic. Dimineața, la lucru, seara, la carte.

Despre el însuși nu recunoaște că ar fi avut vreodată o plăcere. Dar este mindru, ceea ce înseamnă că îi place cum e și că îi place cum sint ai lui.

AURELIAN TITU DUMITRESCU

Nutriția cauză, nutriția remediu

„Prin enzimele pe care le elaborează, flora bacteriană colică... exercită influențe multiple, unele utile pentru organism... Dar dacă flora intestinalului subțire care provine din orofaringe, supra-viețuiește degradării proteolitice, nu este cea mai bună dovadă că și enzimele de aport nutrițional pot supraviețui? Și dacă această floră microbiană elaborează și ea enzime, ce se întâmplă cu acestea? Ca se știe despre aceasta?”

În „Biochimia medicală” vol. I (autor Eugenia Soru) (24) se arată la pag. 610 că, „deși sinteza se face numai în interiorul organismului, ele (enzimele) își pot exercita acțiunea lor enzimatică atunci când sunt extrase din organism și în afara organismului”. Tot acolo există o împărțire între exoenzime și endoenzime, care n-are nimic comun cu împărțirea în „endogame” și „exogame” a lui H. Howell, citat mai înainte. Exoenzimele sunt fermenții digestivi, iar endoenzimele sunt enzimele sintetizate în interiorul celulelor în care își exercită acțiunea. Prin cele menționate, se recunoaște implicit deci că enzimele conținute în vegetalele crude sunt active (fapt de altfel unanim acceptat).

Să vedem acum care este situația în ce privește posibilitatea trecerii „bării proteolitice” de către enzime:
Cităm din „Fiziopatologie” (vol. II, 22, pag. 499):

„Menționăm faptul că circa 15% din proteinele ingerate, ajung în intestinul gros nedigerate...”

În „Fiziologia umană” ed. II (3, pag. 365) autorul menționează „Proteinele de origine animală sunt în general mai digerabile decât cele vegetale. Digestibilitatea proteinelor animale este cuprinsă între 90 și 98% (proporție care exprimă gradul în care sunt absorbite) și a proteinelor vegetale între 75 și 80%. În cazul unor proteine de grâu, aceasta poate să fie însă de 100%. Diferența dintre digestibilitatea proteinelor animale și vegetale, rezultă din celuloza în care sunt inclavate cele din urmă și care le împiedică digestia și în consecință absorbția. O parte din proteinele vegetale sunt eliminate nedigerate...”

Tot în „Fiziopatologie” (22, pag. 507) găsim următoarea mențiune:

„Absorbția proteinelor. Proteinele se absorb selectiv după necesități, sub formă de aminoacizi; ele pot fi absorbite și sub formă de di-, tri-peptide sau chiar de particule macromoleculare...”

Din două note de informare prin mijloace mass-media reținem două informații:

— Prof. F.H. Schultz și colaboratorul dr. Gerhard Volkheimer (R.F.G.) arată că prin fenomenul pe care l-au numit „persorbție”, există o serie de alimente a

cărora particulele cu dimensiuni ce pot atinge 150 microni, pot intra direct în sânge în ciuda extraordinarelor uzine de transformare ce o constituie tubul digestiv, în pofida activității gastrice, cu toată barierea intestinală...

— Transformarea fenilalaninei în tirozină este realizată normal de enzima numită hidroxilază de fenilalanină. Lipsa acesteia duce la boala numită fenilcetonuria, în care situație, prin lipsa acestor catalizatori enzimatici, nivelul fenilalaninei crește atât de mult încât poate atinge niveluri toxice provocând leziuni în creier. Boala se moștenește, fiind provocată de un defect genetic. Oamenii de știință au găsit o cale de a compensa lipsa acestei enzime produse natural, administrându-i bolnavului o enzimă similară pe cale bucală. Enzima se numește fenilalanină amoniolază. Aceasta se găsește natural în plante, precum și într-un microorganism numit *Rhodotorula glutinis*.

Oamenii de știință au descoperit că această enzimă rezistă nealterată în intestine un timp destul de lung pentru a putea acționa asupra fenilalaninei conținute în proteinele din alimente.

Prof. dr. doc. S. Căpîlna și colaboratorii în „Biochimie medicală” (3, pag. 186) arată, referindu-se la enzimele plasmatice următoarele:

„Aceste enzime sunt sintetizate de diferite organe, în special de ficat și sunt secrete în stare activă în plasmă unde catalizează reacții specifice.”

Celelalte enzime care se găsesc în plasmă — numărul lor este destul de mare — nu au rol catalitic la acest nivel. Prezența lor în plasmă este pusă în legătură cu reinnoirea fiziologică a celulelor, precum și cu eliberarea enzimelor celulare în cursul efortului fizic. În primul caz, eliberarea enzimelor este datorată distrucției celulelor, în cel de al doilea permeabilitatea membranelor celulare joacă un rol deosebit de important, aceasta asigurând constant trecerea unor cantități mici de enzime în plasmă, proces care este însă amplificat în cursul eforturilor musculare intense”. (Dar, dacă aceste enzime „ies” din celulă, nu pot și intra ??)

Din cele prezentate mai sus, rezultă că s-a răspuns de fapt la primele două probleme ale acestui punct. Dacă ținem seama de exemplul concret al posibilității înlocuirii enzimelor numite hidroxilază de fenilalanină, cu enzima fenilalanină amoniolază, rezultă că am răspuns parțial implicit și la punctul c. Este de admis firește că există enzime cu un grad ridicat de specificitate; în acest caz însă, nimeni nu poate exclude posibilitatea unei reproductibilități a unor enzime mai puțin specifice, pe seama lor formându-se

cele cu specificitate mai mare. Este mult mai economic pentru organism (cum a constatat de altfel și L. Pauling), să prelucreze un număr mic de enzime pentru realizarea celor cu specificitate ridicată, decât să sintetizeze toate cele 20.000—30.000 de tipuri de enzime necesare organismului uman (cifre după L. Pauling). Privită prin această prismă, este într-adevăr greu de imaginat sintetizarea tuturor enzimelor necesare organismului uman, în întreaga din fondul comun de aminoacizi, la hazard, cind ar avea la dispoziție enzime comparabile gata formate. J.B. Hendrickson și colaboratorii (9, pag. 1052) arată că:

„Practic același set de reacții chimice servește pentru a produce funcțiile vieții în toate organismele, indiferent dacă este vorba de bacteriile primitive sau de om. Acesta este un adevăr mult simplificat, care permite ca studiile metabolice să fie efectuate în organisme simple, având convingerea că aceleași mecanisme operează și în animalele superioare. Nu numai reacțiile și mecanismele sunt aceleași, dar și moleculele fundamentale identice parcurg aceste căi metabolice ce se regăsesc în toate speciile”. Iar la pag. 1055:

„Enzimele sunt în general foarte specifice. Pentru fiecare reacție metabolică există o singură enzimă. Aproape fiecare reacție metabolică este mediată de enzima sa specifică, dar cele mai multe dintre enzime vor capta și alte molecule similare din punct de vedere chimic cu substraturile lor specifice și le vor determina să acționeze, însă, de obicei cu viteză mai mică”.

În concluzie, deci, la punctul 2 se poate face presupunerea, cel puțin la fel de bine motivată, ca cea „oficial” acceptată, că enzimele pot fi introduse prin alimentația cu crudități în organism, unde pot suferi un minimum de transformări, funcțiile de gradul de adaptare la specificitatea respectivă. De aici rezultă o economie pentru organism, care evident constituie un avantaj al nutriției recomandate de E. Günther.

Iată motivul pentru care cel ce vrea să abordeze astfel de nutriție, trebuie să o facă cât se poate de gradat, având grijă ca aplicarea acesteia să n-o facă decât atunci cind este sigur că noile satisfacții ale gusturilor nou descoperite, îi vor suplini vechile satisfacții. (Evident bucătăria de crudități cere mai mult talent, mai multă artă, decât cea convențională, obișnuită, dar odată realizată, are superioritatea ikebanei).

Nu trebuie uitat faptul că prin creșterea volumului de vegetale ingerate, creșterea volumului de gaze din abdomen dind senzații neplăcute prin presarea organelor interne, ficat, inimă, în principal, dind grețuri și palpitații. Hrana vegetală de crudități fiind mult mai greu digerabilă decât cea fiartă sau decit carnea, va trebui mestecat pînă la transformarea fiecărei inghițituri, în aproape lichid (după recomandarea prof. dr. Toquet (25), pentru grâu incolțit, pînă la 100 de mestecări, sau la schimbarea gustului în dulce). Nu se va mînca în stare de enervare sau de oboseală prea mare, sau cu gîndul în altă parte; vorbind în

timpul meselor, se adaugă și mai mult la volumul de gaze.

Sucurile de fructe și legume trebuie „mîncate” la temperatura camerei. În cazul balonării se pot lua 1—2 tablete de carbon vegetal, pînă la obișnuința cu cruditățile.

Apropo de sucuri, ar fi bine ca vreo unitate de producție a aparatului de menaj, să realizeze niște mici prese hidraulice pentru stors fructele și legumele, sau ceea ce rămîne de la folosirea storcătoarelor electrice, după cum recomandă nutriționiștii americani, pentru a extrage toate enzimele, toate principiile vitale.

Cine nu va putea renunța la carne și alimentația obișnuită, zisă tradițională (de fapt fals tradițională, așa cum a dovedit tov. A. Păunescu) ar trebui să intercaleze scurte perioade de post total (de exemplu 5 zile la o lună sau 9 la trimestru pentru omul sănătos) cunoscind următoarele citate după (23):

„După F. Peatnițchi, efectele pozitive ale postului total, pot fi puse în parte, pe socoteala unei supracompensări anabolice în perioada de revenire la alimentația normală; dar și pînă atunci se constată fenomenul paradoxal al creșterii rezistenței antiinfecțioase și a rezistenței nespecifice generale. S-a vorbit și de un fenomen de întinerire” explicat prin autoliza preferențială a proteinelor imbatrinite (Nikitin).

Poate că în istoria speciei noastre, carența alimentară a fost regula și nu excepția. Mediul normal al omului preistoric și istoric oferea un aport alimentar optim numai în mod discontinuu (în mod sigur pentru carne N.N.). De aceea, spune Peatnițchi, „este util să realizăm și în viața de azi, o discontinuitate a „mediului optim” firește cu restabilirile sale intermitente”.

Dr. Dewey a arătat la nivelul anului 1927 cînd a fost scrisă cartea sa menționată în lista bibliografică, importanța pentru vindecarea unui mare număr de boli, cu perioade de post total de pînă la 42 zile (timpul de regenerare totală a singelui).

Problema nutrițională a preocupat omnia din timpuri străvechi, de multe ori găsindu-se și reluuări la specialiștii moderni a unor astfel de cunoștințe. Concluzia: sintem ceea ce mîncăm și să învățăm să trăim dincolo de necesitatea oricărei medicine!

Pentru a finaliza punctul meu de vedere, am considerat necesar să redau o secvență dintr-o lucrare a dr. Jan Pearce (președintele O.M.S. în 1979) în legătură cu o nouă abordare a cancerului:

„In sfîrșit, este necesar ca noi să examinăm și să evaluăm fără prejudecăți, influența factorilor dietetici asupra dezvoltării cancerului. Acesta deja este un punct de program cardinal în regimurile unor clinici de tratare a cancerului lucrînd prin medicină alternativă. Cameron și Pauling au raportat efectele terapeutice ale dozelor masive de acid ascorbic — pînă la 100 gr./zi în unele cazuri — în tratamentul cancerului.

RADU ILIE MĂNECUȚĂ

Concret despre tratamentul imunogenetic al doctorului Gheorghe Neagoe

— Stimate tovarășe dr. Gh. Neagoe, de unde și pînă unde tratamentul imunogenetic?

— Tratamentul imunogenetic, în adevăratul sens al cuvîntului, ar trebui să realizeze imunitatea anticancerului prin modificarea tiparului genetic al celulelor imunocompetente din organism. Pentru o mai bună înțelegere, vă rog să-mi permiteți câteva explicații. Cancerul ia naștere prin denaturarea tiparului genetic, după care se produce înmulțirea celulelor. Apariția cancerului are loc atunci cînd factorii care îl pot provoca devin mai puternici decit sistemul de apărare imunologică a organismului, fie prin slăbirea acestui sistem, fie prin potențialul prea mare al factorilor cancerigeni.

Ei bine, tratamentul nostru realizează simultan trei efecte care se completează reciproc:

a) Distrugerea lentă (în decurs de câteva luni) a țesutului canceros, prin afectarea continuă a tiparului său genetic.

b) Creșterea antigenității țesutului canceros, prin același fenomen de afectare a tiparului genetic, favorizînd în felul acesta instalarea fenomenului de respingere imunologică a acestui țesut.

c) Redresarea și creșterea potențialului imunologic al organismului care devine capabil să realizeze fenomenul de respingere imunologică a țesutului canceros, aflat în stare de distrugere lentă, datorită fenomenului de afectare genetică.

— Cum ați ajuns la imunogenetică?

— Avalanșa mare de bolnavi neoplazici, disperați, lipsiți de orice apărare și de orice spe-

ranță. Asta m-a făcut să încerc în cazul a două mezoteliome maligne, depășite de orice posibilități terapeutice, acest tratament în care, ca să fiu sincer nu prea întrevădeam mari posibilități. În anul 1983, avînd un bolnav cu „colangiomas malign”, gigant, greșit pe un ficat cirotic, am aplicat acest tratament imunogenetic pe care îl mai încercasem și în anul 1980 la bolnavii cu mezoteliom. Spre surprinderea mea, tumora nu se mai vedea, doar după două luni de tratament. Asta m-a încurajat enorm, astfel că începînd cu anul 1984 am extins acest tratament la mai multe structuri cancerose. Rezultatele mi se par surprinzătoare. Asociînd acest tratament la tratamentele oncologice clasice, am observat o eficiență sporită.

Tratamentul este ieftin, ușor de suportat, putîndu-se efectua și ambulator. Tumorile extinse se micșorează lent, progresiv, și în decurs de câteva luni (aproximativ 6 luni), dispar complet ori sînt înlocuite de un țesut de scleroză care rămîne definitiv.

— Pînă în momentul de față s-a făcut foarte puțin în ce privește cancerule de sistem. Credeți că imunogenetica poate da un răspuns favorabil în următorii ani?

— Nu pot să mă pronunț dacă tratamentul imunogenetic are sau nu vreo perspectivă în rezolvarea cancerelor de sistem deoarece nu l-am încercat decit pe un singur caz de „linfoceluloză cutanată malignă” cu rezultate destul de bune.

— Ce cancer puteți vindeca la ora actuală prin tratamentul imunogenetic?

— Verificate în timp, nu am decit două structuri: „cancerul colangiocelular” al ficatului și „mezoteliom malign” peritoneal și pleuropulmonar, indiferent de stadiul evolutiv în care se află. Condiția este ca bolnavul cu aceste structuri cancerose, localizate la ficat sau în plămîni, să aibă, în momentul începerii tratamentului nostru, suficiente cantități de parenchim funcțional, hepatic și respectiv pulmonar, care să-i asigure supraviețuirea, altminteri degeaba vindecăm cancerul, intrucît bolnavul moare prin insuficiență hepatică sau respiratorie.

Cu același tratament mai obținem ameliorări importante, cu prelungirea duratei de supraviețuire, în „hepatom malign”, în unele carcinoame ale căilor biliare extrahepatice, apoi în „cancerul pulmonar macrocilular”, în „schirul gastric” și chiar în unele carcinoame recidivante ale vezicii urinare, cu condiția să nu fi depășit peretele acesteia și să nu fi trimis metastaze la distanță. Din păcate, numărul structurilor pe care am încercat acest tratament este mult prea mic în comparație cu numărul existent.

— V-aș ruga să ne oferiți câteva exemple.

— Cu plăcere.
B.I., 36 de ani, din Orșova. b-dul Porțile de Fier, nr. II. A fost internat în secția noastră (F.O. 2 034/763/28.10.1980) cu diagnosticul de „mezoteliom malign cu ascită sufocantă”, diagnostic stabilit în anul 1978 prin laparotomie exploratorie (bul. nr. 1102/20.04.1978, eliberat de Institutul de oncologie din București). În ciuda tratamentului efectuat în acest institut, boala a continuat să se agraveze. Internarea în secția noastră a fost ultima sa încercare de a scăpa din ghiarele morții. Bolnavul respectiv trăiește și azi, fără ascită, în afara de orice pericol.

C.V., 21 de ani, din com. Bălănești, jud. Gorj. Între 22 iulie

și 16 august 1980, fusese operată în Clinica de chirurgie toracică din Timișoara, unde, prin biopsie i s-a precizat diagnosticul de „mezoteliom malign pleural, drept”. După operație boala a recidivat. Cu această recidivă a fost internată în secția noastră (F.O. 2 127/809/11.II.1980). Dar bolnava mai prezenta în plus un cancer mamar sting cu metastaze pulmonare, cu hemoptizii și insuficiență respiratorie. Era un caz pierdut, pentru care nimeni nu mai vroia să încerce nimic, pentru că erau două cancere cu structuri diferite în stadiul IV, terminal. În urma tratamentului efectuat în secția noastră, bolnava se simte bine, fiind reintegrată social.

G.A., 58 de ani, din Hîrlău, str. Ștefan cel Mare nr. 79, jud. Iași. A fost internat la data de 21.12.1983 în secția noastră (F.O. 2 345/935/21.12.1983) în stare gravă cu diagnosticul de „mezoteliom pleural sting”. Diagnosticul a fost pus în urma examenului histopatologic (bul. nr. 2 822/20.09.1983 de către laboratorul de anatomie patologică al Spitalului clinic T.B.C. din Iași). În urma tratamentului efectuat în secția noastră, bolnavul se simte bine.

I.V., 35 de ani, din Comănești, str. N. Bălcescu nr. 34, jud. Bacău. A fost internată în perioada 20.09.1983 în secția de chirurgie a Spitalului din Moinești, unde prin laparotomie exploratorie și biopsie s-a stabilit diagnosticul de „cancer hepatic cu metastaze ganglionare” (bul. nr. 47 201/18.10.1983). La data de 16.01.1984 s-a prezentat în stare destul de gravă în secția noastră. Intrucît nu a putut obține un bilet de trimitere către spitalul nostru, nu am putut-o interna. La insistențele bolnavei și ale soțului, am luat-o în tratament ambulator. În momentul de față este sănătoasă și se bucură de viață lingă copiii săi.

D.A., 38 de ani, din com. Osica de Sus, jud. Olt. În perioada 16 nov.—15 dec. 1982 a fost operată în Spitalul orașenesc Ca-

racal, jud. Olt. Găsindu-i-se un cancer inoperabil de cec i s-a practicat numai ileo-transverso-anastomoză paleativă. După trei luni, pe data de 14.03.1983, bolnava se internează în secția noastră (F.O. 653/212/14.03.1983), unde a fost supusă tratamentului nostru. Actualmente este sănătoasă și-a fost reintegrată social.

P.A., 60 de ani, din Drobeta-Tr. Severin, str. V. Alecsandri nr. 12. A fost internată pe data de 13.12.1982 în secția noastră (F.O. 2 193/852/13.12.1982) în stare gravă cu diagnosticul de „neoplasm vezical inoperabil cu hematurie secundară”, diagnostic stabilit într-o secție de urologie și considerat ca fără resurse terapeutice. În momentul de față, bolnava se simte bine.

A.T., de 15 ani, din București, str. Valea Ialomiței, nr. 7, bl. D. 20, sc. D, ap. 31. A fost internat cu diagnosticul de „reticuloză cutanată malignă”, după un tratament de 4 ani, efectuat în rețeaua de oncologie, perioadă în care bolnavul a cunoscut o agravare progresivă a bolii. Disperată, mama se prezintă cu copilul în secția noastră la data de 16.04.1984, cînd începe tratamentul. La data de 21.05.1984, copilul este internat (F.O. 972/401/21.05.1984) pentru biopsie și tratament. Examenul histopatologic, stabilește încă o dată diagnosticul de mai sus. După tratament băiețelul este sănătos, fără semne de recidivă a bolii.

— Știu că sînteți un adept al noului. Ce loc credeți că trebuie să ocupe în știință?

— Consider că orice idee nouă este prea bună pentru a nu fi acceptată și prea nouă pentru a nu fi verificată. De aceea orice idee nouă este condamnată să fie refuzată, și pericolul să fie aplicată și este rușinos să nu fie experimentată. Din păcate, de prea multe ori este lăsat timpul să hotărască soarta noului.

VALERIU ARMEANU

Cronica șoselei

Minte ascuțită, suflet mare

Era greu, extrem de greu de prevăzut, de imaginat măcar, ce năzbitii va face Năică a doua zi. Odată s-a urcat în vârful unui brad, să „studieze” un cuib de păsări. Cloșca s-a zburlii rău și doar prezența de spirit a băiatului de 12 ani l-a ajutat să scape teafăr. N-a știut cum să coboare mai repede de la cei 10 metri, căci pasărea-mamă plana amenințător în imediata sa apropiere. Altă dată s-a cățărât în vârful giganticei instalații de iluminare a stadionului „pentru a-și da seama mai bine de topografia orașului și dispunerea rețelei rutiere majore” (expresia de specialitate îi aparține).

Minte brici, inteligentă scriitoare, își uimea profesorii cu observațiile proprii, culese prin bibliografii adunate numai el stia de unde, dar și prin înconsecvența la învățatură. Căsunind pe un subiect, pe o temă, la o materie îndrăgita. Năică le trecea pe toate celelalte pe planul 14. Generos, bun la suflet, băiatul era străin de egoismul pe care îl manifestă, mai mult sau mai puțin, fiecare copil. Apărătorul din oficiu al oricărui copil mai mic, mai slab, devenitintă a ironiilor, persiflărilor, ori chiar a unor acte de „agresiune” din partea altora. Năică nu dădea înapoi nici în fata unor băieți din clasele mai mari. Curajul, curteza, spiritul său de dreptate, învingea cel mai adesea.

Hobby-ul principal al lui Năică era dragostea pentru animale. Aducea cu regularitate acasă, fel de fel de vietăți în suferință. În timpul iernii, maică-sa s-a pomenit chiar cu un porumbel având un piciorus degerat. Pui de pisică și de ciine abandonată, găseau în Năică un prieten devotat, dar și un priceput veterinar, care le îngrijea nu empiric, ci după indicațiile din bogata colecție de lucrări de specialitate pe care le poseda. Părinții erau, literalmente exasperați, dar băiatul stia atât de bine să-și susțină acțiunile cu argumente tinde de caritate, încât îi convingea de fiecare dată să fie de acord „pentru ultima oară” cu adoptarea vietății aflată în suferință. Dintre animale, totuși, cel mai mult iubea ciinții. Îi cunoștea după rase, talii, țări de origine, particularități de comportare, era la curent cu toate lucrările consacrate acestor noble și devotate patrupeze. „Dacă eu îi iubesc atât de mult, nu se poate să nu-mi întorcă și ei dragostea”, zicea el uneori, lucru confirmat, în marea majoritate a cazurilor, în practică. Instinctul dezvoltat al inteligenților și credincioșilor prietenii ai oamenilor, distinge cu ușurință pe cei care iubesc animalele.

asa că Tekelii, Canichii, Setterii și chiar ciinții de curte se simțeau în largul lor și-si manifestau dragostea față de Năică, spre marea lui satisfacție. Ce-i drept, Dalmațienii, Dogii, Dobermanii, desi îl priveau cu interes și simpatie, se arătau mai retinuți, mai sobri în relațiile cu băiatul. Da, așa, de fapt, le șade bine unor specii canine de talie mare.

Era ora prânzului. Terminaseră cursurile și se îndreptau, ca de obicei, spre casă. Năică și grupul de băieți care îl însoțeau, de regulă, intrucit locuiau pe aceeași stradă, comentau cu voce tare expunerea despre astri făcută de Năică spre sfârșitul orei de fizică, expunere care îl captivase până și pe profesor. Acum, băiatul conțina să le dezvăluie lucruri tulburătoare despre lumea misterioasă a stelelor, iar grupul îl asculta cu gura căscată.

Apariția celor două căteluse, secundate de admiratorii lor patrupezi, care le înconjurau cu grijă, a făcut ca o parte din băieți să se depărteze de posesivitor și să-și îndrepte atenția spre alaiul canin. Ciinții n-ar fi devenit agresivi dacă unii din colegii lui Năică nu i-ar fi stîrnit. Unul dintre ei si-a improvizat la repezeală un băț, începînd să-l asmută. Altul îi lovea cu servieta. Băieții se bazau pe superioritatea lor numerică, de care n-au fost dispusi să țină cont, însă, și patrupezii. Repezindu-se spre băieți, în semn de ripostă la agresiunea lor, ciinții se apropiară, lătrînd furioși, de picioarele copiilor, care continuau să agite imprudent spre ei servieta și bețele. Dacă s-ar fi oprit pe loc și ar fi încetat cu miscările

care încitau ciinții din ce în ce mai tare, poate că lucrurile s-ar fi terminat cu bine. Băieții au acționat însă în continuare în modul cel mai contraindicat. Au luat-o la fugă. Se stie cum reacționează ciinții în asemenea situații. Continuînd să latre furioși, ei s-au repezit pe urma copiilor. Unul dintre copii a luncat și a căzut pe gheață, iar cînd patrupezii s-au apropiat de el, a început să tipe ducîndu-și miinile la cap. Atunci abia a observat Năică ce se petrece. Oricîtă simpatie manifestau ciinții în condiții normale pentru băiat, acum parcă utaseră totul. Tactica elevului era simplă și bine gîndită, desi îl expunea la risc. El s-a interpus între grupul de băieți care fugeau și următorii lor, scondînd să acopere retragerea colegilor, lucru care i-a reușit. Băieții s-au îndepărtat de pericol și s-au liniștit. Năică a rămas însă în fata haitei de ciini deslătîniți. Roșu la față, copilul își apăra cu ajutorul ghiozdanului miinile și picioarele. Azorei și Griveii, atît de simpatici în condiții obișnuite, continuau însă să atace la fel de furioși. Pentru a se desprinde de haită, copilul a făcut cițiva pași înapoi și a escaladat, cu o săritură de mare maestru, taluzul de zăpadă înghetată, aflat la marginea străzii. Se credea salvat, cînd cel mai solid dintre patrupezi, un dulău roșcat, a sărit și el obstacolul în urmărirea lui Năică. Atunci, băiatul a intrat cu adevărat în panică. Agitînd ghiozdanul în direcția ciinului spre a se salva de mușcături, copilul s-a dezecilibrat exact în momentul cînd autocisterna se afla în dreptul său, intrînd cu capul în caroseria de oțel a autovehiculului. Șoferul a încercat o fandare la stînga, dar fără folos. Băiatul a murit pe loc. O întimplare stupidă și o moarte la fel de stupidă a unui copil. Cine stie ce loc printre oamenii de renume i-ar fi rezervat viitorul.

VICTOR BEDA

Cine face zile negre cîtinei albe?

(Urmare din pag. 7)

la abordarea celei de-a doua. Am pus la dispoziția institutorilor de specialitate material documentar, tehnologic, bază științifică, analize și cercetări proprii precum și o foarte bogată cazuistică. Este anormal ca, după atît de multă vreme, produsele pe bază de cîtină albă să nu se găsească în farmacii. De reținut că la Intreprinderea de cosmetice „Miraj” se fabrică în mod curent produse cosmetice cu ulei de cîtină extrem de cerute pe piața internă și externă. El bine, celor care ar fi dispuși să considere nemulțumirea mea lipsită de temel real, doare să le înfățișez pe scurt cîteva momente din zbuciumata istorie a cîtinei albe:

În 1955 s-a dispus ca cercetările asupra cîtinei albe să fie sistate cu toate că prezentasem pină atunci gemuri, jeleuri, marmelade, siropuri, pastile polivitaminizate, ulei polivitaminizat și un superconcentrat de provitamina A. În 1974, o comisie formată din persoane așa zis competente sistază din nou cercetările, pretextînd că ele nu pot conduce la rezultate eficiente. Depășind aceste greutăți și bucurîndu-mă ulterior de sprijinul Centralei de medicamente și de conducerea Intreprinderii Biofarm, a trebuit să constat din nou că valorificarea cercetării se temporează. La începutul anului 1984, la Biofarm, au fost realizate cele trei preparate pe bază de ulei de cîtină. O mare parte a acestora au fost duse la începutul lunii martie la I.C.C.F. unde au stat pină în noiembrie 1984 cu toate că tovarăsa inginer Maria Dumitrescu, director al Centralei de medicamente, lacuri și vopsele, a propus ca medicamentele pe bază de cîtină să apară pină la sfîrșitul anului 1984. Mai amintesc de asemenea că Insti-

tutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetare farmaceutică a promis că va urgenta cercetările, dar n-a făcut nimic în această privință. Mai notez că atunci cînd s-a discutat în cadrul unor foruri de decizie problema plantelor medicinale în general și a cîtinei albe în special, eu nu am fost chemat pentru a-mi spune cuvîntul, acordîndu-se mult mai mult credit unor persoane care nu au avut decît un rol secundar în cercetările efectuate de-a lungul anilor. Consider, totodată, că s-a comis o greșeală cînd au fost alocate fonduri pentru cercetarea cîtinei albe unei facultăți din Iași și nu Facultății de științe din Craiova. A aceasta din urmă cercetările fiind mult mai avansate și avînd o mult mai mare vechime.

Spun toate acestea gîndindu-mă în primul rînd la bolnavii care ar fi putut beneficia încă de acum cinci ani de medicamentele obținute prin valorificarea cîtinei albe, plantă care și-a demonstrat din plin valoarea și eficiența terapeutică.

În mijlocul unor părerii și opinii atît de diverse și contradictorii, ancheta noastră rămîne deocamdată fără concluzii. Profesorul Ion Brad are dreptate atunci cînd cere să se facă totul pentru ca medicamentele propuse să ajungă de urgentă în farmacii. Dar tot atît de adevărat e și faptul că testarea unui produs farmaceutic nu poate fi o joacă de copil. Se poate imprima într-adevăr un rîjm mai accelerat realizării celor trei medicamente, sau autorul descoperirii manifestă o omenească dar nejustificată nerăbdare? Situația s-ar putea limpezii numai ca urmare a unei anchete de specialitate desfășurată sub auspiciile Ministerului Sănătății și Centralei medicamentului. Din partea acestor două foruri medicale așteptăm și noi în continuare un răspuns pe deplin edificator. Vom reveni cu amănunte de îndată ce acest lucru va deveni posibil.

Un apărător în... boxă

„...Măi, fir-ar să fie! Atiția bani... și rezultatul același!” — s-a tînguit Ion Brichiș din Focșani printre cunoscuți și vecini, cînd soția sa Vasilica, implicată într-o cauză penală, n-a obținut un verdict mai favorabil nici la Tribunalul Suprem, unde făcuse recurs extraordinar, împotriva sentinței de condamnare la 7 ani închisoare pronunțată de Tribunalul județean Vrancea și vorbele spuse cu ciudă și subînțeles s-au răspîndit din om în om, pină ce au fost auzite și de locotenent colonel Gheorghe Cirlomanescu, din serviciul judiciar al Militiei județene Vrancea. „Ce-a vrut să spună oare?” s-a întrebat ofiterul din curiozitate profesională. Și cum e-

nigma captată lăsa să se înțeleagă că ar fi vorba de un trafic de influență (rămas fără efect), judiciaristul a purces la ceea ce-l obliga conștiința de apărător al corectitudinii.

Ion Brichiș declară, astfel și demonstrează cu martori și alte probe indubitabile, că încercînd să obțină un rezultat favorabil în procesul soției, a fost sfătuit de un amic — Sorin Damian, șeful unei secții de croitorie din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej să ia legătura cu avocatul Mihail Vlasov din Iași. Pină aici totul în regulă. Un justițiar are dreptul să apeleze la orice apărător, evident, în condițiile procedurale statornicite.

Nuamă că, omul cu „faimă” din Iași, promite „marea cu sarea” invocînd „relațiile” sale cu fosti colegi de promoție, a-

junși judecători la Tribunalul Suprem.

Pentru un rezultat favorabil „sigur” pretinde, însă, o bagatelă de... 100 000 lei. Înțelegerea are loc la București, urmînd ca peste două săptămîni, Mihail Vlasov să meargă la Focșani pentru a primi banii. Își notează în acest sens numărul de telefon de la locuința clientului. Brichiș se face luntre și punte dar nu reusește să strîngă decît 65 000 lei din suma solicitată de Mihail Vlasov. Acesta sosește la Focșani însoțit de Florian Tocilescu din Iași, primește suma și pleacă, chipurile spre București să „aranjeze” cu colegii.

Dar, stupeoare pentru familia inculpatei! Procesul se rejudecă, după toate regulile prevăzute de proceduri în cazul recursului extraordinar, sentin-

ța rămînd aceeași: 7 ani închisoare.

„Păi... ce fel de aranjament o fi făcut apărătorul?” — s-a întrebat Brichiș, dezamăgit. „Nu cumva...?”

Și, într-adevăr, arestarea, cercetarea și judecarea lui Mihail Vlasov, aveau să stabilească realitatea, fostul apărător în procese penale, omul care cunoștea foarte bine, din memorie, atîtea norme legale, dar una spunea și alta... gîndea, a fost condamnat la 4 ani închisoare pentru trafic de influență, sentință rămasă definitivă, în pofida apărării celui în cauză de doi apărători competenți și onorabili, pentru că, potrivit cunoscutului dicton, „unde-i lege, nu-i tocmeală”.

MIHAI GROZAVU

Speranțe

S-a dat startul în turneul zonal al grupeii A III-a contînd pentru actuala ediție a campionatului mondial feminin. Cele mai bune sahiste din țările socialiste: Bulgaria, Cehoslovacia, Polonia, România și Ungaria se vor întreci pină la data de 25 aprilie, adică aproape o lună întregă, la Veliko Tîrnovo de-a lungul a 19 runde. Lupta pentru calificare va fi echilibrată în ultimul turne zonal ce se mai desfășoară, forțele fiind relativ egale. Competiția este considerată de către specialiști ca fiind cea mai grea față de celelalte turnee similare deoarece supremația si-o dispută echipele olimpice. Este pentru prima oară cînd numărul participantelor a fost mărit cu cîte o jucătoare de fiecare țară participantă din inițiativa organizatorilor, a federației de specialitate a Bulgariei. S-a dat astfel o șanșă în plus unor țări care au un cuvînt greu de spus în lupta pentru titlurile olimpice. Reprezentantele țării noastre, Elisabeta Polihroniade-Rusu Dana Nuțu, Gabriela Olărașu

și Cristina Bădulescu au fost însoțite de un colectiv de antrenori format din Mircea Pavlov, antrenor coordonator al lotului național. Serban Neamtu, Traian Stanciu și Iulian Drăghici. Înaintea competiției maestrul internațional Mircea Pavlov a subliniat că: „Lotul care face deplasarea reprezintă o adevărată simbioză de experiență, forță și perspectivă. Pe lîngă cele două jucătoare cu mare experiență internațională, E. Polihroniade-Rusu și D. Nuțu, își fac debutul în campionatul individual al lumii vicecampiona de juniori a Europei, Gabriela Olărașu precum și o tinără speranță, Cristina Bădulescu ce și-a cîștigat pe merit dreptul de participare prin locul al treilea dobîndit în ultima ediție a campionatului național. Se prevede o luptă foarte grea dar sperăm că vom alătura marilor maeștri Margareta Muresan și Mihail Șubă, încă una sau două jucătoare care să ne reprezinte în etapa superioară a campionatului mondial, turneele interzonale”.

Bulgaria trimite în luptă pe cele patru componente ale reprezentativei olimpice, clasate pe locul al doilea la olimpiada de la Salonic de la sfîrșitul anului trecut: M. Anghelova, R. Bajadževa, P. Anghelova și S. Savova. Fostele medaliate cu bronz la olimpiada din Malta, componentele echipei poloneze sînt ambițioase ca întotdeauna în lupta pentru locuri frunțuse. Pină acum doar marea maestră H. Erenska-Radzewska a reușit

o singură dată calificarea în turneul interzonal, dar tinerele maeștre internaționale A. Brustman și M. Wiese au urcat vertiginos în listele Elo dovedînd o reală mărire a forței de joc. Marea maestră E. Klimova din Cehoslovacia a constituit o adevărată surpriză a campionatului mondial trecut, cînd a ratat calificarea în meciurile candidatelor în ultimele runde ale turneului interzonal de la Bad Kissingen. Acum în actuala ediție a luptei pentru titlul mondial jucătoarea cehoslovacă pornește din faza zonală avînd reale șanse de calificare. Reprezentantele Ungariei sînt marea maestră Zsuzsa Verőci-Petronici, fostă candidată la titlul mondial în urmă cu două ediții ale campionatului mondial, marea maestră internațională Maria Ivánka, talentata campionă mondială a cadetelor și campionă continentală a junioarelor, Ildikő Mádl, precum și cîștigătoarea turneului de baraj Maria Grosch, soția cunoscutului mare maestru Z. Ribli.

La fel ca și în turneul zonal masculin de la Praga tragerea la sorți a fost dirijată astfel ca pe parcursul primelor două treimi de rundă să aibă loc disputa între reprezentantele aceleiași țări. Dintre cele 19 jucătoare, primele cinci clasate dobîndesc dreptul calificării în cele două turnee interzonale. Ce vor avea loc la foarte scurt timp după finalul acestor întreceri.

MARGARETA MUREȘAN

CENACLUL

(Urmare din pag. 18)

unor elemente mizere din public, cum rareori ne-a fost dat să întîlnim în lungile noastre peregrinări, elemente care au murdărit pe alocuri efortul nostru, al tuturor, ne-am putea întreba ce se întimplă cu acești oameni scăpați de sub orice ocrotire a educației și trădînd predispoziții, nu destul de reprimite, de nomadism. Sigur că ne-ar fi fost drag să revenim la Craiova și cu alte spectacole și nu numai la Craiova, ci și în județ, dar pentru aceasta era firesc să se

țină seama și de minusculele noastre cerințe. N-am prețis în fond decît organizarea corespunzătoare a unui act de cultură la care oamenii, după cum s-a văzut, nu trebuie ținuți să nu plece ci stăvilii, la un moment dat, să nu intre în teren, așa cum a fost la Cenaclul Flacăra de la Craiova, cînd am fost obligați să lăsăm pe dinafara porților stadionului în care erau 25 000, alte mii de oameni.

Dincolo de toate, mulțumim Craiova și făgăduim ca în asemenea condiții să nu mai deranjăm.

ANDREI BERCEANU

Programul Cenaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizaț de C.C. al U.T.C. și revista „Flacăra”, condus de poetul Adrian Păunescu, răspunzînd invitației prietenilor săi, continuă turneul prin țară după următorul program:

- 5 aprilie — TIRGU SECUIESC, orele 17, Casa de cultură;
- 6 aprilie — SFINTU GHEORGHE, orele 17, Sala sporturilor;
- 7 aprilie — MIERCUREA CIUC, orele 18, Casa de cultură;
- 8 aprilie — TOPLITA, orele 18, Casa de cultură;
- 9 aprilie — GHEORGHIENI, orele 18, Casa de cultură;
- 10 aprilie — ODORHEIU SECUIESC, orele 18, Casa de cultură;
- 11 aprilie — MEDIAS, orele 18, Casa de cultură;
- 12 aprilie — SIBIU, orele 18, Casa de cultură sau stadion, orele 15.

În continuare, sîntem în faza de perfectare a unor noi spectacole pentru iubitorii Cenaclului Flacăra în turneul său prin țară.

Cerințele relansării

Am arătat și cu alte prilejuri că de aproximativ doi ani se vorbește de o inviorare, de un început de redresare economică pe plan mondial, de ieșirea din criză. Lucrurile stau așa numai dacă privim situația în ansamblu. Pe grupe de țări însă, tabloul se prezintă în chip diferit. Crecșterea cea mai mare, de peste 8 la sută anual, a fost înregistrată de Statele Unite ale Americii, care, promovind cunoscuta politică economică protecționistă, aplicând rate înalte ale dobinzilor, au atras numeroase capitaluri străine. Acestea au finanțat cel puțin o treime din noile investiții de capital din S.U.A. În același timp, una din cauzele principale ale inviorării economiei americane este și diferența dintre creșterea preturilor și creșterea salariilor. Așa, de pildă, în 1983, mărfurile de larg consum s-au scumpit cu 4,7 la sută, în timp ce salariile au crescut doar cu 3,5 la sută.

Vin la rând celelalte țări dezvoltate, dintre care privilegiate au fost Canada și Japonia, cu ritmuri de creștere superioare celor realizate de țările din Europa occidentală. Acestea din urmă, datorită exodului de mijloace de investiții către S.U.A., au înregistrat o oarecare rămânere în urmă în ceea ce privește redresarea.

Dar situația cea mai dificilă o au țările în curs de dezvoltare, care poartă pe umeri povara uriașă a celor 1 000 de miliarde de dolari datorii externe. După numeroși specialiști, aceste datorii reprezintă problema principală a economiei mondiale în momentul de față, de rezolvarea căreia depinde însăși existența acestei economii. Căci fără soluționarea problemei datoriilor, nu este posibil să se înfaptuiască însănătoșirea traumatică a economiei mondiale; iar problema datoriilor nu poate fi rezolvată defi-

Comentariul saptămânii

nitiv dacă țărilor în curs de dezvoltare nu li se dă posibilitatea să-și valorifice liber produsele lor pe piața mondială.

În loc de aceasta însă, asistăm la o continuă sporire, din partea țărilor dezvoltate, a obstacolelor în calea pătrunderii pe piețele lor a produselor provenind din țările în curs de dezvoltare. Măsurile protecționiste, de restricționare, sub diferite pretexte, a accesului pe piețele internaționale, se aplică pe o scară tot mai largă: de la 20 la sută în 1980, ponderea produselor industriale supuse restricțiilor nerarifare a sporit la circa 30 la sută în 1983. În general, aproape jumătate din comerțul mondial suportă, într-un fel sau altul, rigorile protecționismului, fapt care duce la amplificarea tensiunilor și conflictelor în relațiile economice internaționale.

Potrivit datelor U.N.C.T.A.D., limitarea accesului pe piețele statelor dezvoltate a dus, din 1980 și până în prezent, la reducerea exporturilor țărilor în curs de dezvoltare în medie cu 2,1 la sută pe an, față de o creștere anuală de 7,9 la sută în anii '60 și de 3,8 la sută în anii '70. Această micșorare a volumului produselor desfăcute de țările lumii a treia pe piața mondială, precum și scăderea prețurilor la aceste produse au contribuit la diminuarea apreciabilă, în medie cu 3,7 la sută pe an, a puterii de cumpărare a țărilor menționate, deci și a importurilor lor. Comprimearea importurilor s-a răsfrint negativ asupra producției, care s-a redus în medie cu 1,3 la sută pe an. La această evoluție nefavorabilă au contribuit, de asemenea, deteriorarea raportului de schimb, adică a raportului între prețul materiilor prime exportate de țările în curs de dezvoltare și cel al produselor industriale importate de ele, precum și dobinzile excesive.

Așadar, pentru țările lumii a treia, de o relansare — cel puțin până în prezent — nu poate fi vorba, datorită imenselor dificultăți economice pe care le întâmpină. Dar, în aceste condiții, nici relansarea economică a țărilor dezvoltate nu poate fi autentică. Pentru că dezvoltarea țărilor rămase în urmă reprezintă o cerință obiectivă a restabilirii echilibrului economiei mondiale. Iată de ce România militează cu fermitate pentru a se pune capăt oricărui practici discriminatorii și restrictive, pentru instaurarea unui comerț liber și echitabil, pentru eliminarea măsurilor de natură să limiteze schimbul economic dintre state. În acest sens, recent, președintele României a subliniat din nou că „este în interesul tuturor statelor, chiar al celor dezvoltate, să se ajungă în cel mai scurt timp la o soluționare globală a acestor probleme, de care depind depășirea crizei economice mondiale, relansarea economică și dezvoltarea armonioasă a tuturor statelor lumii“.

ION CODRU ■

Abia după ce al doilea război mondial s-a terminat iar apele s-au așezat cit de cit în abiiile lor, oamenii s-au putut gândi la „cel de-al treilea pol al Pământului“, rămas necucerit. Toate datele obținute de expedițiile britanice interbelice constituiau acum o bază de pornire solidă, cu excepția traseului spre vîrf. În privința aceasta, dat fiind că în noile împrejurări politice accesul spre Everest era posibil numai prin partea sudică a masivului, prin Nepal, totul trebuia luat de la capăt. Așa s-a ajuns la concluzia necesității unei noi expediții de explorare, ca aceea din 1921, de astă dată însă prin sud.

O primă recunoaștere a fost făcută în 1950 de o echipă mixtă, alcătuită din „himalayeni“ americani și englezi. Aceștia au urcat prima parte a ghetarului Khumbu și pantele inferioare ale vîrfului Pumo Ri, căutînd să descopere drumul spre așa-numitul Circ Vestic, dar au constat că acest drum era blocat de o imensă cascada de gheață, rezultat al scurgerii lente a ghetarului peste un mare prag stîncos. În același timp, pantele spre Șaua Sudică erau foarte inclinate și de aceea nu ofereau nici un loc potrivit pentru instalarea unei tabere intermediare. Întrucît însă orice încercări de a ajunge pe culmea Everestului trebuiau, în mod obligatoriu, să se facă pe aici, englezii au hotărît să exploreze temeiul acestui traseu.

Expediția, organizată în toamna lui 1951, a fost condusă de Eric Shipton, cel mai mare specialist din acei ani în problemele Everestului. În echipă au fost incluși alpinistii Michael Ward, Bill Murray și Tom Bourdillon. În ultimul moment, președintele Clubului alpin din Noua Zeelandă a cerut telegrafic ca doi dintre cei mai buni alpinisti din țara lui să se alăture grupului de recunoaștere. Și astfel E.P. Hillary (acest nume trebuie reținut) și H.E. Riddiford s-au alăturat expediției.

E de la sine înțeles că principala bătaie s-a dat pentru trecerea cascadei de gheață. Ajunși pe unul din contraforturile vîrfului Pumo Ri, la înălțimea de 6 100 de metri, Shipton și Hillary au putut aprecia că Circul Vestic se găsește în jurul altitudinii de 7 000 metri, deci cu 500—600 de metri mai sus decît se așteptau. De la capătul de sus al Circului se putea distinge un eventual drum prin fața piscului Lhotse, pînă la circa 7 600 de metri, de unde părea posibilă o traversare pînă la Șaua Sudică. Însă, va putea fi trecută cascada? Au fost necesare mai bine de trei săptămîni de încercări pînă cînd, către sfîrșitul lunii octombrie, cascada de gheață a fost, în sfîrșit, învinsă. Aici, în pragul Circului Vestic, din cauza unei uriașe crevase (crăpături adînci), pe care nu era pregătită s-o treacă, expediția și-a încheiat misiunea. Rămneau de învins, fîrește, și alte obstacole, dar drumul fusese găsit. Expediția pentru cucerirea Everes-

tului putea fi organizată. Cine s-o facă? Evident, toată lumea nu-i vedea decît pe englezi în această postură. Dealtfel, în ceea ce privește Himalaya, se statornicise un fel de lege nescrisă ca un vîrf de peste 8 000 de metri odată atacat de alpinistii unei țări, să rămînă doar în seama acestora. Nu fiindcă o astfel de rezervare ar presupune unele avantaje sau drepturi de vreun fel oarecare — economice, politice ș.a.m.d. O performanță cum e cucerirea Everestului odată realizată, aparținînd întregii umanității, face cinste tuturor oamenilor de pe glob, indiferent de țară, așa cum se întîmplă cu recordurile sportive în general, cu descoperirile științifice ș.a. Totuși, unele considerente strict practice, cum ar fi experiența acumulată, o anumită specializare, plus fair-play-ul, obligatoriu în lu-

URCAȚI CU NOI PE EVEREST! 3. Pășesc în arenă elvețienii

mea sportivă, pledau pentru a-i lăsa pe englezi să se ocupe în continuare de cucerirea Everestului. De aceea a produs o mare surpriză vestea că elvețienii se pregătesc să organizeze, în 1952, propria lor expediție de cucerire a celui mai înalt pisc din lume. Mulți au considerat această intenție ca un gest neloial din partea elvețienilor.

Cei care s-au opus însă oricărei opreliști au fost englezii înșiși. Vor alții să ajungă pe Everest? Foarte bine, s-o facă sănătoși, ei, englezii, le urează succes, or să încerce și ei mai pe urmă. Veteranul Eric Shipton a declarat: „Nu este părerea mea (că elvețienii ar trebui să se abțină de la asaltul Everestului, n. I. D. G.) și cred că nici aceea a celor mai mulți alpinisti britanici. Dacă alpinismul reprezintă, pe plan filozofic, o anumită valoare, ea se bazează mai mult pe experiență decît pe rezultate. Dacă se tolerează rivalitățile și mai ales naționalismul, alpinismul se depreciază și se înjoșește. În mai toate explorările și ascensiunile, succesul depinde de eforturile depuse de predecesori“. Față cu situația creată, elvețienii s-au simțit dator să-i invite pe englezi la expediția lor, dar pînă la urmă s-a convenit ca urmașii helveților să-și facă singuri expediția lor din 1952, iar britanicii să încerce cucerirea Everestului în 1953. Dar nici 1952 n-a fost un an pierdut pentru englezi: ei au trimis, în acest timp, o echipă de alpinisti, sub conducerea aceluiași neobosit Eric Shipton, să se antreneze pe pantele masivului Cho Oyu, unul din cei 14 uriași de peste 8 000 de metri, situat la vest de Everest.

Ce-au făcut reprezentanții țării canteanului? Grupul lor, condus de dr. Wyss-Dumant și avînd în componența sa

alpinisti de elită — dr. Gabriel Chevalley, René Dittert, șeful echipei de asalt, André Roch, Raymond Lambert, renumit ghid al Alpiilor, Léon Flory, René Aubert, Ernest Hofstetter și Jean-Jacques Asper —, precum și oameni de știință, a părăsit capitala Nepalului, Katmandu, la 29 martie. Șeful („sirdarul“) șerpășilor, selecționați cu grijă, era Tensing Norke (un alt nume care trebuie reținut), participant la numeroase expediții. Primul succes a fost trecerea cascadei de gheață și, la 30 aprilie, a uriașei crevase care oprirea expediția Shipton din 1951 în pragul Circului Vestic. A urmat atingerea Sei Sudice (7 860 de metri altitudine), după ce, în drum spre ea, alpinistii trecuseră peste un pînten de gheață înalt de peste 8 000 metri, ceea ce pentru alpinisti înseamnă cucerirea unei granițe mult visate, iar pentru șerpășii, consacrarea, ei avînd dreptul să poarte de acum înainte învidia-tul titlu de „tigris“.

Cu eforturi istovitoare, aproape sufocîndu-se (oxigenul nu era folosit decît foarte puțin, cite o „înghițitură“ din cînd în cînd, deoarece mai era în ființă scrupulul că performanța trebuie să fie „naturală“, cu respirația neajutată de stimulente), echipa de asalt Lambert-Tensing ajunge — record mondial — la altitudinea de 8 600 de metri. Dar ultimii 243 de metri cei doi nu-i mai pot face și se întorc epuizați. Astfel, expediția din primăvara anului 1952 s-a încheiat în Elveția învinsă. Ea se putea totuși mîndri cu deschiderea drumului pe versantul sudic al Everestului și cu atingerea înălțimii record de 8 600 m.

Intrucît autorizația din partea guvernului nepalez era valabilă pînă la sfîrșitul anului, elvețienii au organizat o a doua expediție în toamna lui 1952. Ea a început la 10 septembrie și s-a încheiat la sfîrșitul lui noiembrie. Condițiile climatice nefavorabile n-au permis însă nici măcar reeditarea performanței din primăvară, înălțimea maximă atînsă fiind de numai 8 100 de metri. Iată ce nota în jurnalul său Lambert, șeful echipei de asalt a expediției din toamnă: „Lupta a fost mai dură ca în primăvară încă de la marșul de apropiere, din cauza musonului și, apoi, datorită frigului și vîntului. Mulți vor vorbi și vor face comentarii. Dar eu inchei spunînd că noi am văzut de două ori Everestul de foarte aproape în același an, că el este foarte înalt și se apără serios, că impune riscuri enorme. Și adaug: atenție la Șaua Sudică, este o adevărată capcană!“.

După ce elvețienii, beneficiaseră, în cele două tentative ale lor, de experiența dobîndită anterior de englezi, rămînea ca aceștia din urmă să valorifice, la rîndul lor, în cursul expediției proiectate pentru 1953, alături de propriile lor cunoștințe, și experiența elvețienilor. Întrebarea era: cu ce rezultat?

ION D. GOIA ■

Peripețiile unui telescop

Presărate ici și colo, în lume există câteva telescoape destul de măricele. O competiție a telescoapelor ar arăta că recordul îl deține cel construit în anul 1978 la Zelenciuk, în Caucaz, avînd șase metri diametru, cu 92 de centimetri în plus față de instrumentul american de pe muntele Palomar, construit în anul 1948. Excentricitățile miliardarilor americani luate însă în considerare în această competiție, căci ele vor fi cele care vor răsturna clasamentul. În anul 1983, o oarecare Marion Hoffman, pe patul de moarte, a donat Universității din California 36 milioane de dolari pentru a construi cel mai mare telescop din lume, un fel de „monument astronomic“ pe care să-l dedice memoriei soțului ei Maximilian ce s-a îmbogățit importînd mașini din Europa. Recunoscutoare, universitatea californiană a acceptat darul și a hotărît ca acest telescop să se numească Maximilian E. și Marion Hoffman. Mașinăria va avea un diametru de 10 metri, deci cu patru metri mai mare decît rivala de pe Zelenciuk și va fi instalată în vîrfurile muntelui Mauna Kea din insula Hawaii. Studiindu-se mai cu grijă problema uriașului telescop, s-a ajuns la concluzia că ar mai fi nevoie de o bagatelă de 50 de milioane de dolari. După oareșcare căutări a apărut încă un donator în persoana regelui petrolului, Howard Keck care n-a ezitat să ofere 70 de milioane de dolari, subvenție ce aduce cu sine rebotezarea instrumentului uriaș — „Telescopul Keck“.

Dacă ar fi știut bătrîna doamnă ce se va întîmpla poate ar fi lăsat o dispoziție postumă de supralicitare. „Telescopul Keck“ a cărui construcție va începe în anul 1986 va fi operațională în 1992 cînd, ca probă de verificare va trebui „să vadă“ un obiect luminos de intensitatea unei luminări, la distanța de 300 000 km.

Dacă ar fi știut bătrîna doamnă ce se va întîmpla poate ar fi lăsat o dispoziție postumă de supralicitare. „Telescopul Keck“ a cărui construcție va începe în anul 1986 va fi operațională în 1992 cînd, ca probă de verificare va trebui „să vadă“ un obiect luminos de intensitatea unei luminări, la distanța de 300 000 km.

De la inhumare la „instelare“

Una dintre societățile particulare de transport spațial, Space Service Inc., prezidată de Donald K. Slayton, fostul astronaut american al zborului Apollo-Soiuz, s-a asociat la începutul acestui an cu o întreprindere de pompe funebre, Celestis Group din Melbourne, Florida, în scopul lansării unor rachete purtătoare de sateliți de 600 de kilograme ce vor conține cenușa a cinci mii de dispăruți. Ideea nu este foarte originală, avînd în vedere că în fiecare an mulți americani și-au exprimat dorința ca cenușa lor să fie împrăștiată din avion stîrnind chiar protestul locuitorilor Californiei unde, se pare că acest lucru se petrecea mai des.

Un loc la bordul cîmîturului plutitor costă cam cît taxa unei înmormîntări medii în Statele Unite, 2 500—3 000 de dolari, bașca 500 de dolari, cheltuieli de incinerare.

Desigur, cei care vor să scape atracției pămîntene pierzîndu-se în spațiul terestru vor plăti un spor de distanță.

Conceput dintr-un material puternic reflectorizant, satelitul va putea fi urmărit de rudele defunctului cu ajutorul lunetei. Dovezi clare de grijă și pentru cei aflați în viață.

„Disneylandul științei“

Tsukuba, orașelul așezat la 70' de kilometri de Tokio ce se întinde pe o suprafață de 30 000 ha și numără 200 000 de locuitori va cunoaște o agitație neobișnuită față de ritmul de viață obișnuit, față de austeritatea și seriozitatea locuitorilor săi, în majoritate oameni de știință și familiile lor, stare ce îi este imprimată pentru șase luni de Tîrgul științei și tehnologiei, dedicat omului anului 2000. O sumedenie de societăți multinaționale japoneze au conceput pavilioane ce sugerează o atmosferă futuristă. Printre expozitele ce fac parte din marile proiecte tehnologice ale viitorului se numără trenul HSST, adică vagonul plutind deasupra șinelor într-un câmp magnetic a cărui propulsie este asigurată de un motor de inducție linear, atingînd viteza de 300 km/h, sau uriașul televizor construit de firma „Sony“, Jumbotronul (așa se numește acest televizor), înzestrat după tehnologia cea mai recentă, măsurînd 40 m lungime și 25 m înălțime va da posibilitatea telespectatorilor să urmărească programul transmis de televiziunea japoneză, în condiții de vizibilitate perfectă, de la distanța de un kilometru.

ELENA GRECESCU ■

Roza vînturilor

Hans Andrews (Olanda)

Aici, în locul acesta

Aici, în locul acesta
se afla un poem ; s-a pierdut.
Poate că-n brusca îndrăgostire pătimașă
a fost luat
de acel vîrtej al aerului, pe care îl socotim vînt,
dar tînuind cele mai pămîntene fantome,
și acum se joacă cu el. Poate
avea prea multă înțelepciune
ca să poată
viețui.

În românește de
PETRE STOICA ■

3 - 0 dintr-o singură repriză

CRAIOVA, 3 aprilie (prin telefon de la trimisul nostru). Cum era și de așteptat în fața unui public cald și generos, reprezentativa de fotbal a României a întrecut-o astăzi clar pe cea a Turciei, cucerind primele două puncte pe drumul spre Mexic. Un rezultat absolut normal, judecând deopotrivă după palmares, cit și după cele întimplăte în teren, spațiu în care fotbalistii tricolorii s-au dovedit net superiori, la toate capitolele, oaspeților. Din punct de vedere al rezultatului, un 3-0 confortabil, fără dubii, ne putem declara mulțumiți și, umblind cu paradoxurile, chiar nemulțumiți, introduc diferența pe tabela de marcat putea fi și mai categorică. Din punct de vedere al jocului în sine, însă, tricolorii au rămas datori și mai ales în repriza a doua prestația lor n-a avut darul să satisfacă publicul craiovean și, probabil, nici pe telespectatori.

Prima repriză a fost însă, din punctul nostru de vedere, foarte bună, pe alocuri științifice. În fața unei garnituri turce care numai seamănă n-a părut, așezându-se bine în teren, dovădindu-se mobilă, dar și obstrucționistă, fotbalistii noștri au asudat din răspuleri și, etalind o tehnică și o gândire tactică superioară, și-au masat adversarii în propria jumătate de teren. Linia de mijloc, animată de neobositul Rednic, a servit o gramădă de mingi atacului. Hagî a sprintat în câteva rânduri irezistibil, Coraș „a spart” blocajul lui Kemal, iar Cămătaru l-a plimbat pe Yusuf de pe o parte pe cealaltă a terenului ca între cursă de maraton. „Bomba” lui Irimescu, salvată ca prin minune de portarul Arif, a anunțat parca (min. 19) suta de goluri. Două minute mai târziu Hagî a transformat magistral, parca așezînd mingea cu mina la vîntul, o lovitură liberă de la 20 de metri, pentru ca în min. 28 Cămătaru să speculeze, vigilent și rapid, o neînțelegere dintre portarul turc și fundașul Kerim, majorînd diferența. Pe fondul unei dominări accentuate a românilor, echipa turcă (cu

numai 4 jucători din cei folosiți în meciul de 0-8 cu Anglia) s-a văzut nevoită să se apere supra-numeric, cu disperare, căutînd să limiteze proporțiile scorului. După ce Mateuș a lufat copilărește, la o minge-gol trimisă de Hagî (min. 37), Cămătaru a reușit o fază superbă, stop pe piept la o „diagonală” de la Hagî și vole fără speranță pentru Arif, ridicînd scorul la 3-0. La pauză am avut prilejul să schimb câteva cuvinte cu cei 3 antrenori străini prezenți în tribună, englezul Robson, irlandezul Bingham și finlandezul Kuusela, care mi-au declarat totuși, deși fără să știe unul de celălalt, că echipa română a câștigat mult față de evoluțiile anterioare urmărîte de ei și că probabil va realiza un galop de sănătate, detașîndu-se la 7-8 goluri.

Din păcate, lucrurile nu s-au petrecut așa. Repriza secundă a descoperit o echipă a României la fel de harnică și de ambițioasă, dar lipsită de inspirație, atît în jocul de cîmp cît și, mai grav, în fața porții. Trivialul lui Rednic și-a pierdut din aplomb, iar Irimescu a părut să caute cu încăpăținare șutul salvator. Introducerea lui Lăcătuș (min. 58) a adus un plus de viteză, dar nu și un plus de eficiență. Hagî s-a pornit să dribleze, să dribleze și iar să dribleze, încît mi-e teamă, cum se scria cîndva despre Ioniță Bogdan, că mai driblează și acum! Coraș și-a pus bărbia în piept și nu s-a uitat mai departe de cel mai apropiat cochipier. Ca o consecință logică a acestei evoluții lipsite de lumină, turcii și-au creat două mari ocazii (min. 56 și 73), doar lipsa lor de valoare făcînd ca aceste oportunități să nu se transforme în goluri. Pînă și defensiva noastră, foarte sigură pînă atunci, s-a clătînat de cîteva ori, scoțînd în relief mai ales avîntul fără acoperire al fundașilor laterali. O singură dată în ultimele 45 de minute tribuna a tresărit, în min. 82, cînd Hagî a fost faultat în careu de Arif și arbitrul israelian Ben Yitzhak (care închisese ochii mai de-

vreme la un penalti clar obținut de Lăcătuș, min. 59) a arătat punctul de la 11 metri. Balaci însă a șutat slab și portarul turc a izbutit să rețină. Pentru că tot am ajuns la Balaci, să insist asupra ideli folosirii lui. Introducerea lui Balaci în ultimele 20 de minute a bucurat publicul, care l-a salutat cu ovații pe idolul de ieri al Craiovei, dar a și contrariat. Antrenorul ungar Meszoly, care a însoțit echipa turcă, urmînd s-o preia după Craiova, apreciază utilizarea lui ca pe un „cadou” făcut tribunei. Cred că avea dreptate. Lucescu invoca nevoia readaptării lui Balaci la atmosfera marilor meciuri, depunînd astfel o strădanie pentru recuperarea unuia dintre cei mai talentați jucători din fotbalul nostru. Se cuvine însă să recunoștem că există și păreri opuse. Ele invocînd imposibilitatea folosirii lui Balaci, departe de valoarea care l-a consacrat, în meciul cu Anglia de la 1 mai, socotînd deci încercarea făcută azi drept un demers fără teme. Rămîne ca Lucescu să cîntărească și să decida.

Personal, ca să fiu și mai explicit, l-aș fi așteptat pe Balaci să se restabilească. Echipa națională trebuie să fie echipa celor mai în formă și mai valoroși jucători; capabili să se exprime la nivelul maxim al potențialului fizic, și nu o colecție de amintiri și de bune intenții!

S-ar părea că pentru un scor de 3-0 mă arăt prea aspru. Adevărul e că formația turcă nu a pus în fața jucătorilor noștri decît probleme minore și că e de așteptat ca viitorii adversari, și ei cu veleități de calificare, să evolueze la un nivel mult mai înalt decît au făcut-o oaspeții noștri de astăzi. Prin această prismă partida abia încheiată ne-a oferit, pe lingă satisfacția primelor puncte și a unei victorii limpezii, multe momente de ezitare și incertitudine, asupra cărora antrenorii au obligația să se aplece, rezolvîndu-le cu tact și înțelepciune.

OVIDIU IOANIȚOIA

Kalman Meszoly: „Am remarcat cel puțin trei jucători: un Coraș foarte puternic, un Hagî irezistibil în majoritatea acțiunilor și un Cămătaru extrem de eficient. Asupra rezultatului n-are rost să insist, el consemnînd diferența existentă între cele două echipe. Consider că echipa României se găsește pe mîini bune, prietenului Lucescu fiindu-i cunoscută toate tainele fotbalului. În ce mă privește, tin pumnii strînși formației române, pe care m-aș bucura s-o văd ajunsă în Mexic.”

Billy Bingham: „Am pronosticat 2-0 pentru România și iată că victoria dv. a fost și mai clară. Ea nu poate fi pusă în nici un fel la in-

doială, fotbalistii români arătîndu-se net superiori celor turci. Poate că scorul ar fi fost mai aproape de desfășurarea partidei dacă arbitrul v-ar fi acordat un 11 metri (n.n. la faultul asupra lui Lăcătuș). Ca o critică: formația română nu construiește încă suficient, așteptînd prea mult de la abilitatea virfurilor. Virfuri, e adevărat, cum și-ar dori orice antrenor din Europa!”

Martti Kuusela: „Ce jucător este acest Hagî! Aproape că nu îl poți lua mingea decît faultîndu-l! La fel de mult mi-a plăcut Cămătaru, iar foarte util jocului echipei mi s-a părut Rednic, prezent atît în apărare cît și în atac.

Mi-am dat seama că deși după pauză românii au slăbit temporul, la 6 iunie ne așteaptă la Helsinki un meci foarte dificil!”

Brian Robson: „Aș vrea să încep printr-o critică: jucătorii dv. au pierdut uneori mult timp, făcînd să circule mingea în spate. Cum Turcia a dat o replică slabă, cred că puteati obține astăzi o izbîndă mult mai categorică. Oricum, echipa română este bine articulată, solidă și știe ce vrea. Aș remarca pe Iorgulescu, Hagî, Irimescu, Ștefănescu și Coraș, pe ultimul însă numai pentru prima repriză. După pauză, atît jocul lui, cît și al celorlalți, a fost fără orizont!”

La peluză

„Belo”

Îl priveam pe Belodedici dintr-un colț al aeroportului din Roma. Haina îi era scurtă la mineci și puțin strîmtă la umeri, ca la orice tînar care se trezește peste noapte cu un cap mai înalt decît semenii. Privea cu mirare lumea asta de care se deosebește fără voia lui. Nu era speriat, deși părea; era numai stingherit de locul acela care se asemăna atît de puțin cu gara lui din Moldova Nouă. M-am apropiat de el ca să-i vorbesc și chiar așa i-am spus că vreau să vorbesc ceva cu el și numai cu el. Sădea jos pe o banchetă și s-a tras mai aproape de mine. Ce i-am spus nu-mi mai amintesc. Probabil ceva de genul „Trebuie să știi cîteva lucruri despre viață, băiete!” Nu jucase în meciul cu A.S. Roma. Nu fusese folosit nici în etapele de campionat, decît nesemnificativ. Iar eu știam că nu va fi introdus în formația de bază nici în viitorul apropiat. Mă temeam. Ce-i drept, de o cădere psihică. Nu i-am mărturisit ce știam, nici vorbă. Ci, cu totul altfel de lucruri, cum spuneam. El mă asculta și dădea din cap că înțelegea ce-i ziceam eu. Cînd am

sfrîșit de vorbit, am sperat că va spune ceva. Aștepta să continui tot eu, dar eu sfrîșisem și un timp am rămas tăcuți amîndoi. Am avut impresia că a simțit ca pe o eliberare plecarea mea.

Ce-mi mărturisise antrenorul lui mă pusese pe gînduri. Printre altele, că e nesigur. Parcă pentru a demonstra cele afirmate, într-una din etapele următoare l-a introdus în joc spre mijlocul prizei secunde. Nu-mi venea să cred ochilor. Nicî una din execuțiile acelea simple cînd rămînea singur cu mingea la picior între trei-patru adversari și galeria uimită exclama ca la corrida: Ooooo!!! Alerga dezordonat de colorat, întocmai cum se vedea în ochii îndrumătorului tehnic.

Vremea trecea și numai cîine nu văzuse meciul acela își mai amintea de tînașă speranță din Ghencea reclaminđu-i prezența în teren. N-a mai fost chemat nici la națională, și de data asta n-a mai protestat nimeni, cită vreme era rezervă la propria lui echipă de club.

În ce mă privește, mi-am respectat promisiunea” de a nu-l uita și am vorbit pu-

blic despre el ori de cîte ori mi s-a ivit prilejul, cu o convingere tot mai puțin nestrămutată.

Într-o după amiază, Belodedici reapare în formație, la puțin timp după schimbarea conducerii tehnice. De unde eram; nu aveam o bună vizibilitate. Mi se părea totuși că ghicesc mincele mai scurte ale tricoului, privirea lui mirată cu care învăluia tribunele. Așa și juca: cu o mirare crescîndă, de parcă atunci se redescoperea pe sine. Iarăși rămînea singur cu mingea la picior între mai mulți adversari, fără nici un efort deosebit. Dar peluzele nu-l mai vedeau. Pierduseră unanimitatea și nu mai aveau curajul să gaste grația care i-a indus o dată în eroare. Ceva se petrecuse între timp.

Cronicarii l-au notat totuși cu majuscule în casetele tehnice. Mai apoi în interviurile sefului secției, ale antrenorului, numele lui era mereu amintit. Începea iar să strălucească. Enigmaticul apărător se reinventa treptat după chipul pe care îl reda noua oglîndă în care se vedea. De atunci, numele lui n-a mai fost scris niciodată cu minusculă.

Totul, în mai puțin de un an...

NICOLAE CRISTACHE

Fotbalul'ca meserie

Dumitru revine pe traiectorie

Ion Dumitru, 35 de ani, jucător la Rapid, Steaua, Poli, „U” Craiova, C.F.R. Timisoara, Poli, de 60 de ori prezent în națională României, socotit unul dintre cei mai buni fotbalisti români ai tuturor timpurilor, a evoluat la „El Mundialul” ’70 din Mexic, prezent într-o selecționată a Europei în ’71; a înscris 60 de goluri în divizia A și 20 în națională.

Promovat din iarna actualei ediții a campionatului diviziei A la conducerea tehnică a Politehnicii Timisoara, pentru, se spune, trei argumente: a fost și este un mare fotbalist; a dus și duce viață sportivă exemplară; în sfîrșit, ca bun familist și tată a doi copii, este un om harnic și gospodăr: își cultivă grădina, crește animale și păsări.

„Bucurîndu-se” de omeneasca invidie a unor colegi de arenă sau tehnicieni, a suferit ca atare, deși n-a fost înfrînt niciodată!

— Ion Dumitru, să lăsam la o parte relele de dinainte și să atacăm o întrebare, pe care și-o pune întreaga suflare fotbalistică: Cum s-a făcut de-a pînă ca din pușcă echipa ta în acest retur?

— Echipa Politehnicii era repetentă la capitolul antrenamentelor fotbalistice. Am lucrat foarte mult în această direcție, nu neglijiînd pregătirea fizică.

— Cu cine?

— Rotariu, Pascu, Leu, chiar și Ionuț, Cîrciumaru, Giuchici, Bolba, Oancea... ar mai fi și alții. Deși programul a fost axat pe aceasta, nu am neglijat mingea. Am avut meciuri amicale în țară și în Iugoslavia, meciuri din care am pierdut doar unul, cu Partizan Belgrad. Am avut mult de lucru cu crearea unei atmosfere bune de lucru și de prietenie. La Timisoara se juca un fotbal de „domnișoare”, Am trecut la un joc realist, de dăruire, pînă la sacrificii, și, bineînțeles, echipa Politehnicii avînd, acum, o tactică de joc.

— Pe ce se bazează această tactică?

— Pe marcaj strict în apărare, învăluiri pe margine, folosirea spațiilor goale create de echipele adverse, de fundașii laterali.

— Seamănă cu ce-a făcut Lucescu la Hunedoara și încearcă la națională?

— Da, după cum am mai declarat, Poli va amplifica ceea ce a făcut colegul Mircea Lucescu la Corvinul, Politehnica jucînd combinativ și eficient.

— De-acord, dar Lucescu a și lansat în națională cîteva nume de referință astăzi. Ultimul selecționat de la Poli, în reprezentativă, ai fost chiar tu, în 1980, în meciul cu Anglia, în care ai și evoluat o jumătate de oră, cea mai grea, decisivă pentru acea victorie.

— Am citiva copii pe care-i pregătesc și care în scurt timp vor ajunge undă doresc ei, la națională, bineînțeles bucurîndu-se de un program special. Aceștia sînt Pascu, Rotariu, portarul Leu (care a avut o prestație bună la Istanbul, în meciul câștigat de juniorii noștri cu 1-0), Bărboiu, care e și el un băiat talentat, cu viteză

și tehnică de joc.

— Pot spune că, înaintea tuturor, rămîi numărul unu în teren, cu un trivaliu imens și o gândire tactică mereu lucidă, matură. E greu?

— Da, e foarte greu, dar și foarte frumos, pentru că acum trebuie să fiu exemplu în toate și nu-mi mai admit nici o greșală. Voi juca, așa cum a făcut Mircea Lucescu, obligîndu-mă jucătorii să mă retrag prin jocul lor. Cînd vor învăța să se descurce singuri. Sper să încercînd această grea sarcină unui jucător capabil de aceasta. Poate va fi Rotariu sau poate Vlătănescu, de la care încă se așteaptă confirmarea. Ideal ar fi să fie doi coordonatori, așa cum se întimplă la echipele mari, între care vrem s-o situăm și pe Politehnica. Profit de acest prilej pentru a preciza că în această frumoasă urbe, în care mă simt excelent, există tradiții dar și condiții pentru a realiza un fotbal de performanță. La meciurile noastre vin și 50 000 de spectatori, dar și o mie, semn că publicul este și iubitor, și, deopotrivă, exigent, pînă la extreme. Ca dragostea.

— Începurăm convorbirea cu „startul în retur, care surprinde.”

— Acest start nu a fost doar un start bun, ci o continuitate. Am revenit la „Poli” în etapa a 6-a, ca, vorba vine, antrenor secund, și ca jucător, cînd echipa avea două puncte și se afla pe locul ultim al clasamentului. Acum avem 23 de puncte și simțem pe locul șase, în retur acumulînd opt puncte din zece posibile. Acesta mi-a fost scopul declarat pînă la meciul cu Turcia, dar, sincer să fiu, m-am temut de curajul inițial. Din fericie, a ieșit bine și lumea e mulțumită. Altfel, știi cum e în fotbal...

— Noi știm de pe margine: ce părere ai despre lupta pentru titlul de campionă?

— Cred că Steaua va fi cea care va câștiga, dar nu ușor: Sportul și Dinamo sînt două rivale care nu se vor da bătute pînă în final, avînd și ele șansele lor. Adăugînd și pe „U” Craiova în acest careu de asi, mă gîndesc că arareori a fost în campionatul nostru o atît de mare diferență între primele clasate și restul plutonului, unde, practic sau teoretic, cum vreți s-o luați, oricare echipă poate retrograda, dar nici într-un caz nu poate emite pretenții la vreo cupă. Noi, la „Poli”, ieșim din ambele lupte, vizăm, de ce nu, „Cupa Balcanică” într-un campionat atît de contorsionat.

— Ne apropiem de final. Dacă dorești să întregesti discutația noastră.

— Tin la un gînd și anume de a schimba mentalitatea Timisoarei de a racola fotbalisti din alte părți și de a nu privi în propria grădină, unde au crescut talente, dar s-a lucrat modest, fără metodă, fără plăcere și răspundere morală față de propria-i meserie și față de publicul atît de generos. Paradoxul constă și în aceea că, numai ultimii zece ani, nici în echipa locală și nici în națională nu figurează decît doi-trei fotbalisti cu certificate de naștere în Timisoara sau județ, încît era mai comed să apelez la alte cluburi. Pentru mine, acest lucru va fi total incomod. Urmăresc meciurile din toate esaloanele; am și pus ochii pe cîteva jucători, de care se va auzi. La rîndu-mi, nu-mi vîi traiectoria în fotbal, nici bucuriile, dar vreau să uit necazurile, care nu m-au ocolit. De aceea mă și bucur că am avut prilejul să mă stau de vorbă în public, pentru că fotbalul mi-a fost vocație și mi-a rămas pasiune și profesie — loc de muncă.

TEODOR BUIȚA

O RUBRICĂ DIN FLACĂRA DEVINE CARTE

Titlul rubricii, în care, de opt ani supun atenției întîmplări, fapte și opinii despre o lume ca să-tămeș, ca să parafrazez cunoscuta formulă pănesciană a devenit titlul de carte. Volumul se va afla în cartină în librării. Comedia inumană, Kennedy între mit și mistere și Procesul mercenarilor sînt capitolele cărții publicate la „Albatros” prin buna colaborare cu Mircea Sântimbreanu, Marieta Croicu și Gabriela Iliopolos.

DUMITRU CONSTANTIN

Faptele de fiecare zi — la înălțimea

unui generos indemn:

SĂ GÎNDIM
CU
CAPETELE NOASTRE!

Farmacia
din adincul
mării

— Antihialuronidaza — nu este un nume prea complicat, stimată Natalia Roșoiu?

— Nu aceasta va fi denumirea comercială. Se așteaptă de la O.S.I.M. denumirea de marcă.

— Atunci, nu putem să-i spunem, deocamdată, decît așa: Antihialuronidaza. Este vorba despre un medicament.

— Primul produs medicamentos din alge marine care a obținut avizul terapeutic al Comisiei medicamentului de la „Institutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetării farmaceutice. Am abordat cercetarea la Institutul român de cercetări marine, în colaborare cu Institutul de cercetări chimico-farmaceutice din București și întreprinderea Biofarm. Ideea a fost aceea de valorificare superioară a resurselor biologice naturale ale Mării Negre în scopuri farmaceutice.

— În ultimii ani atenția omnirii se îndreaptă tot mai mult spre resursele mărilor și oceanului mondial. Va fi și una dintre principalele surse ale teraputicii viitorului?

— Categorie! Amploarea luată de cercetările în biochimia marină se justifică prin valoarea nutritivă ridicată a organismelor marine, prin potențialul de substanțe bioactive. Printre specialiști s-a înrădăcinat convingerea că organismele marine și în special algele, prezintă o sursă de medicamente mai importantă decît plantele medicinale.

— Să revenim la cercetările dumneavoastră.

— Căutările mele au început în 1973 și au condus la obținerea, în premieră pe plan mondial, a unor date de interes științific, ce au condus la fundamentarea și lărgirea sferei cunoașterii noastre de chimie biomarină.

— V-ati pus semnătura pe 8 brevete de invenție. Au fost publicate 28 de lucrări științifice. Pe baza unora dintre ele, trimise la congresele internaționale, ati fost aleasă în anul 1980, am aflat, membră în Comitetul internațional de biochimie marină a Comisiei științifice a Mării Mediterane.

— În urma acestor cercetări am ajuns și la primele medicamente originale românești obținute din pește marin mărunt: Lucrarea de doctorat a-

borda problema elaborării unor tehnologii originale de extracție și purificare a unor substanțe bioactive dintr-o materie primă ne tradițională pentru industria farmaceutică, tehnologii rentabile din punct de vedere economic. Pentru Antihialuronidaza din organisme marine am obținut avizul terapeutic în noiembrie 1983.

— Începutul drumului fiind anul 1973. Așadar, zece ani.

— S-ar fi putut face mai repede, dar au existat o serie de greutăți. În cadrul „Institutului român de cercetări marine” din Constanța, unde funcționez de 13 ani ca cercetător, s-a pornit de la zero. Nu exista un colectiv format, de la care să fi avut de învățat. Apoi, nu s-a manifestat nici un fel de interes pentru aceste cercetări.

— Într-un institut de cercetări?

— Da, din păcate. Dacă ar fi existat mai multă înțelegere, mai multă receptivitate față de nou, dacă s-ar fi stimulat în cadrul institutului activitatea de invenții și inovații, rezultatele de astăzi ar fi fost obținute, în mod cert, mult mai repede. Am avut, în schimb, permanent, ajutorul celor de la București: I.C.C.T., I.C. Biol., I.J.T.P.I.C. Facultatea de biologie. De la cei de acolo am învățat foarte mult. Cițiva oameni au fost tot timpul lângă umărul meu: subingenera Maria Panait, tehnicianul Cornel Iacovache — din institutul nostru, iar de la București, dr. Viorica Tamas, dr. Carmen Ghișoiu, farmacistă Steliana Stoica.

— Medicamentele sînt gata, am în față câteva fiole.

— Nu este singura formă sub care vor fi prezentate, vor fi și spray-uri și flacoane. Se utilizează în tratamentul reumatismului inflamator precum și în alte afecțiuni care au printre simptomele curente inflamația. Sînt indicate în terapia artropatiilor de tip degenerativ reumatismal (coxartroze, gonartroze, artroze ale coloanei vertebrale, artroze ale articulațiilor mici de la mîini și picioare), în parodontopatii, ca medicație adjuvantă și în convalescențe. Produsele destinate pentru uz extern se mai pot utiliza, prin aplicații locale, la cicatrizarea rănilor, arsurilor de orice natură, infecțiilor, întepături de insecte, afecțiuni inflamatorii de tip alergic, afecțiuni degenerative ale pielii, calmarea durerilor reumatismale. Experimentele s-au făcut pe un număr mare de subiecți umani. Fiind medicamente naturale, au calități deosebite față de cele obținute prin sinteză chimică. Nu dau efecte secundare, sînt ușor de administrat și nu dau reacții adverse.

— Produsele sînt originale, au fost brevetate în 1984. Cînd se vor găsi în farmacii?

— Sarja zero de predare industrială s-a efectuat la I.M. Biofarm. Din cite sînt informată, în vară se va trece la sarja industrială. Realizarea a fost considerată remarcabilă, așa încît, „Centrala industriei de medicamente, coloranți și lacuri” a aprobat o investiție de 36 milioane lei în cincinalul 1986-1990, în vederea construirii unei instalații de microproducție pentru medicamente din resurse naturale. Secția aparținînd de Biofarm, își va desfășura activitatea la Constanța, unde se află materia primă, organismele marine.

— Posibilitățile de a continua cercetările fiind și ele, sporite.

— Nu le-am intrerupt nici un moment. Am în vedere extinderea sortimentelor și în sectorul igienic și cosmetic: paste, creme, unguente, emulsii...

— Toate, din pește mărunt.

— Da. Asta este realitatea, viața marină ne va oferi în viitor o gamă mai largă de substanțe bioactive, decît cea terestră.

LIANA MOLNAR ■

„Contrabandiști” —
caută intrare
în legalitate

Lopătărenii s-au născut în preajma focurilor nestinse, au trăit în preajma lor și, precum flăcările vii și-au perpetuat neamul pe aceștia meleaguri. Ceva din îndărătnicia nestingerii acestor focuri li s-a transmis și lor, celor de azi, dovadă curgea vieții lor așezată cu trudă, multă trudă, care i-a scos însă la liman. Despre ce a fost și ce a devenit comuna Lopătari de Buzău, comună născută sub zodia pietrei, a sărăciei, merită a fi făcut cunoscut, într-un reportaj amplu, un reportaj despre fixarea oamenilor locului în vechea mlațcă, după ce, gonit de nevoi, luaseră calea lui oriunde. Deocamdată, ne vom opri la un singur fapt care, zice primarul Ion Mutu, de s-ar urni din loc, ar însemna mult pentru așezarea lor dar și mai mult pentru județul lor. Faptul, în explicația primarului, se numește sare, mai precis spus, sare furajeră.

Așa cum s-au născut cu focurile nestinse la căpătii, tot așa s-au născut cei din Lopătari și cei din satul Luncile (comuna are 11 sate) cu sarea la picioare. Malul cu sare se numește dealul din Lopătari, după cum, Malul cu sare cel din Luncile. Pe vremuri, înainte de a coborî la cîmpie să-și muncească pămîntul — viața lor pe atunci petrecîndu-se pe drumuri, sub umbrarul coviltirelor, bucățile lor de pămînt arabil aflîndu-se la peste o sută km. depărtare — își umpleau, mai întii, căruțele cu fructe și sare și acolo, la pragul pămîntului lor, făceau schimb cu muntenii, schimb în natură, ei le dădeau sare și primeau, în schimb, produse cerealiere. Intrase treaba asta în obiceiul pămîntului, după cum, tot în obiceiul pămîntului a rămas și obiceiul procurării saramurei pentru murături de către femeile locului, direct din izvoarele venite din masivul de sare. „Orice s-ar zice despre noi — încearcă o glumă primarul, înainte de a ataca faptul care-i stă pe suflet — dar că sîntem nesărați, nu se poate spune. Dovadă că lucrurile stau așa este briul de sare care ne înconjoară, aceste maluri cu sare, dealuri înalte ce se întind pe kilometri. Și acum, ca și pe timpuri, cine

are nevoie, merge și-și ia, fără a-l opri nimeni pentru că o ia de la suprafață, nu din adîncime. Cu toate că nici adîncul nu duce lipsă de sare. Cele două sonde de foraj din teritoriul au dat pînă la 3000 m tot de sare! Și dacă nu am lua-o noi, sarea de la suprafață tot ar fi luată de apele ploilor și zăpezilor, s-ar duce, cum se zice, pe gîrlă. Mărturisesc că C.A.P.-ul nostru a preluat vechiul schimb în natură cu alte C.A.P.-uri mai îndepărtate: imi dați voi niște porumb (asta, așa, ca un exemplu!) și eu vă dau sare furajeră! Ghimpele nostru este tocmai ilegalitatea acestui procedeu — e drept, de nimeni pînă acum contestat. Sarea tot este luată de cine vrei și cine nu vrei. Nu s-ar putea legaliza problema, să aibă, cum s-ar zice, un stăpîn, sub oblăduirea căruia să se exploateze cît mai rațional la suprafață?”

Simplificată la maximum, povestea primarului sună cam așa: toți cei din jurul sării fac... contrabandă cu sarea, nefiind nevoie pentru treaba asta decît de cîteva firnăcoape, ciocane, sarea luîndu-se chiar de la suprafața celor două masive. Or aci în comună, oameni care să facă această muncă, au scule, de asemenea, au. Le-ar mai trebui act oficial că pot lucra legal — fie să le fie dat masivul lor, celor de la consiliul popular, fie industriei locale a județului care să-și facă în teritoriul o secție de exploatare a sării. Dacă s-ar aproba acest lucru — pînă acum, nimeni nu a mișcat un deget, cu toate că demersuri au fost făcute pînă și la Centrala sării — după cum au calculat ei ar putea asigura întregul necesar de sare furajeră a județului, fără vreo investiție costisitoare. Pentru că nu e nevoie să se deschidă aci o salină pentru o astfel de rezolvare. Poate doar de un specialist care să le orienteze munca. S-ar intra astfel în legalitate, ar dispărea... contrabandiștii. Și, pe lângă toate acestea, s-ar degreva sute de vagoane de marfă pe an cu care se transportă în județul Buzău sarea furajeră din Tg. Ocna și Slănic Prahova. Să mai adăugăm costul transportului pe asemenea distanțe și vom înțelege, dincolo de interesul lor de a-și mai crea o secție în comună, de ce se încercinează — lopătărenii pentru intrarea în legalitate. Cel mai simplu motiv de susținere a cererii lor este faptul că pică pe ei dealurile de sare, că exploatare rațională și rezerva de sare ar avea mai puțin de suferi decît acum cînd fiecare ia de unde-i trece prin cap.

Iată de ce ni se pare dempă de luat în seamă această propunere venită de la niște oameni care oricum își descurcrau rosturile, dacă ar fi fost mai comode pentru ei să rămînă în stare tradițională. Cu atît mai mult cu cît ea vizează și alte aspecte domne de rezolvat: degradarea acestei rezerve naturale ar fi stopată — oricum, niște specialiști ar trebui să meargă să vadă ce este pe acolo — chiar dacă se umblă doar la suprafață, un sistem de exploatare rațională ar înlocui obiceiul flectăruia de a lua de unde poate!

GEORGETA ȘTEFANESCU ■

Setea
de a redescoperi
oul lui Columb

De 18 ani, de la absolvirea Facultății de Instalații a Institutului de Construcții, inginerul Nicolae Vlăduța e icalist. Pînă anul trecut — la I.C.R.A.L. Focșor, în prezent director al

I.C.R.A.L. Colentina. Dincolo de toate lucrurile bune care se pot spune despre stilul de muncă al directorului, despre modul în care a conceput și căutată să perfecționeze necontenit lucrul echipelor pe care le coordonează sau chiar de rezultatele bune ale întregii întreprinderi — ne-a reținut atenția concurența aspră dar loială dintre inginerul Vlăduța și directorul cu același nume. Bun profesionist („meseriaș” — cum se numește cu vizibilă mindrie), dar și inventator și inovator, cel despre care așternem aceste rânduri este unul dintre atît de necesarii oameni ai timpului care piedeează, prin fapte, pentru primatul competenței în practicarea oricărei activități, cu atît mai mult în aceea de conducere.

Un fel de sete a redescoperirii, cu fiecare prilej, a oului lui Columb — cam așa ar putea fi denumit, fara giurna și iară dram de subestimare, pasiunea pe care inginerul Vlăduța o pune în găsirea de noi și noi soluții care să ducă la sporirea confortului locuințelor, pentru economisirea energiei și pentru lungirea vieții instalațiilor tehnice. Ideile și propunerile făcute de el pornind de la aceste idei sînt de o simplitate dezarmantă, ducîndu-ne cu gîndul la crearea și, apoi, contomplarea cuului din bineștiuta poezie argheziană.

— După aproape două decenii de muncă în domeniul instalațiilor de încălzire, pot spune — fără riscul de-a greși — că toate cazanele pe care le-am înlocuit fiind fisurate aveau una și aceeași hibă: distribuitorul așezat deasupra cazanului. Datorită căldurii degajate și umidității garniturile încep să cedeze și apa se infiltrează deasupra cazanului, adunîndu-se acolo și pricinuind, cu timpul, defectarea acestuia și, de aici, necesitatea înlocuirii. Ce-ar fi de făcut? Nimic mai simplu — să plasăm distribuitorul în lateral, astfel încît să se evite stringerea apei deasupra cazanului. În acest fel, cazanul va necesita înlocuirea după un timp de cel puțin trei-patru ori mai lung decît se întimplă acum. Vom efectua, începînd chiar din această primăvară, modificările respective la cazanele centralelor termice ale locuințelor ce sînt de I.C.R.A.L. Colentina. Și ar mai fi încă o serie de alte lucruri de făcut — tot așt de simple și de eficiente — alte corecturi ale unui mod de lucru învechit și păcătuit prin rutină. Iată un alt exemplu dintre multele care pot fi oferite: repararea boilerelor este un adevărat chin datorită faptului că sînt — nu știu de ce, dar așa s-a obișnuit — cu spațele spre usa camerei în care se află centrala. Se demontează cu mare greutate, necesitînd timp și muncă de prisos. Noi am început să procedăm — atunci cînd avem de reparat boiler — la întorcerea lor cu fața spre usă, astfel încît demontarea și montarea să se facă foarte ușor.

Inginerul Vlăduța — dublat de un director de I.C.R.A.L. plin de inițiativă și operativitate — mai are și alte proiecte de aplicat, între care un loc de frunte îl ocupă limitatorul de debit care, montat simplu la chiuvete, poate determina o substanțială economie de energie electrică și termică, diminuînd cheltuielile de întreținere a locuinței ale familiilor care vor beneficia de această instalație.

Din concurența despre care aminteam, dintre inginerul și directorul Nicolae Vlăduța, au de cîștigat cei peste 120 000 de locuitori din cele 8 000 de imobile ingrijite de I.C.R.A.L. Colentina.

DAN MUCENIC ■

Flacăra, Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 176010, 176020. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scrisori-audiențe-anchete) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuël Valeriu, Horia Pătrașcu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu — 2542, 2130, 2558; PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică-economie-știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. Goia, Liviu Gherghe — 2566; PROBLEMELE CULTURII (Literatură-artă-învățămînt) — George Arion, Victor Niță — 1457; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj-urgente-sport) — Ovidiu Ioanitoaia, Ilie Purcaru, Cici Iordache-Adam, Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 2128; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 2123, 2569, 2072, 1453; secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 2143; redactor-șef adjuncț — Nicolae Arsenie — 2124; redactor-șef 2002. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFALTELIA” — sectorul export-Import presă F.O. Box 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64-66.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU